



فصل دوم

وضعیت مهاجران ایرانی در جهان

- وضعیت و جریان مهاجرت ایرانیان
- جایگاه مهاجرتی ایران در کشورهای جنوب و غرب آسیا
- مهاجران ایرانی در کشورهای میزبان
 - ایرانیان در آمریکا
 - ایرانیان در کانادا
 - ایرانیان در بریتانیا
 - ایرانیان در آلمان
 - ایرانیان در استرالیا
 - ایرانیان در ترکیه



وضعیت و جریان مهاجرت ایرانیان

در این فصل ابتدا اطلاعات جمعیتی ایرانیان از لحاظ جمعیت ورودی و خروجی و رتبه مهاجرفرستی و مهاجریذیری در کشورهای مقصد و مقایسه آن با برخی کشورهای جنوب و غرب آسیا مورد بررسی قرار گرفته است. در ادامه وضعیت مهاجرتی ایرانیان شامل جمعیت، دریافت تابعیت و شهروندی، اقامت بلندمدت و اقامت کوتاهمدت در مقاصد اصلی با استفاده از داده‌های پایگاه‌های اطلاعاتی کشورهای مقصد به تفصیل توضیح داده شده است. سپس جایگاه ایرانیان از نظر جمعیتی و سایر ویژگی‌های مهاجرتی در مقایسه با دیگر گروه‌های مهاجر، در هر یک از کشورهای اصلی مقصد مورد بررسی قرار گرفته است. در نهایت تغییرات ویزاها و برنامه‌های مهاجرتی هر یک از کشورهای مقصد در طی سال‌های اخیر مشخص شده است. اهمیت این موضوع از این جهت است که این تغییرات در کنار تحولات سیاسی و اجتماعی داخلی، روابط میان کشورها و بحران‌های عمومی نظیر شیوع ویروس کرونا، مهاجران در دنیا از جمله ایرانیان مهاجر را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

جمعیت ایرانیان در کشورهای مقصد از داده‌های جمعیتی بخش اقتصادی-اجتماعی سازمان ملل یا داده‌های سرشماری جمعیتی کشورها استخراج شده است. داده‌های مربوط به وضعیت مهاجرتی شامل اخذ تابعیت، اقامت بلندمدت و کوتاهمدت و انواع ویزاها و اجازه اقامت‌های دریافتی از پایگاه‌های اطلاعاتی سازمان‌های مهاجرتی کشورهای مقصد استخراج شده است.

جایگاه مهاجرتی ایران در میان برخی کشورهای جنوب و غرب آسیا

جمعیت ایرانیان (افراد متولد ایران) در ۲۰ کشور با بیش‌ترین جمعیت ایرانی در جهان، با استفاده از آخرین

داده‌های موجود از کشورهای مقصد (منابع سازمان‌های بین‌المللی یا سرشماری‌های جمعیتی منتشر شده در مراکز آماری کشورهای مقصد)، در حدود دو میلیون و ۶۲ هزار نفر تخمین زده می‌شود. این در حالی است که بنا بر آخرین آمار بخش اجتماعی-اقتصادی سازمان ملل در سال ۲۰۲۰ که آمار مهاجران ورودی و خروجی را برای بیشتر کشورها ارائه می‌کند، جمعیت مهاجران ایرانی در جهان در حدود یک میلیون و ۳۲۵ هزار نفر و جمعیت مهاجران در ایران دو میلیون و ۷۹۷ هزار نفر تخمین زده شده است. از آنجا که این داده برای بیشتر کشورهای جهان موجود است منبع مناسبی برای رتبه‌بندی کشورها از نظر مهاجرفرستی و مهاجریذیری به شمار می‌آید. بر این اساس در سال ۲۰۲۰ رتبه مهاجر فرستی^۱ و مهاجریذیری^۲ ایران در میان کشورهای جهان به ترتیب ۵۴ و ۲۳ بوده است. کشورهای افغانستان، عراق، ترکیه و پاکستان رتبه بالاتری نسبت به ایران در مهاجر فرستی داشته‌اند و بالاترین رتبه مهاجر فرستی در میان کشورهای منطقه متعلق به کشور پاکستان است. از طرف دیگر کشورهای عربستان، امارات، کویت، ترکیه و پاکستان در مهاجریذیری رتبه بالاتری از ایران دارند و کشور عربستان بالاترین رتبه مهاجریذیری را در میان کشورهای منطقه دارد. از نظر سهم مهاجران به جمعیت کشور امارات با ۸۸ درصد در صدر قرار دارد و پس از آن قطر با ۷۷/۳ درصد و کویت با ۷۲/۹ درصد بالاترین کشورها از نظر تعداد مهاجران به جمعیت هستند. بالاترین سهم مهاجران خروجی از کل جمعیت کشور متعلق به پاکستان با ۲۱/۷ درصد است، که پس از آن عراق و افغانستان با ۱۵ درصد قرار دارند. سهم مهاجران ایرانی به جمعیت ایران ۲/۲ درصد و سهم مهاجران خارجی ساکن در ایران از جمعیت ایران ۳/۳ درصد است.

۲. بر اساس جمعیت مهاجران در کشور مورد نظر

۱. بر اساس جمعیت مهاجران کشور مورد نظر در جهان

جدول ۲۸- مهاجریپذیری و مهاجرفرستی برخی کشورهای جنوب و غرب آسیا در سال ۲۰۲۰

کشور	وضعیت مهاجرفرستی			وضعیت مهاجریپذیری		
	رتبه مهاجرفرستی (از میان ۲۳۲ کشور)	جمعیت مهاجران خروجی	سهم مهاجران خروجی از کل جمعیت	رتبه مهاجریپذیری (از میان ۲۳۲ کشور)	جمعیت مهاجران ورودی	سهم مهاجران ورودی از کل جمعیت
پاکستان	۷	۶,۳۲۸,۴۰۰	۲۱,۷	۱۹	۳,۲۷۶,۵۸۰	۱۱,۲
افغانستان	۱۰	۵,۸۵۳,۸۳۸	۱۵	۱۲۲	۱۴۴,۰۹۸	۰,۴
ترکیه	۲۱	۳,۴۱۱,۴۰۸	۴	۱۲	۶,۰۵۲,۶۵۲	۷,۲
عراق	۳۳	۲,۰۷۷,۹۷۶	۱۵,۲	۹۰	۳۶۵,۷۶۶	۰,۹
ایران	۵۴*	۱,۳۲۵,۱۱۳ (۲,۰۶۲,۶۵۸) **	۲,۲	۲۳	۲,۷۹۷,۲۳۵	۳,۳
عربستان	۱۲۵	۲۹۹,۲۶۸	۰,۸	۳	۱۳,۴۵۴,۸۴۲	۳۸,۶
کویت	۱۳۳	۲۱۲,۲۷۱	۵	۲۰	۳,۱۱۰,۱۵۹	۷۲,۹
امارات	۱۳۵	۲۰۳,۲۱۴	۲	۶	۸,۷۱۶,۳۳۲	۸۸
قطر	۱۸۳	۲۵,۷۰۵	۰,۹	۳۱	۲,۲۲۶,۱۹۲	۷۷,۳
عمان	۱۸۴	۲۵,۰۹۹	۰,۵	۲۸	۲,۳۷۲,۸۳۶	۴۶,۵

(UNDESA, 2021)

*جهت رتبه‌بندی جمعیت مهاجران ورودی و خروجی کشورها از داده سازمان ملل (UNDESA) در سال ۲۰۲۰ استفاده شده است.

**جمعیت مهاجران خروجی ایرانی بر اساس آخرین منابع موجود کشوری و بین‌المللی ۲,۰۶۲,۶۵۸ نفر بوده است.

وضعیت مهاجران ایرانی در کشورهای میزبان

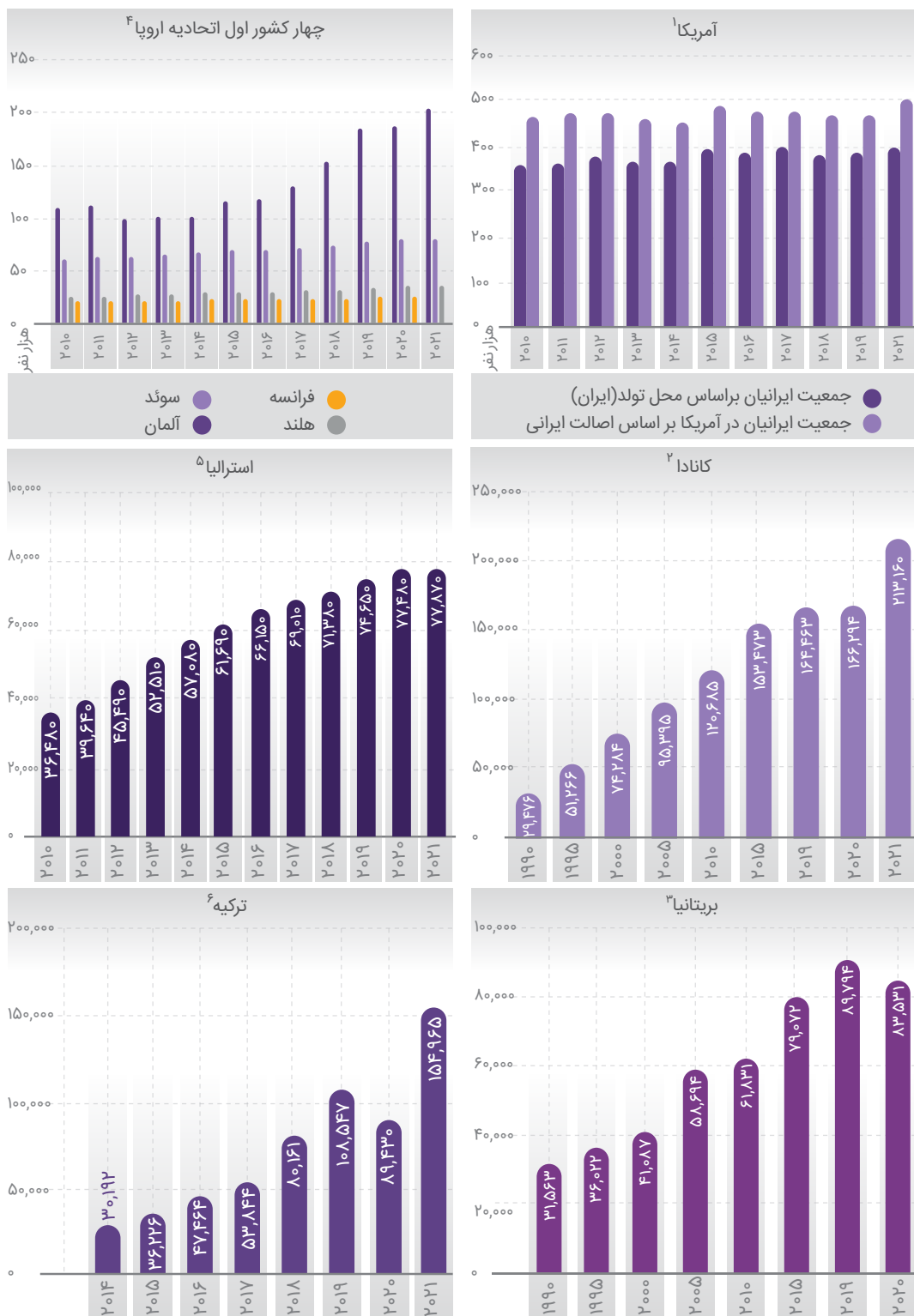
جمعیت

سال ۲۰۲۰ نسبت به سال قبل ۷ درصد کاهش یافته است. در اتحادیه اروپا به ترتیب آلمان، سوئد و هلند دارای بیشترین جمعیت ایرانیان در سال ۲۰۲۱ بوده‌اند. در استرالیا نیز جمعیت ایرانیان در طی سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۱ با روند نسبتاً ثابتی افزایش یافته است. در ترکیه تعداد ایرانیان در سال ۲۰۲۱ نسبت به سال ۲۰۲۰ تفاوت چشمگیری داشته این در حالی است که در سال ۲۰۲۰ به دلیل کرونا جمعیت ایرانیان در این کشور نسبت به سال قبل کاهش داشته است. به‌طورکلی جمعیت ایرانیان در این کشور نسبت به سال ۲۰۱۴ افزایش چشمگیری یافته و بیش از پنج برابر شده است.

نمودارهای پیش‌رو روند جمعیت ایرانیان (افراد متولد ایران) در برخی مقاصد اصلی^۱ شامل آمریکا، کانادا، اتحادیه اروپا، بریتانیا، استرالیا و ترکیه را نشان داده است. در میان کشورهای مورد بررسی در سال ۲۰۲۱ به ترتیب آمریکا، کانادا، آلمان، ترکیه، سوئد، استرالیا، هلند و فرانسه دارای بیش‌ترین جمعیت ایرانیان بوده‌اند. در آمریکا جمعیت ایرانیان در طی سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۱ میلادی ۱۱/۵ درصد رشد کرده است. درحالی‌که جمعیت ایرانیان در سایر کشورها روند صعودی بالاتری داشته است. در طی همین سال‌ها جمعیت ایرانیان در کانادا ۷۷ درصد رشد داشته است. در بریتانیا جمعیت ایرانیان در طی سی سال اخیر بیش از ۲/۵ برابر شده است اما در

۱. اطلاعات ارائه شده در مورد کشور آمریکا و استرالیا بر اساس سال مالی این کشورها است. در مورد آمریکا سال مالی از اول اکتبر آغاز می‌شود تا ۳۰ سپتامبر سال بعد ادامه دارد. (شامل فصل آخر سال میلادی قبل و سه فصل سال میلادی جاری است). در مورد استرالیا سال مالی از اول جولای آغاز می‌شود و تا ۳۰ ژوئن سال بعد ادامه دارد (شامل دو فصل از سال میلادی جاری و دو فصل از سال میلادی قبل است).

نمودار ۱۳- جمعیت ایرانیان در مقاصد اصلی مهاجرتی



۱. Census Bureau, 2020

۳. UNDESA, 2021

۵. Australian Bureau of Statistics, 2022

۲. UNDESA, 2021

۴. چهار کشور اول اتحادیه اروپا با بیشترین جمعیت ایرانی در سال ۲۰۲۱ (OECD, 2020)

۶. Turk stat, 2022

تعداد شهروندی یا تابعیت اخذشده توسط ایرانیان در سال ۲۰۲۰ در ۳۱ کشور ناحیه اقتصادی اروپا، به همراه بریتانیا، کانادا و آمریکا ۲۵ هزار و ۳۸۶ نفر بوده است. این در حالی است که در ده سال اخیر به طور متوسط سالانه ۲۷ هزار نفر ایرانی تابعیت این کشورها را اخذ کرده‌اند.

روند سالیانه اخذ تابعیت ایرانیان در کشورهای آمریکا، کانادا، چهار کشور اول^۱ در اتحادیه اروپا و بریتانیا در نمودارهای صفحه‌ی بعد مشخص شده است. در میان این کشورها در سال ۲۰۲۰ بیشترین تعداد صدور تابعیت برای ایرانیان در آمریکا و کمترین در فرانسه بوده است. روند صدور تابعیت برای ایرانیان در آمریکا نوسان داشته است. اما بیشترین تعداد صدور تابعیت در سال ۲۰۱۳ و ۲۰۱۹ و کمترین تعداد در سال‌های ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸ صورت گرفته است. در کانادا نیز روند صدور شهروندی برای ایرانیان باثبات نبوده و بیشترین تعداد شهروندی در کانادا در سال ۲۰۱۹ صادر شده

است. روند صدور شهروندی برای ایرانیان در بریتانیا در طی ده سال اخیر ابتدا کاهشی و سپس افزایشی بوده است. بیشترین تعداد صدور شهروندی برای ایرانیان در بریتانیا در سال ۲۰۱۱ میلادی پنج هزار و ۵۴۰ بوده است. در اتحادیه اروپا بیشترین تعداد تابعیت صادر شده برای ایرانیان در سال ۲۰۲۰ به ترتیب در کشورهای آلمان، سوئد، هلند و فرانسه بوده است. همچنین در طی ده سال اخیر روند اخذ تابعیت ایرانیان در آلمان کاهشی و سپس افزایشی بوده است. به طوری که در سال ۲۰۲۰ میلادی به سه هزار و ۹۶۵ رسیده است. تعداد تابعیت اخذشده در کشورهای سوئد، هلند و فرانسه در طی این سال‌ها نوسان داشته است. در سوئد بیشترین تعداد دریافت تابعیت در سال ۲۰۱۷ میلادی یک هزار و ۷۸۸، در هلند در سال ۲۰۲۰ میلادی یک هزار و ۳۳۸ و در فرانسه در سال ۲۰۱۰ میلادی ۴۸۵ بوده است.

۱. چهار کشور اول اتحادیه اروپا با بیشترین شهروندی صادر شده برای ایرانیان در سال ۲۰۲۰

نمودار ۱۴- تابعیت دریافتی (شهروندی) ایرانیان در مقاصد اصلی



1. Naturalization acquisition (Homeland Secutiry, 2022)

3. Citizenship application and Citizenship grants (Home office, 2022)

5. Acquisition of citizenship (Eurostat, 2022)

2. Citizenship granted (IRCC,2022)

۴. چهار کشور اول اتحادیه اروپا با بیشترین شهروندی صادر شده برای ایرانیان در سال ۲۰۲۰

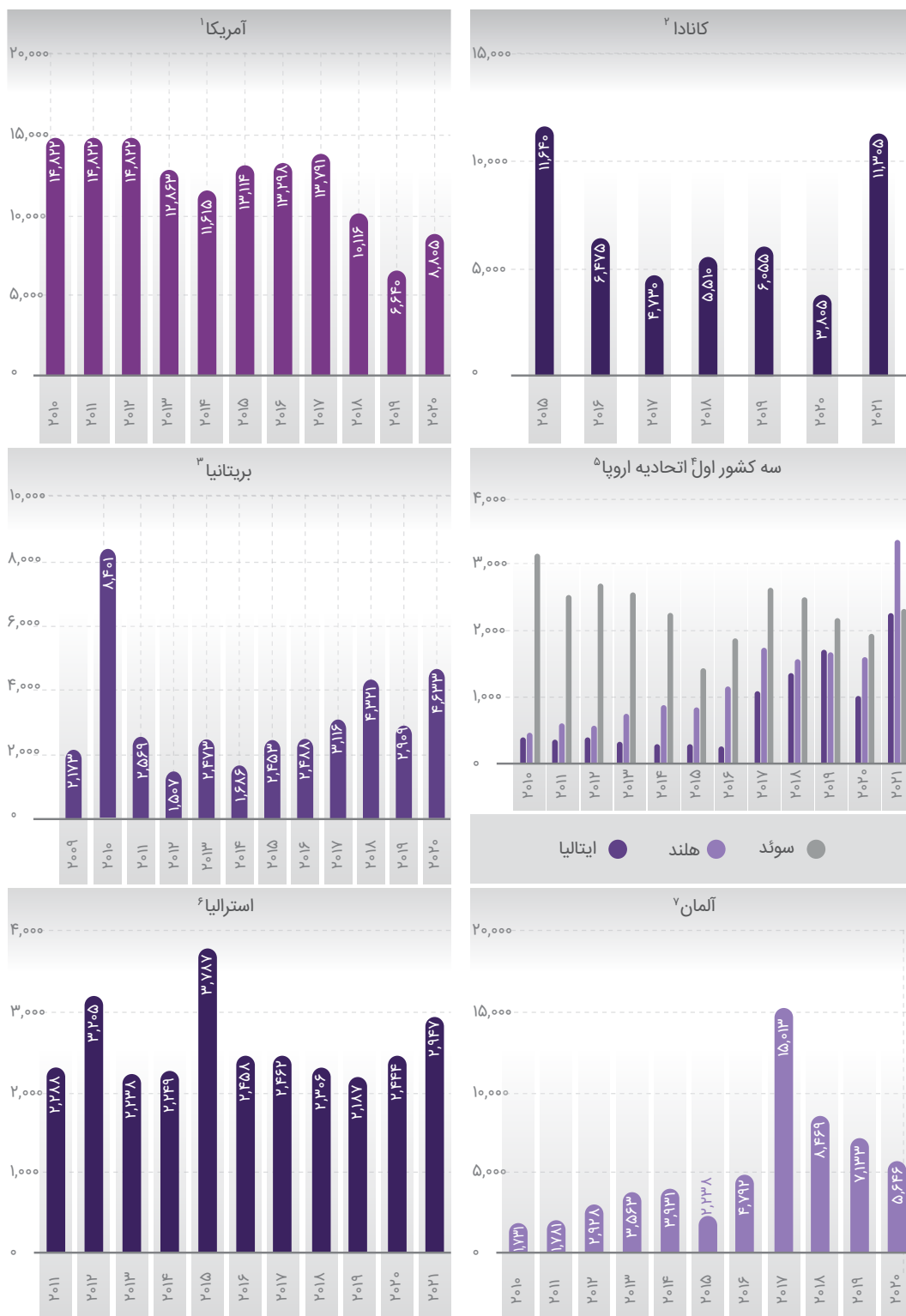
آمار سالانه‌ی ویزای اقامت دائم صادرشده برای ایرانیان در برخی مقاصد اصلی در نمودارهای صفحه‌ی بعد مشخص شده است. در سال ۲۰۲۰ به ترتیب کانادا، آمریکا، آلمان، بریتانیا، استرالیا، سوئد، هلند و ایتالیا بیش‌ترین تعداد اقامت دائم را برای ایرانیان صادر کرده‌اند. در آمریکا آمار و اطلاعات ویزای اقامت دائم به تفکیک دلایل صدور نیز ارائه شده است. در سال ۲۰۲۰ بیشترین ویزای اقامت دائم صادرشده برای ایرانیان مربوط به استخدام و کمترین مربوط به تنوع^۱ (لاتاری) بوده است. در مجموع تعداد ویزای اقامت دائم صادرشده برای ایرانیان در آمریکا روندی کاهشی داشته است. بررسی روند ویزای اقامت دائم صادرشده در کانادا نشان می‌دهد از سال ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۰ تعداد اجازه اقامت دائم صادرشده کاهش یافته است و سپس از سال ۲۰۲۱ افزایش می‌یابد. بیشترین تعداد اقامت دائم صادرشده برای ایرانیان در کانادا به ترتیب در سال‌های ۲۰۱۵ میلادی ۱۱ هزار و ۶۴۰ و در سال ۲۰۲۱ میلادی ۱۱ هزار و ۳۰۵ بوده است. در بریتانیا چهار هزار و ۶۳۳ ویزای اقامت دائم برای ایرانیان در سال ۲۰۲۰

میلادی صادر شده است که نسبت به سال ۲۰۱۹ نزدیک به ۶۰ درصد افزایش داشته است. بیشترین تعداد ویزای اقامت دائم برای ایرانیان در این کشور در سال ۲۰۱۰ صادر شده است. اجازه اقامت دائم صادرشده برای ایرانیان در سه کشور اول^۲ اتحادیه اروپا نشان می‌دهد که در سال ۲۰۲۱ بیشترین اجازه اقامت دائم به ترتیب در هلند، سوئد و ایتالیا صادر شده است. در طی سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۱ روند صدور اجازه اقامت دائم در کشورهای هلند و ایتالیا صعودی بوده است. تعداد ویزای مهاجرتی (دائم) صادرشده برای ایرانیان در کشور استرالیا از سال ۲۰۱۹ روندی افزایشی داشته است. تعداد ویزای دائم صادرشده برای ایرانیان در سال ۲۰۲۱ در استرالیا دو هزار و ۹۴۷ بوده است و بیشترین تعداد ویزای صادرشده در سال ۲۰۱۵ میلادی برابر با سه هزار و ۷۸۷ ویزا بوده است. در آلمان در طی سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۱ تعداد اجازه اقامت دائم صادرشده برای ایرانیان ابتدا افزایش و سپس کاهش یافته است. بیش‌ترین اجازه اقامت دائم صادرشده برای ایرانیان در آلمان در سال ۲۰۱۷ بوده است.

1. Diversity

۲. سه کشور اول اتحادیه اروپا با بیش‌ترین اقامت دائم صادر شده برای ایرانیان در سال ۲۰۲۱

نمودار ۱۵- اقامت دائم (بلندمدت) دریافتی ایرانیان در مقاصد اصلی



۱. Lawful permanent residence (Homeland Security, 2022)

۳. Grants of settlement (Home office, 2022)

۵. First permit issued for duration of 12 months and over (Eurostat, 2022)

۷. First permit issued for duration of 12 months and over (Eurostat, 2022)

۲. Permanent residence admissions (IRCC, 2022)

۴. سه کشور اول اتحادیه اروپا با بیشترین اقامت دائم صادر شده برای ایرانیان در سال ۲۰۲۱

۶. Permanent migration program outcome (Home affairs Au, 2022)

آمار تعداد و نوع ویزاها و اجازه اقامت‌های موقت صادرشده برای ایرانیان در مقاصد اصلی در نمودار ۱۶ نمایش داده شده است. در سال ۲۰۲۰ به ترتیب کشورهای کانادا، آلمان، بریتانیا، سوئد، آمریکا، هلند، اسپانیا و استرالیا بیش‌ترین تعداد ویزای موقت را برای ایرانیان صادر کرده‌اند. در آمریکا روند صدور ویزای موقت برای ایرانیان در طی ده سال اخیر ابتدا افزایشی و سپس کاهشی بوده است. به طوریکه در سال ۲۰۱۵ به بیشترین میزان (نه هزار و ۳۱۶) و در سال ۲۰۲۰ به کمترین میزان (دو هزار و ۲۲) رسیده است. در طی ده سال اخیر بیشترین تعداد ویزای صادرشده مربوط به دانشجویان و تبادل بوده است. تعداد ویزای نیروی کار موقت و خانواده‌هایشان در طی این سال‌ها به‌شدت کاهش یافته است. روند تعداد ویزای موقت صادرشده برای ایرانیان در کانادا در طی سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۱ (به‌جز ۲۰۲۰) صعودی بوده است. علت کاهش شدید تعداد ویزای موقت صادرشده در سال ۲۰۲۰ را می‌توان مرتبط با شیوع ویروس کرونا دانست. در طی این سال‌ها بیش‌ترین ویزای صادرشده مربوط

به اجازه‌ی تحصیل بوده است در حالیکه کمترین تعداد ویزای صادرشده مربوط به برنامه نیروی کار موقت خارجی بوده است. در سال ۲۰۲۰ در اتحادیه اروپا به ترتیب سوئد، هلند و اسپانیا بیش‌ترین ویزای اقامت موقت را برای ایرانیان صادر کرده‌اند. در طی سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۱ روند تعداد ویزای اقامت موقت صادرشده برای ایرانیان در بریتانیا ابتدا کاهشی و سپس افزایشی بوده است. در طی این سال‌ها بیش‌ترین ویزای صادرشده مربوط به گروه تحصیلی و خانوادگی بوده است. در استرالیا تعداد ویزای صادرشده برای ایرانیان در طی سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۱ ابتدا کاهش سپس افزایش و مجدد با شیوع ویروس کرونا کاهش یافته است. بیش‌ترین تعداد ویزای صادر شده برای ایرانیان در این سال‌ها ویزای توریستی بوده است. در سال ۲۰۲۰ در آلمان هفت هزار و ۸۷۲ ویزای اقامت موقت برای ایرانیان صادر شده است. در طی سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۰ بیش‌ترین ویزای اقامت موقت صادر شده برای ایرانیان در آلمان در سال ۲۰۱۷ بوده است.

نمودار ۱۶- اقامت موقت غیر توریستی ایرانیان در مقاصد اصلی



۱. Nonimmigrant admissions (1-94 only) (Homeland Security, 2022)

۳. Entry clearance visa (except visitors and transits) (Home office, 2022)

۵. First permits issued for duration of less than 12 months (Eurostat, 2022)

۷. First permits issued for duration of less than 12 months (Eurostat, 2022)

۲. Temporary residence permits (IRCC, 2022)

۴. سه کشور اول اتحادیه اروپا با بیشترین اقامت موقت صادر شده برای ایرانیان در سال ۲۰۲۰

۶. Temporary visa granted (Home affairs Au, 2022)

جدول ۳-۹. ویزاها و اجازه اقامت‌های دائم و موقت صادرشده برای ایرانیان در برخی از مقاصد اصلی

سال	آمریکا		کانادا		اروپا ۳۱ کشور	بریتانیا	استرالیا		ترکیه	سایر کشورهای OECD**	مجموع
	ورود با اجازه اقامت دائم ^۱	غیر مهاجرتی غیر توریستی ^۲	پذیرش اقامت دائم ^۳	اجازه اقامت موقت کاری و تحصیلی ^۴							
۲۰۱۰	۸,۰۵۷	۴,۱۸۹	۷,۴۷۸	۳,۷۳۱	۱۴,۱۴۴	۴,۸۰۱	۱,۸۶۸	۲,۱۶۱	-	۹۹۳	۴۷,۴۲۲
۲۰۱۱	۷,۳۲۳	۴,۸۱۷	۷,۴۷۹	۳,۸۷۶	۱۴,۶۵۳	۴,۵۸۵	۲,۲۸۸	۲,۰۲۳	-	۹۲۸	۴۷,۹۸۲
۲۰۱۲	۸,۱۲۶	۶,۸۴۱	۷,۵۲۵	۴,۲۴۵	۱۷,۲۸۹	۲,۶۰۳	۳,۲۰۵	۲,۵۴۴	-	۹۲۹	۵۳,۳۰۷
۲۰۱۳	۸,۰۵۷	۷,۶۹۴	۷,۲۸۸	۴,۸۱۰	۱۸,۲۲۷	۲,۴۰۷	۲,۲۳۸	۲,۵۳۰	-	۹۴۰	۵۸,۱۹۱
۲۰۱۴	۷,۰۴۹	۸,۸۸۷	۱۶,۷۷۲	۴,۳۷۱	۱۷,۲۶۴	۲,۴۴۰	۲,۲۶۹	۲,۱۸۶	-	۱,۰۱۴	۶۲,۲۳۲
۲۰۱۵	۷,۱۷۹	۹,۳۱۶	۱۱,۶۴۰	۳,۶۲۰	۱۵,۴۰۸	۲,۴۵۲	۳,۷۸۷	۲,۲۹۹	-	۱,۰۸۷	۵۶,۷۸۸
۲۰۱۶	۷,۷۲۷	۸,۸۵۷	۶,۴۷۵	۴,۹۵۵	۲۱,۶۳۰	۲,۸۷۴	۲,۴۵۸	۱,۸۷۲	۱۵,۵۳۹	۱,۱۳۵	۷۳,۵۲۲
۲۰۱۷	۶,۶۴۳	۷,۳۶۲	۴,۷۳۰	۶,۹۴۵	۳۶,۵۳۵	۳,۴۵۳	۲,۴۶۲	۲,۰۵۰	۱۷,۷۹۴	۱,۲۳۶	۸۹,۲۱۰
۲۰۱۸	۱,۴۴۹	۵,۳۹۶	۵,۵۱۰	۱۱,۳۰۰	۳۰,۲۳۹	۳,۴۲۱	۲,۳۰۶	۱,۸۰۷	۳۱,۹۲۲	۱,۱۵۴	۹۴,۵۰۴
۲۰۱۹	۱,۶۲۳	۴,۹۱۴	۶,۰۵۵	۱۹,۱۵۵	۷۸,۹۰۸	۴,۳۳۱	۲,۱۸۷	۱,۷۴۷	۴۲,۳۵۱	۱,۰۹۱	۱۱۲,۳۶۲
۲۰۲۰	۴,۷۵۰	۲,۰۲۲	۳,۸۱۰	۱۳,۵۳۰	۲۲,۹۱۷	۳,۱۲۴	۲,۴۴۴	۱,۵۰۰	-	۶۰۳	۵۴,۷۰۰
۲۰۲۱	۲,۸۰۲	۲,۰۴۳	۱۱,۳۰۵	۲۳,۰۸۰	۱۶,۶۵۹	۴,۸۲۶	۲,۹۴۷	۱,۵۷۲	-	-	۶۵,۲۳۴
مجموع	۷۰,۷۸۵	۷۲,۳۴۸	۱۰۰,۰۶۷	۱۰۳,۶۱۸	۲۵۳,۸۷۳	۴۱,۳۱۷	۳۰,۴۳۹	۲۴,۲۹۱	۱۵۷,۶۰۶	۱۱,۱۱۰	۸۱۵,۴۵۴
میانگین	۵,۸۹۹	۶,۰۲۹	۸,۳۳۹	۸,۶۳۵	۲۱,۱۵۶	۳,۴۴۳	۲,۵۳۷	۲,۰۲۴	۲۶,۹۰۱/۵	۱,۰۱۰	۸۵,۹۷۳

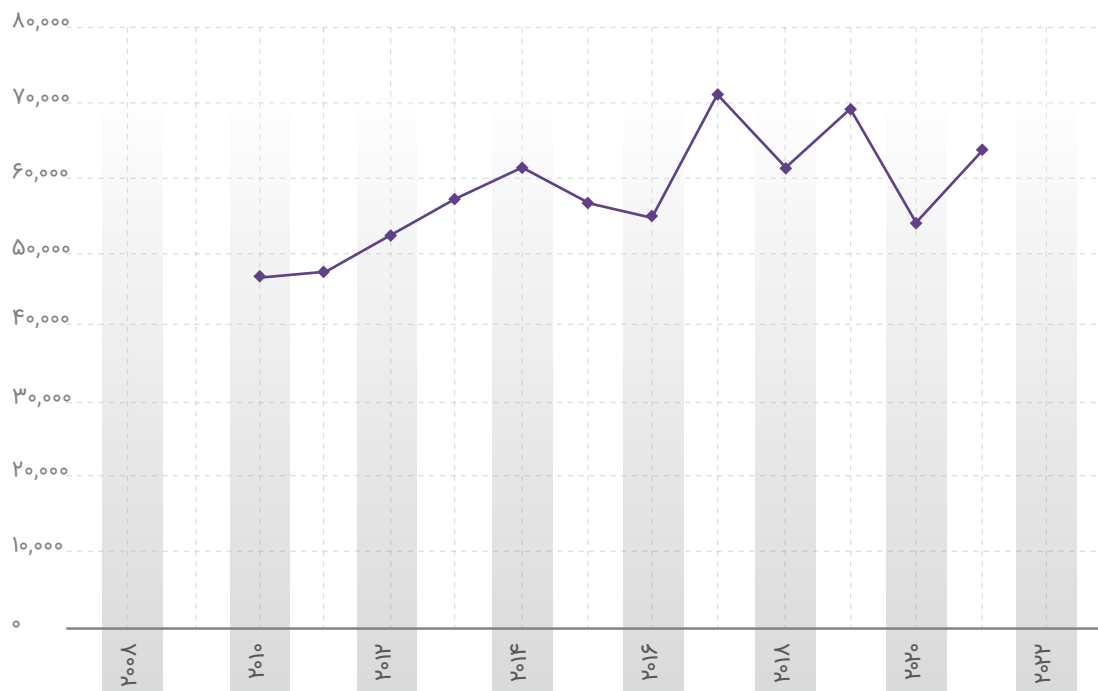
*در زمان استخراج داده، داده‌ی مربوط به کشور آلمان در سال ۲۰۲۱ در پیگاه داده اتحادیه اروپا ثبت نشده است.

** شامل کشورهای ژانین، کره، مکزیک، نیوزلند، اسلواکی و اسرائیل

جدول ۲۹ ویزاها یا اجازه اقامت‌های موقت و دائم صادرشده برای ایرانیان را در مقاصد اصلی که داده‌های در دسترس داشته‌اند نشان داده است. در ۱۲ سال گذشته

به‌طور متوسط سالانه حدود ۸۵ هزار و ۹۷۳ ویزا یا اجازه اقامت دائم و موقت غیر توریستی برای ایرانیان در اروپا، آمریکای شمالی و استرالیا صادر شده است.

نمودار ۱۷- روند اقامت دائم و موقت دریافتی ایرانیان در برخی از مقاصد اصلی* (۲۰۱۰ تا ۲۰۲۱)



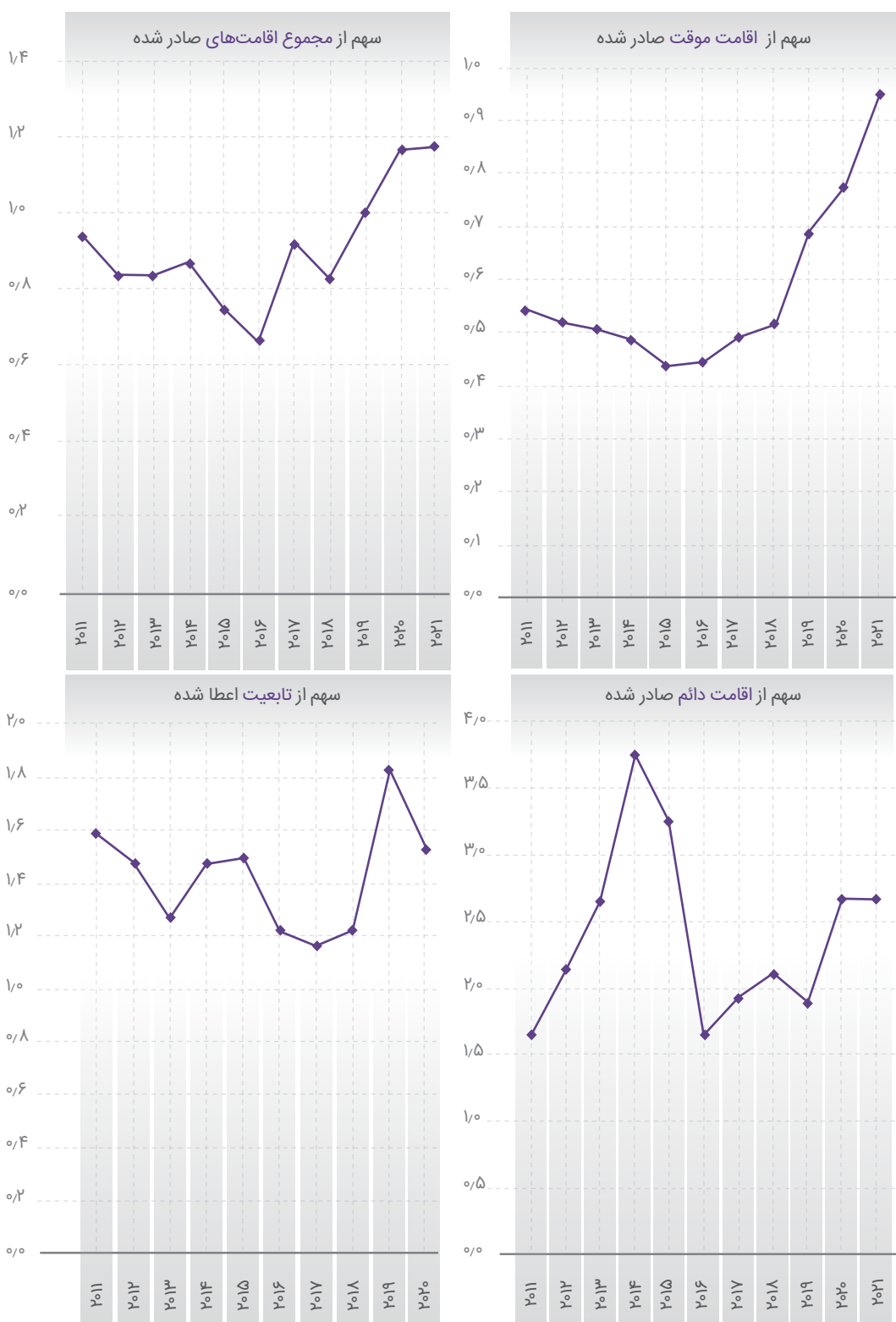
*شامل آمریکا، کانادا، اروپا (۳۱ کشور)، بریتانیا، استرالیا (مقاصدی که از ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۱ داده کامل داشته‌اند.)

و تابعیت در این کشورها استفاده شده و روند تغییر سهم دریافت اقامت موقت و دائم و تابعیت توسط ایرانیان نسبت به کل مهاجران در این کشورها نشان داده شده است (نمودار ۱۸).

همان‌طور که مشاهده می‌شود سهم دریافت اقامت موقت ایرانیان در این کشورها از سال ۲۰۱۵ افزایشی و با شیب مثبت بالا بوده است، در سال ۲۰۱۵ افت ناگهانی در سهم اقامت دائم ایرانیان مشاهده می‌شود که ناشی از تعدیل سیاست‌های کانادا در اعطای اقامت دائم به ایرانیان بوده است. پس از آن، از سال ۲۰۱۶ روند کلی سهم ایرانیان از اقامت دائم صادرشده در این کشورها صعودی بوده است. به‌طورکلی سهم ایرانیان در مجموع اقامت دائم و موقت دریافتی در این کشورها از سال ۲۰۱۸ کاملاً صعودی بوده است.

نمودار ۱۷ روند مجموع اقامت دریافتی کوتاه‌مدت و بلندمدت دریافتی ایرانیان در مقاصد آمریکا، کانادا، اروپا (۳۱ کشور)، بریتانیا و استرالیا را نشان می‌دهد، در این کشورها این روند در ۱۰ سال گذشته از ۴۶ هزار اقامت دریافتی در ۲۰۱۰ تا ۷۰ هزار در ۲۰۱۷ رشد داشته است و به‌طور متوسط (با در نظر نگرفتن سال ۲۰۲۰ که به دلیل کرونا افتی در تعداد کل مهاجرت‌ها وجود داشته است) در ۵ سال اخیر سالانه بیش از ۶۰ هزار اقامت از این کشورها دریافت شده است. با در نظر گرفتن ترکیه و سایر کشورهای OECD به‌طور متوسط سالانه ۸۶ هزار ایرانی به این کشورها مهاجرت کرده‌اند. در ادامه جهت کاهش اثر تغییر سیاست‌های کلی مهاجرت‌پذیری کشورها بر پذیرش ایرانیان مهاجر، از تغییرات سهم ایرانیان در دریافت اقامت دائم و موقت

نمودار ۱۸- سهم ایرانیان از انواع اقامت و تابعیت صادرشده در مقاصد اصلی (درصد)



*مقاصد اصلی شامل آمریکا، کانادا، اروپا (۳۱ کشور)، بریتانیا، استرالیا (مقاصدی که از ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۱ داده کامل داشته‌اند).

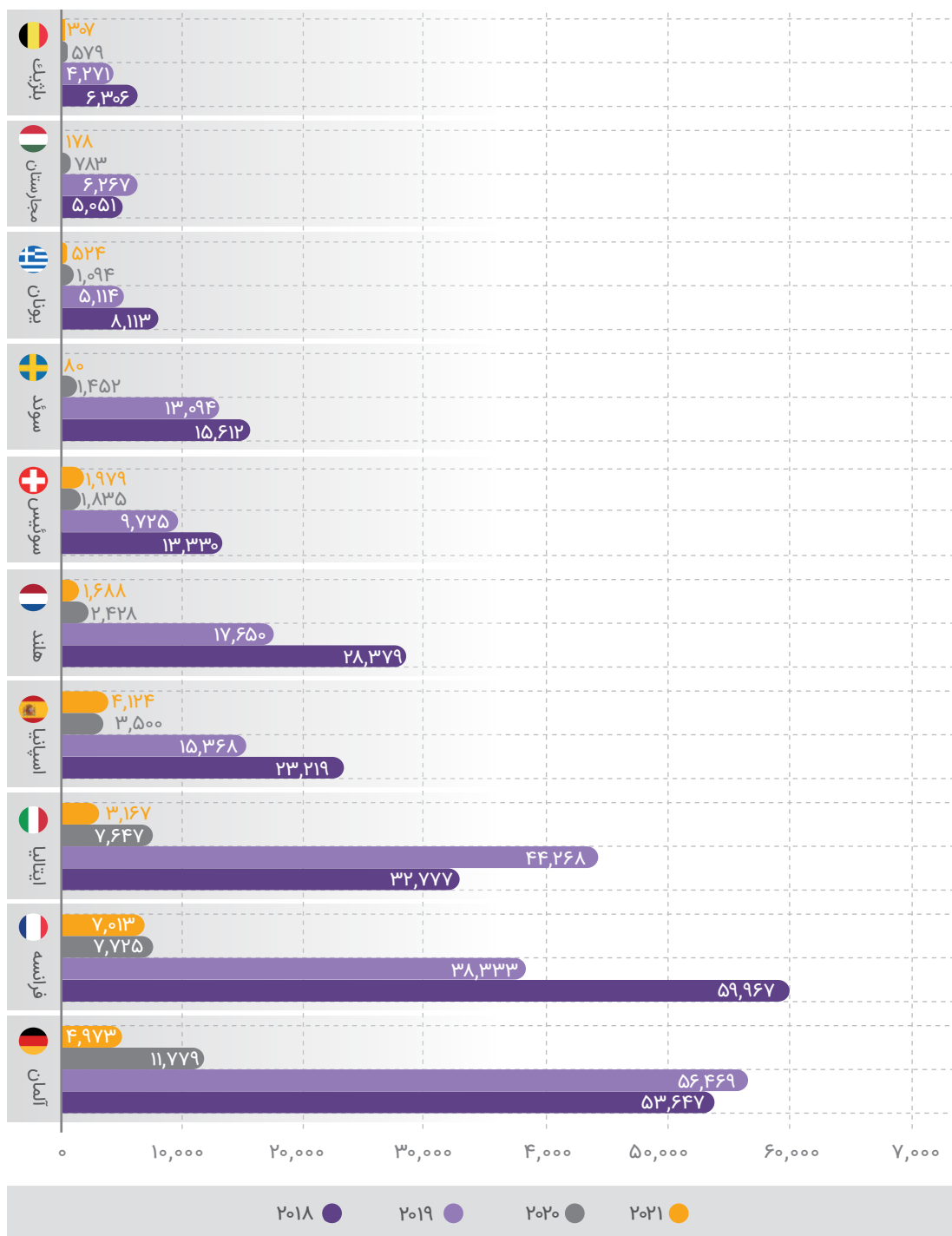
ویزای شنگن برای ایرانیان

طی سال‌های ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۱ نشان می‌دهد. در سال ۲۰۲۱ بیش‌ترین درخواست ویزای شنگن در فرانسه و کمترین در سوئد صادر شده است. به‌طور کلی در طی این ۴ سال در همه‌ی این ده کشور تعداد درخواست ویزای شنگن کاهش یافته است. تعداد ویزای شنگن صادر شده نیز به‌تبع آن در طی سال‌های ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۱ کاهش یافته است. بیشترین ویزای شنگن صادر شده در سال ۲۰۱۸ و در آلمان بوده است.

ویزای شنگن يك ویزای اقامت کوتاه‌مدت است که به فرد اجازه می‌دهد از يك کشور عضو ناحیه شنگن به سایر کشورهای عضو ناحیه شنگن برای اهداف سیاحتی و یا تجاری سفر کند. ناحیه شنگن شامل ۲۶ کشور اروپایی است که بیشترین تعداد درخواست و صدور ویزای شنگن برای ایرانیان در ده کشور آلمان، فرانسه، ایتالیا، اسپانیا، هلند، سوئیس، سوئد، یونان، مجارستان و بلژیک صادر شده است. نمودار ۱۹ تعداد درخواست ثبت‌شده ایرانیان برای ویزای شنگن را در



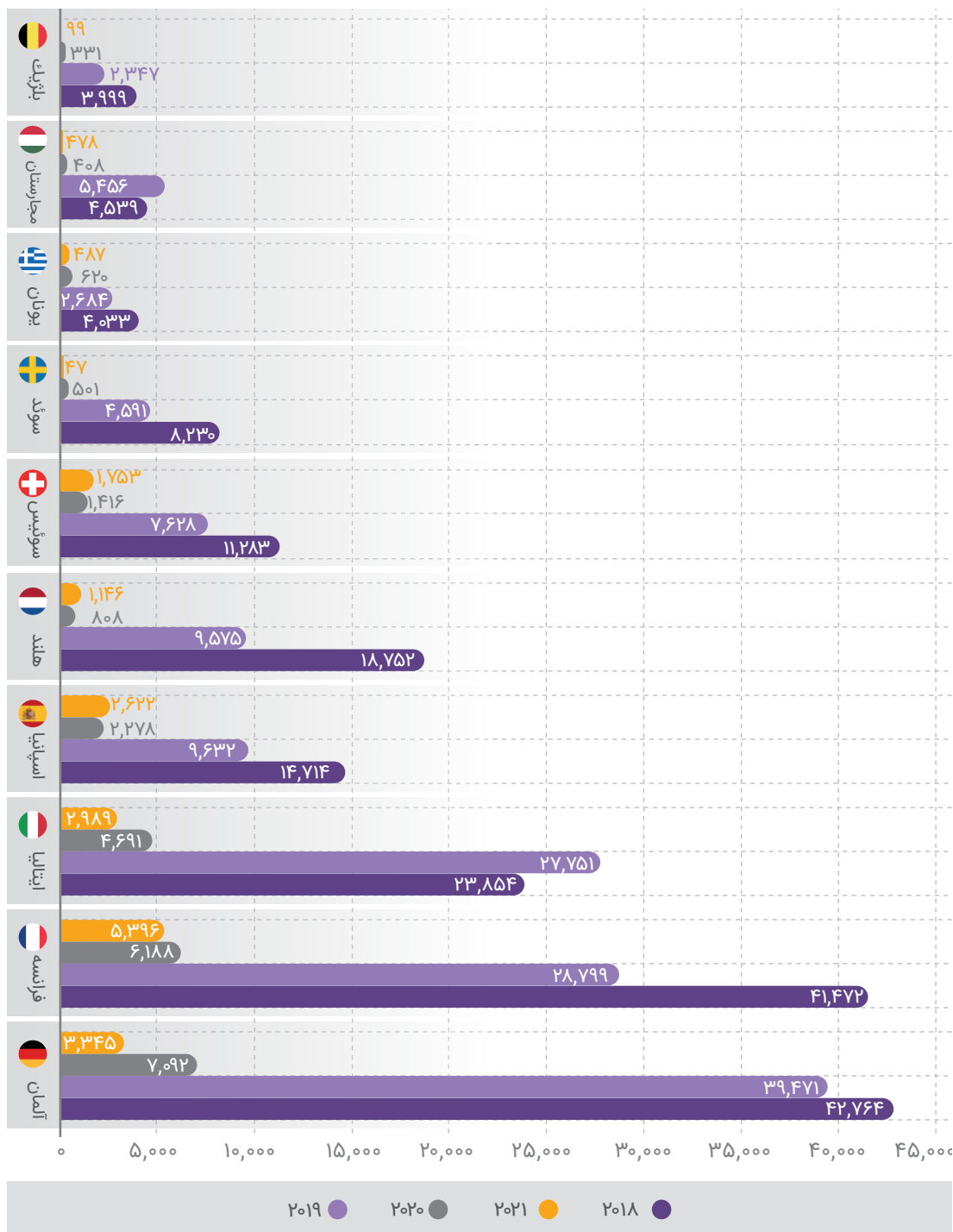
نمودار ۱۹-تعداد درخواست ثبت شده ایرانیان برای ویزای شنگن در ده کشور اول^۱ (۲۰۱۸ تا ۲۰۲۱)



(Schengen Visa Info, 2020)

۱. ده کشور اول ناحیه شنگن که بیشترین تعداد درخواست ویزای شنگن از سوی ایرانیان در سال ۲۰۲۱ را ثبت کرده‌اند.

نمودار ۲۰- تعداد ویزای شنگن صادرشده برای ایرانیان در ده کشور اول^۱ (۲۰۱۸ تا ۲۰۲۱)



(Schengen Visa Info, 2020)

۱. ده کشور اول ناحیه شنگن که بیشترین ویزای شنگن را برای ایرانیان در سال ۲۰۲۱ صادر کرده‌اند.

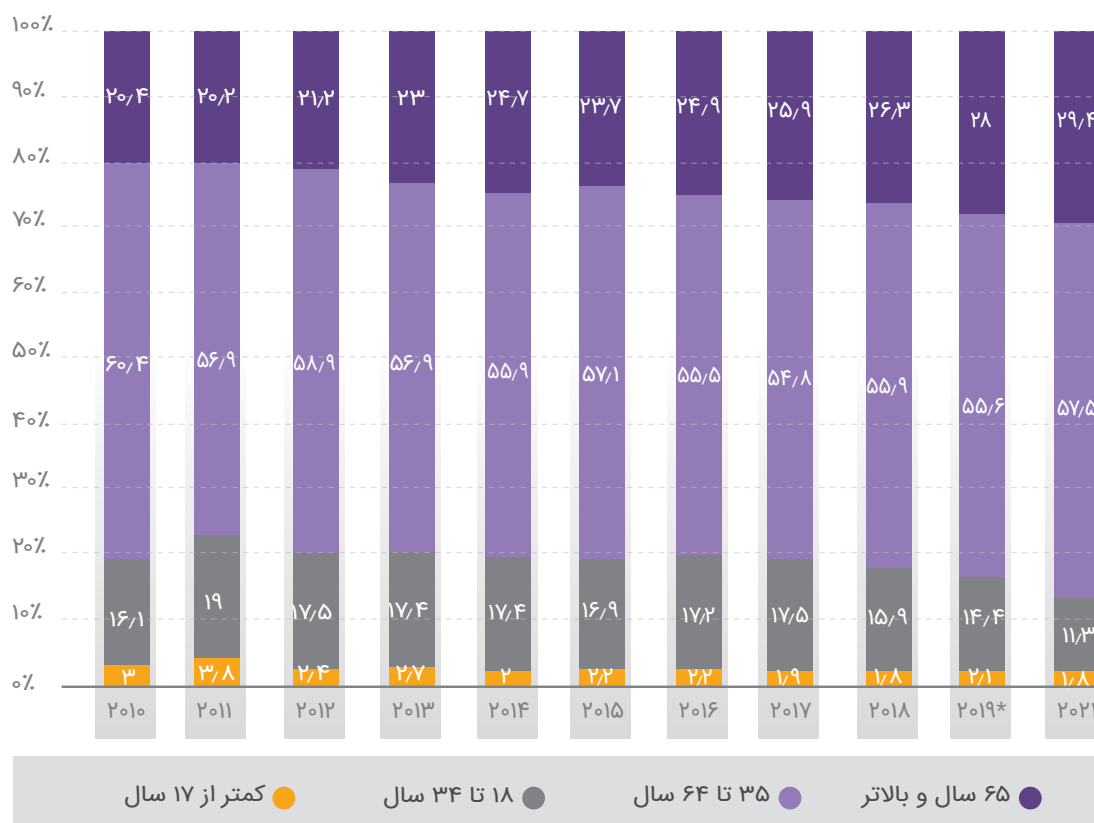
ایرانیان در آمریکا

جمعیت

ساله و کمتر، ۱۱/۳ درصد تا ۱۸ ساله، ۳۴ تا ۳۵ ساله، ۵۷/۵ درصد ۳۵ تا ۶۴ ساله، ۲۹/۴ درصد ۶۵ ساله و بیشتر بوده‌اند. نمودار زیر نشان می‌دهد سهم جمعیت بالای ۶۵ سال ایرانی در آمریکا از سال ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۱ میلادی ۱۰ درصد افزایش یافته و سهم جمعیت زیر ۳۴ سال ۶ درصد کاهش داشته است.

بر اساس داده‌های سرشماری جمعیت در آمریکا، جمعیت ایرانیان بر اساس محل تولد در سال ۲۰۲۱ میلادی ۳۹۷ هزار و ۷۳۵ نفر و جمعیت ایرانیان بر اساس اصالت ایرانی در این سال ۵۰۴ هزار و ۹۲۷ نفر بوده است که از این تعداد ۵۱ درصد مرد و ۴۹ درصد زن بوده‌اند. در سال ۲۰۲۱ از نظر وضعیت سنی ۱/۸ درصد از ایرانیان در آمریکا ۱۷

نمودار ۲۱- ایرانیان در گروه‌های عمده سنی در آمریکا (۲۰۲۱ تا ۲۰۱۰)



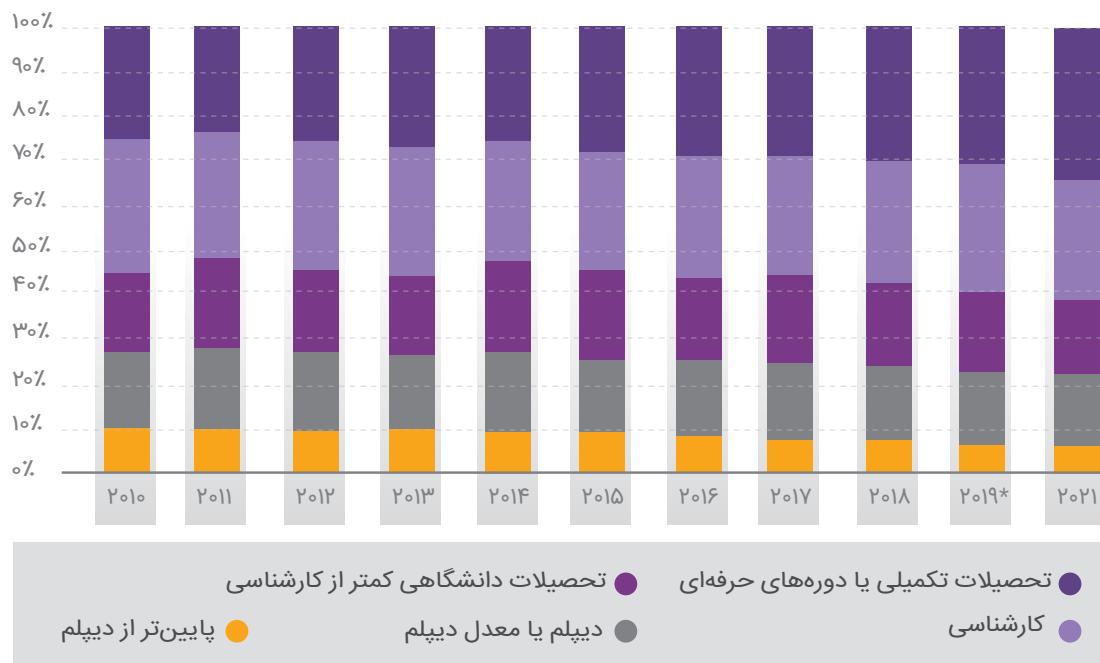
(Census Bureau, 2022)

* اداره آمار آمریکا جمعیت و ویژگی‌های آن را در سال ۲۰۲۰ تخمین زده است.

تحصیلات تکمیلی یا دانش‌آموخته‌ی دوره‌های حرفه‌ای بودند. ایرانیان (افراد متولد ایران) از نظر جمعیتی دارای رتبه ۲۷ در میان مهاجران ایالات متحده هستند که کمتر از ۰/۸ درصد از جمعیت بیش از ۵۰ میلیونی متولدین خارج، در این کشور را تشکیل می‌دهند.

بررسی وضعیت تحصیلی ایرانیان در آمریکا نشان می‌دهد که در این سال از جمعیت ۲۵ سال به بالای ایرانی در این کشور ۶/۵ درصد از ایرانیان دارای تحصیلات پایین‌تر از دیپلم، ۱۶ درصد دیپلم، ۱۷/۸ درصد کالج یا برخی مدارک همراه، ۲۶ درصد کارشناسی و ۳۴/۶ درصد

نمودار ۲۲- وضعیت تحصیلی ایرانیان بالای ۲۵ سال در آمریکا (۲۰۱۰ تا ۲۰۲۱)



(Census Bureau, 2022)

* اداره آمار آمریکا جمعیت و ویژگی‌های آن را در سال ۲۰۲۰ تخمین زده است.

سیستم مهاجرتی آمریکا

ویزای‌های صادر شده در آمریکا در دو دسته طبقه‌بندی می‌شوند.

۱. ویزاهای مهاجرتی^۱: ویزاهای مهاجرتی (اقامت دائم قانونی^۲) در ۶ گروه تنوع، وابستگان شهروندان آمریکایی، پناجویی و پناهندگی، خانواده، استخدام و سایر صادر می‌شود.

۲. ویزاهای غیر مهاجرتی^۳: ویزاهای غیر مهاجرتی در ۵ گروه نیروی کار موقت و خانواده هایشان، دانشجویان و تبادل، دیپلمات‌ها و سایر نمایندگان کشورها، نامعین و سایر ویزاها صادر می‌شود که هر کدام از این ویزاها زیر گروه‌های مختلفی دارند. در مجموع آمریکا ۸۱ نوع ویزای غیر مهاجرتی صادر می‌کند.

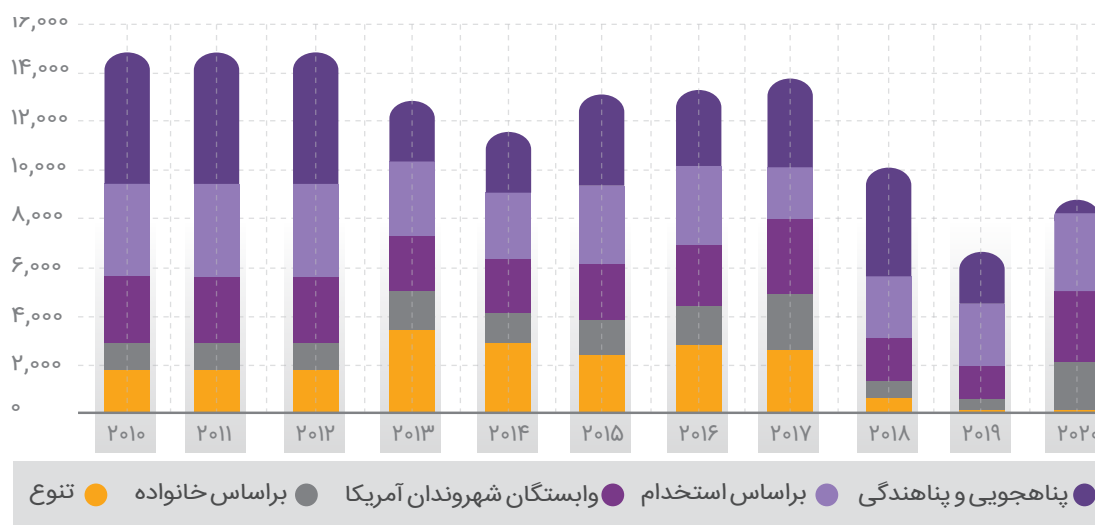
۳. تابعیت^۴: درخواست تابعیت برای افراد متولد خارج از آمریکا در سن بالای ۱۸ سال پس از گذشت ۳ تا ۵ سال پس از اقامت دائم قانونی بسته به نوع اقامت امکان پذیر است. داشتن اقامت و حضور فیزیکی مستمر در ایالات متحده؛ توانایی خواندن، نوشتن، و صحبت کردن به زبان انگلیسی پایه؛ نشان دادن شخصیت اخلاقی خوب؛ دانش و درک از تاریخ و دولت ایالات متحده؛ و وفاداری به اصول قانون اساسی ایالات متحده؛ از سایر الزامات آن است.

تابعیت و اقامت دائم

اقامت دائم صادر شده برای ایرانیان در ده سال اخیر است. اقامت دائم قانونی ممکن است برای افراد ساکن در آمریکا با ویزاهای غیر مهاجرتی مانند نیروی کار موقت یا دانشجویان پس از فراغت از تحصیل صادر شده باشد یا افراد در بدو ورود با اقامت دائم قانونی وارد این کشور شوند. در جدول ۳۰ کل اقامت‌های دائم صادر شده برای ایرانیان به تفکیک آورده شده است. همچنین در سطر آخر تعداد ایرانیان وارد شده به این کشور با اقامت قانونی دائم ذکر شده است.

در سال ۲۰۲۰ میلادی هشت هزار و ۸۲۸ تابعیت و هشت هزار و ۸۰۵ اقامت دائم قانونی برای ایرانیان در آمریکا صادر شده است که نسبت به سال قبل به ترتیب ۲۲ درصد کاهش و ۳۳ درصد افزایش داشته است. اقامت قانونی در ۶ گروه تنوع، وابستگان شهروندان آمریکایی، پناجویی و پناهندگی، خانواده، استخدام و سایر صادر شده است. در سال ۲۰۲۰ بیش‌ترین تعداد ویزای اقامت دائم مربوط به استخدام و کمترین تعداد مربوط به تنوع بوده است. نمودار ۲۳ نشان‌دهنده‌ی تعداد ویزای

نمودار ۲۳- تعداد ایرانیان (محل تولد ایران) دریافت‌کننده اقامت دائم آمریکا (۲۰۱۰ تا ۲۰۲۰)



(Homeland Security, 2022)

1. Immigrant visas
2. Lawful Permanent Resident

3. Non-immigrant visas
4. Naturalization

جدول ۳۰- انواع اقامت دائم صادر شده برای ایرانیان در آمریکا (۲۰۱۰ تا ۲۰۲۰)

۲۰۲۰	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۱	۲۰۱۰	
۵۶۱	۲,۰۹۶	۴,۴۴۱	۳,۶۵۶	۳,۱۱۱	۳,۷۵۶	۲,۵۲۱	۲,۴۸۱	۵,۳۸۶	۵,۳۸۶	۵,۳۸۶	پناهنجی و پناهندگی
۳,۱۷۰	۲,۵۱۲	۲,۵۶۶	۲,۰۴۹	۳,۱۷۲	۳,۲۳۲	۲۲۹	۳,۰۵۴	۳,۷۷۹	۳,۷۷۹	۳,۷۷۹	بر اساس استخدام
۲,۸۵۲	۱,۳۹۷	۱,۷۵۲	۳,۱۲۸	۲,۵۲۳	۲,۲۵۰	۲,۲۲۴	۲,۲۷۲	۲,۷۱۱	۲,۷۱۱	۲,۷۱۱	وابستگان شهروندان آمریکایی
۱,۹۸۸	۴۱۶	۷۱۳	۲,۳۶۶	۱,۶۰۰	۱,۴۸۵	۱,۲۱۵	۱,۵۸۴	۱,۱۵۱	۱,۱۵۱	۱,۱۵۱	بر اساس خانواده
۲۲۱	۱۹۰	۶۲۸	۲,۵۸۳	۲,۸۸۳	۲,۳۷۷	۲,۸۹۷	۳,۴۴۷	۱,۷۸۳	۱,۷۸۳	۱,۷۸۳	تنوع
۱۳	۲۹	۱۶	۹	۹	۱۴	۲۹	۲۵	۱۲	۱۲	۱۲	سایر
۸,۸۰۵	۶,۶۴۰	۱۰,۱۱۶	۱۳,۷۹۱	۱۳,۲۹۸	۱۳,۱۱۴	۱۱,۶۱۵	۱۲,۸۶۳	۱۴,۸۲۲	۱۴,۸۲۲	۱۴,۸۲۲	کل
۴,۷۵۰	۱,۶۲۳	۱,۴۴۹	۶,۶۴۳	۷,۷۲۷	۷,۱۷۹	۷,۰۴۹	۸,۰۵۷	۸,۱۲۶	۷,۳۲۳	۸,۰۵۷	ورود با اقامت دائم قانونی

(Homeland Security, 2022)

اقامت موقت غیرتوریستی

و سایر ویزاها صادر شده است. در سال ۲۰۲۰ بیشترین تعداد ویزای اقامت موقت صادر شده مربوط به دانشجویان و تبادل بوده است (۷۹ درصد). جدول ۳۱ نشان‌دهنده ویزای موقت صادر شده برای ایرانیان در بخش‌های مختلف و در طی ده سال اخیر است.

ایرانیان در سال ۲۰۲۰ در آمریکا ۲ هزار و ۲۲ ویزای اقامت موقت دریافت کرده‌اند که نسبت به سال قبل ۵۹ درصد کاهش داشته است. ویزاهای موقت در آمریکا در پنج گروه نیروی کار موقت و خانواده‌هایشان، دانشجویان و تبادل، دیپلمات‌ها و سایر نمایندگان کشورها، نامعین

جدول ۳۱- انواع اقامت موقت غیر توریستی صادر شده برای ایرانیان در آمریکا (۲۰۱۰ تا ۲۰۲۰)

۲۰۲۰	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۱	۲۰۱۰	
۳۱	۶۵	۵۷	۵۵	۱۰۸	۷۹	۶۲	۱۲۸	۱۶۱	۱۷۵	۱۹۹	نامعین
۲۵۴	۴۵	۸۴	۳۶۹	۴۰۹	۴۵۰	۵۶۳	۴۰۶	۴۶۱	۴۱۵	۵۳۱	سایر ویزاها
۵۱	۶۹	۹۴	۳۰۵	۴۶۵	۴۹۹	۴۷۹	۴۳۴	۴۷۸	۴۳۶	۴,۸۵	نیروی کار موقت و خانواده‌هایشان
۸۱	۲۲۹	۲۹۱	۳۶۰	۳۸۳	۳۵۱	۳۴۰	۲۶۸	۴۱۵	۳۸۲	۴۴۵	دیپلمات‌ها و سایر نمایندگان کشورها
۱,۶۰۵	۴,۵۰۶	۴,۸۷۰	۶,۲۷۳	۷,۴۹۲	۷,۹۳۷	۷,۴۴۳	۶,۴۵۸	۵,۳۲۶	۳,۴۱۹	۲,۵۲۹	دانشجویان و تبادل
۲,۰۲۲	۴,۹۱۴	۵,۳۹۶	۷,۳۶۲	۸,۸۵۷	۹,۳۱۶	۸,۸۸۷	۷,۶۹۴	۶,۸۴۱	۴,۸۲۷	۴۱,۸۹	کل

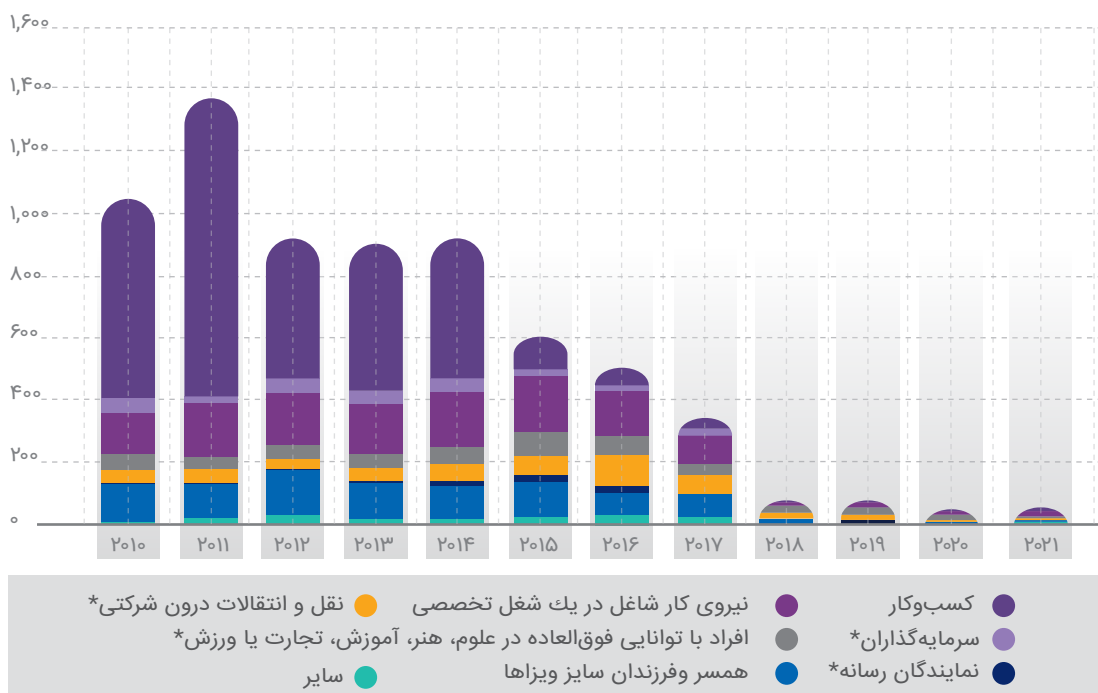
(Homeland Security, 2022)

این ویزاها معمولاً برای خانواده‌های (شامل همسر، فرزندان و در برخی موارد سایر همراهان) افراد نیز تحت عنوان مشابهی صادر می‌گردد. نمودار ۲۴ تعداد ویزای موقت کاری صادر شده برای ایرانیان را به تفکیک گروه‌های مختلف از سال ۲۰۱۰ تا سال ۲۰۲۱ نشان داده است. بر اساس این نمودار تعداد ویزای کاری صادر شده از سال ۲۰۱۰ تا سال ۲۰۲۱ روندی نزولی داشته

ویزای موقت کاری در آمریکا در عناوین متعددی صادر می‌شود که در یک طبقه‌بندی می‌توان آن‌ها را شامل ویزاهای شامل کسب‌وکار، سرمایه‌گذاری، نیروی کار شاغل در یک شغل تخصصی، همسر و فرزندان برخی از ویزاها، نمایندگان رسانه، نقل و انتقالات درون شرکتی، افراد با توانایی فوق‌العاده در علوم، هنر، آموزش، تجارت یا ورزش، و سایر طبقه‌بندی نمود.

است. به طوری که در سال ۲۰۲۰ به کمترین مقدار خود
 رسیده است. در سال ۲۰۲۰ بیشترین ویزای کاری برای
 ایرانیان متعلق به بخش نیروی کار شاغل در يك شغل
 تخصصی صادر شده است.

نمودار ۲۴- انواع ویزای موقت کاری صادر شده برای ایرانیان در آمریکا (۲۰۱۰ تا ۲۰۲۱)



(Travel State, 2022)

* داده طبقه های ستاره دار به همراه ویزای خانواده و فرزندان ارائه شده است

جدول ۳۲- انواع ویزای موقت کاری صادرشده برای ایرانیان در آمریکا (۲۰۱۰ تا ۲۰۲۱)

۲۰۲۱	۲۰۲۰	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۱	۲۰۱۰	
۹	۲	۳	۶	۳۳	۶۰	۱۰۳	۴۴۷	۴۶۹	۴۴۸	۹۵۴	۶۴۲	کسب‌وکار
۰	۰	۰	۱	۲۰	۱۵	۲۵	۴۸	۴۱	۴۷	۲۷	۴۱	سرمایه‌گذاران و همسر و فرزندان
۱۷	۹	۱۸	۱۴	۹۵	۱۴۴	۱۷۷	۱۷۰	۱۶۰	۱۶۴	۱۷۰	۱۳۷	نیروی کار شاغل در يك شغل تخصصی
۸	۸	۱۴	۱۵	۷۶	۶۹	۱۱۰	۱۰۳	۱۱۶	۱۴۴	۱۰۷	۱۲۰	همسر و فرزندان ویزاهای مختلف ^۱
۰	۰	۳	۱	۴	۱۹	۲۳	۲۰	۶	۵	۱۱	۱۱	نمایندگان رسانه خارجی و همسر و فرزند
۴	۹	۱۲	۱۶	۵۳	۹۸	۶۷	۵۱	۳۷	۲۹	۴۴	۳۷	نقل و انتقالات درون شرکتی و همسر و فرزندان
۷	۱۲	۱۵	۱۲	۳۱	۵۳	۵۰	۳۷	۲۸	۳۳	۵	۱۴	افراد با توانایی فوق‌العاده در علوم، هنر، آموزش، تجارت یا ورزش، همراهانشان و همسر و فرزندان
۲	۴	۱۲	۱۱	۵	۱۴	۲۲	۲۲	۲۲	۱۵	۲۹	۳۶	ورزشکار، هنرمند و همسر و خانواده‌هایشان
۱۰	۳	۳	۶	۲۶	۳۶	۲۷	۲۳	۲۴	۳۴	۲۳	۱۰	سایر
۵۷	۴۷	۸۰	۸۲	۳۴۳	۵۰۸	۶۰۴	۹۲۱	۹۰۳	۹۱۹	۱,۳۷۰	۱,۰۴۸	کل

(Travel State, 2022)

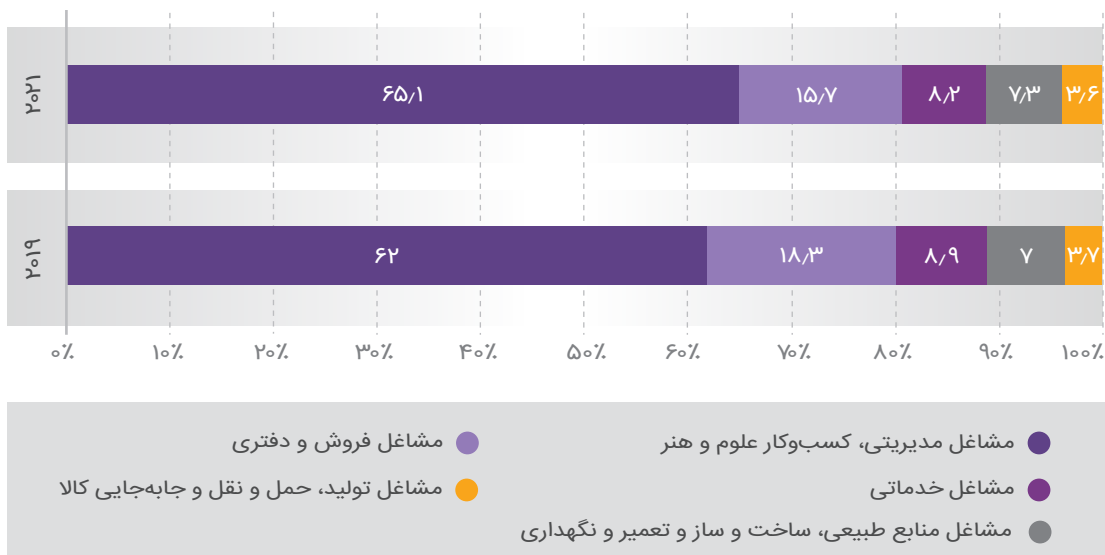
وضعیت اشتغال

به فعالیت بوده‌اند که عبارت است از: ۱-مدیریتی، کسب‌وکار و علوم و هنر (۶۲ درصد)، ۲- فروش و دفتری (۱۸/۳ درصد) ۳-خدماتی (۸/۹ درصد)، ۴-تولید، حمل‌ونقل و جابه‌جایی کالا (۷ درصد) ۵-منابع طبیعی، ساخت‌وساز و تعمیر و نگهداری (۳/۷ درصد). ۲۸/۹ درصد از ایرانیان در آمریکا در این سال در بخش خدمات آموزشی، مراقبت‌های بهداشتی و خدمات اجتماعی فعال بوده‌اند و عمده اشتغال آنان از نوع مزد و حقوق‌گیری (۷۷/۲ درصد) بوده است. همچنین ۱۳/۱ درصد ایرانیان در مشاغل دولتی، ۹/۳ خود اشتغال و ۰/۳ درصد در مشاغل خانوادگی غیر حقوق‌گیر فعالیت داشته‌اند.

جمعیت بالای ۱۶ سال ایرانی (متولد ایران) در آمریکا در سال ۲۰۲۱ توسط اداره آمار این کشور ۳۹۲ هزار و ۳۶۵ نفر تخمین زده شده است که نرخ مشارکت آن‌ها در بازار کار ۶۳/۹ درصد و نرخ بیکاری آنان ۸/۵ درصد بوده است. این درحالی است که نرخ مشارکت در میان بومی‌ها (متولدین آمریکا) ۶۶/۴ درصد و در میان کل مهاجرین در آمریکا (متولدین خارج) ۶۲/۳ درصد و نرخ بیکاری به ترتیب ۶/۳ و ۶/۲ درصد بوده است. یعنی نرخ مشارکت ایرانیان از متوسط مهاجرین بالاتر و از بومیان پایین‌تر بوده است. درحالی‌که نرخ بیکاری آنان از هر دو گروه بومیان و مهاجران بالاتر بوده است. در سال ۲۰۱۹ ایرانیان در پنج گروه شغلی مشغول

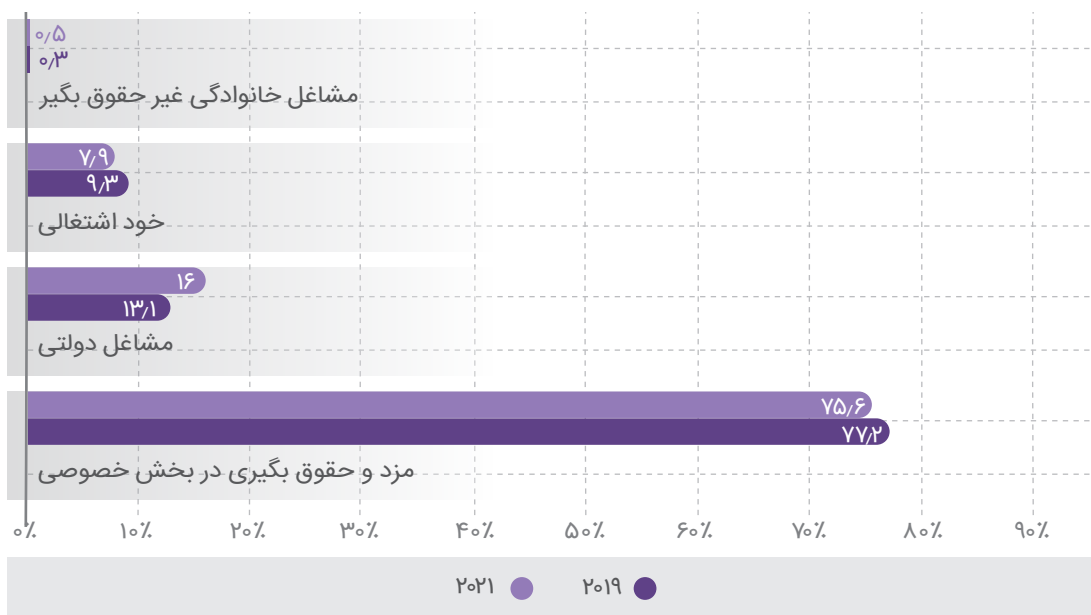
۱. شامل نیروی کار شاغل در يك شغل تخصصی و سایر

نمودار ۲۵- گروه‌های عمده‌ی شغلی ایرانیان در آمریکا در سال‌های ۲۰۲۱ و ۲۰۱۹



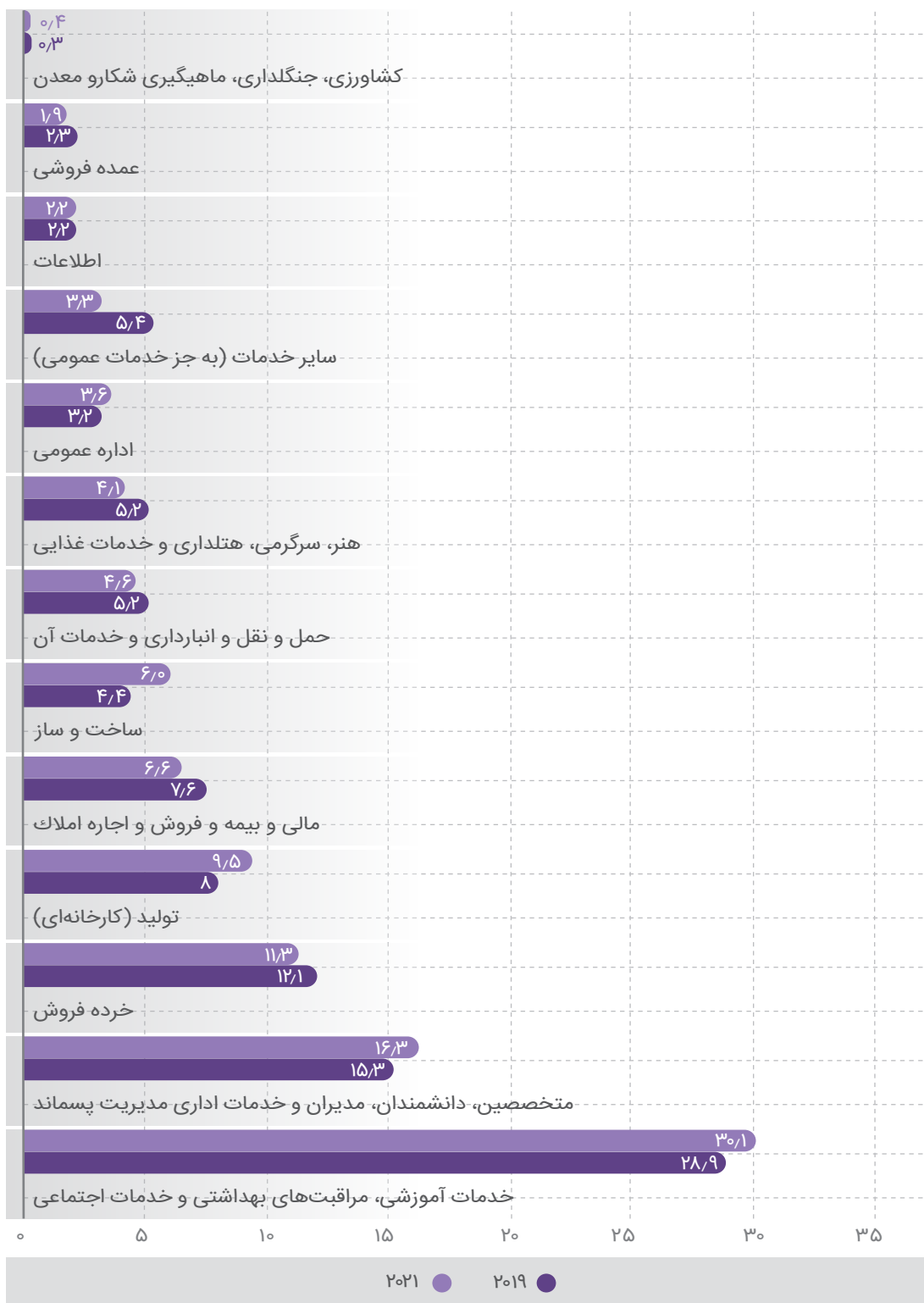
(Census Bureau, 2022)

نمودار ۲۶- نوع اشتغال ایرانیان در آمریکا در سال‌های ۲۰۲۱ و ۲۰۱۹



(Census Bureau, 2022)

نمودار ۲۷- بخش‌های عمده‌ی فعالیت ایرانیان در آمریکا در سال‌های ۲۰۱۹ و ۲۰۲۱



(Census Bureau, 2022)

مقایسه ایرانیان مهاجر در آمریکا با سایر مهاجرین این کشور نشان می‌دهد ایرانیان از نظر کیفیت فعالیت اقتصادی قوی‌تر از سایر مهاجرین و متولدین آمریکا عمل می‌کنند. ۶۵/۱ درصد از ایرانیان شاغل بالای ۱۶ سال در مشاغل حوزه‌ی مدیریت، تجارت، علوم و هنر^۱ مشغول به کارند که بسیار بیشتر از ۴۳/۲ درصد بومی‌ها و ۳۷/۴ درصد کل مهاجرین است. در گروه مشاغل آموزشی، خدمات بهداشتی، و خدمات اجتماعی^۲ و در گروه مشاغل تخصصی، علمی، مدیریتی و خدمات اداری و مدیریت پسماند^۳ نیز سهم ایرانیان به نسبت جمعیتشان از سهم متولدین آمریکا و مهاجرین بیشتر است (۳۰/۱ درصد در مقایسه با ۲۴/۱ و ۲۰/۴ در گروه اول و ۱۶/۳ درصد در مقایسه با ۱۱/۹ و ۱۴/۵ در گروه دوم). درآمد متوسط خانوارهای^۴ ایرانیان مهاجر در آمریکا بیش از ۱۴۴ هزار دلار در سال تخمین زده شده است که بسیار بیشتر از حدود ۹۹ هزار دلار بومی‌ها و ۱۰۳ هزار دلار مهاجرین است. درآمد مهاجرین ایرانی از

منابع رفاه عمومی^۵ که می‌تواند یکی از عوامل تحمیل بار اقتصادی بر کشور مقصد باشد نیز به‌طور متوسط کمتر از ۱۸ هزار دلار است که کمی کمتر از این مبلغ برای مهاجرین (بالای ۱۸ هزار دلار) و به‌طور مشخص کمتر از این رقم برای جمعیت متولد آمریکا (بیش از ۲۱ هزار دلار) است. درآمد میانه^۶ی جمعیت متولدین آمریکا و جمعیت مهاجر در سطح خانوار تقریباً برابر و کمی کمتر از ۷۰ هزار دلار در سال است، حال آن‌که این رقم برای جمعیت ایرانیان ساکن آمریکا به بیش از ۸۶ هزار دلار می‌رسد. نرخ فقر^۷ نیز برای جمعیت ایرانیان ساکن آمریکا برابر با ۸/۳ درصد است که از نرخ مشابه برای جمعیت متولدین آمریکا (۱۲/۶ درصد) و جمعیت مهاجرین (۱۴ درصد) پایین‌تر است. جدول زیر وضعیت تحصیلی و شغلی ایرانیان را در مقایسه با کل مهاجران و بومیان (متولدین آمریکا) نشان داده است.

جدول ۳۳- وضعیت تحصیلی، اشتغال و برخی از شاخص‌های اقتصادی ایرانیان در آمریکا درمقایسه با جمعیت بومی و مهاجر

متولدین آمریکا	مهاجرین آمریکا	ایرانیان ساکن آمریکا	
۲۳	۲۰/۵	۲۶	تحصیلات کارشناسی جمعیت ۲۵ تا ۶۴ ساله (درصد)
۱۳/۳	۱۴/۱	۳۴/۶	تحصیلات تکمیلی جمعیت ۲۵ تا ۶۴ ساله (درصد)
۵۸/۵	۷۶/۹	۶۴	جمعیت ۱۸ تا ۶۴ ساله در سن فعالیت اقتصادی (درصد)
۶۶/۴	۶۲/۳	۶۳/۹	نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۶ ساله و بیشتر (درصد)
۶/۲	۶/۳	۸/۵	نرخ بیکاری (درصد)
۶۲/۱	۵۷/۹	۵۸/۴	جمعیت شاغل ۱۶ ساله و بیشتر (درصد)
۴۳/۲	۳۷/۴	۶۵/۱	اشتغال جمعیت ۱۶ ساله و بیشتر در حوزه‌ی مدیریت، تجارت، علوم و هنر (درصد)
۲۴/۱	۲۰/۴	۳۰/۱	اشتغال جمعیت ۱۶ ساله و بیشتر در گروه‌های شغلی آموزش، خدمات بهداشتی و خدمات اجتماعی (درصد)
۱۱/۹	۱۴/۵	۱۶/۳	اشتغال جمعیت ۱۶ ساله و بیشتر در گروه‌های شغلی تخصصی، علمی، مدیریتی، خدمات اداری و مدیریت پسماند (درصد)
۹۹	۱۰۳	۱۴۴	درآمد متوسط سالیانه خانوار (به هزار دلار)
۲۱	>۱۸	<۱۸	درآمد خانوار از منابع رفاه عمومی (به هزار دلار)
<۷۰	<۷۰	۸۶	میانه درآمد سالیانه خانوار (به هزار دلار)
۱۲/۶	۱۴	۸/۳	نرخ فقر (درصد)

(Census Bureau, 2022)

1. Management, business, science, and arts
2. Educational services, and health care and social assistance
3. Professional, scientific, and management, and administrative and waste management services

4. Household mean earnings
5. Social security income
6. Median income
7. Poverty rate

بیش اقامتی ایرانیان در آمریکا

اقامت بیش‌ازحد روندی نسبتاً کاهشی داشته است. با استفاده از این دو داده می‌توان نرخ اقامت بیش‌ازحد ایرانیان را به دست آورد که در نمودار ۲۸ مشخص شده است. در سال ۲۰۲۰ بیشترین نرخ اقامت بیش‌ازحد به ترتیب مربوط به ویزای سایر اهداف، سیاحتی و تجاری و تحصیلی بوده است. در طی سال‌های ۲۰۱۶ تا ۲۰۲۰ بیشترین نرخ اقامت بیش‌ازحد مربوط به ویزای سیاحتی و تجاری در سال ۲۰۱۹ است.

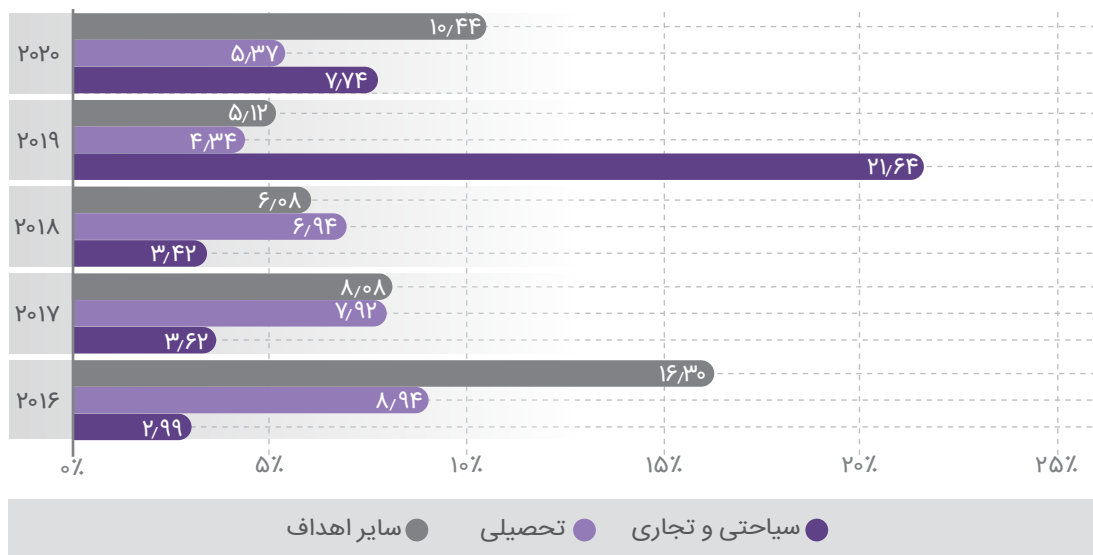
اقامت بیش‌ازحد به شرایطی گفته می‌شود که فرد بیش از مهلت قانونی خود در کشوری اقامت داشته باشد. آمار نرخ اقامت بیش‌ازحد ایرانیان در آمریکا در سه دسته سیاحتی و تجاری، تحصیلی و سایر اهداف گزارش می‌شود. جدول ۳۴ تعداد خروجی مورد انتظار و کل اقامت بیش‌ازحد را در طی سال‌های ۲۰۱۶ تا ۲۰۲۰ به تفکیک انواع ویزا نشان می‌دهد. بر اساس این جدول، در هر سه گروه تعداد خروجی مورد انتظار و کل

جدول ۳۴- تعداد خروجی مورد انتظار و بیش‌اقامتی ایرانیان به تفکیک نوع اقامت (۲۰۱۶ تا ۲۰۲۰)

سال	سیاحتی و تجاری		تحصیلی		سایر اهداف	
	تعداد خروجی مورد انتظار (نفر)	کل اقامت بیش از حد (نفر)	تعداد خروجی مورد انتظار (نفر)	کل اقامت بیش از حد (نفر)	تعداد خروجی مورد انتظار (نفر)	کل اقامت بیش از حد (نفر)
۲۰۱۶	۲۳۷۴۹	۷۰۹	۳,۵۶۷	۳۱۹	۶۳۲	۱۰۳
۲۰۱۷	۱۷۵۰۶	۶۳۴	۴,۴۱۸	۳۵۰	۱۲۷۴	۱۰۳
۲۰۱۸	۹,۱۴۹	۳۱۳	۴,۱۷۸	۲۹۰	۱۱۰۲	۶۷
۲۰۱۹	۱,۳۹۱	۳۰۱	۴,۰۱۱	۱۷۴	۸۷۹	۴۵
۲۰۲۰	۱,۸۳۴	۱۴۲	۳,۵۷۳	۱۹۲	۹۵۸	۱۰۰

(Homeland Security, 2022)

نمودار ۲۸- نرخ بیش‌اقامتی ایرانیان در آمریکا به تفکیک نوع اقامت (۲۰۱۶ تا ۲۰۲۰)



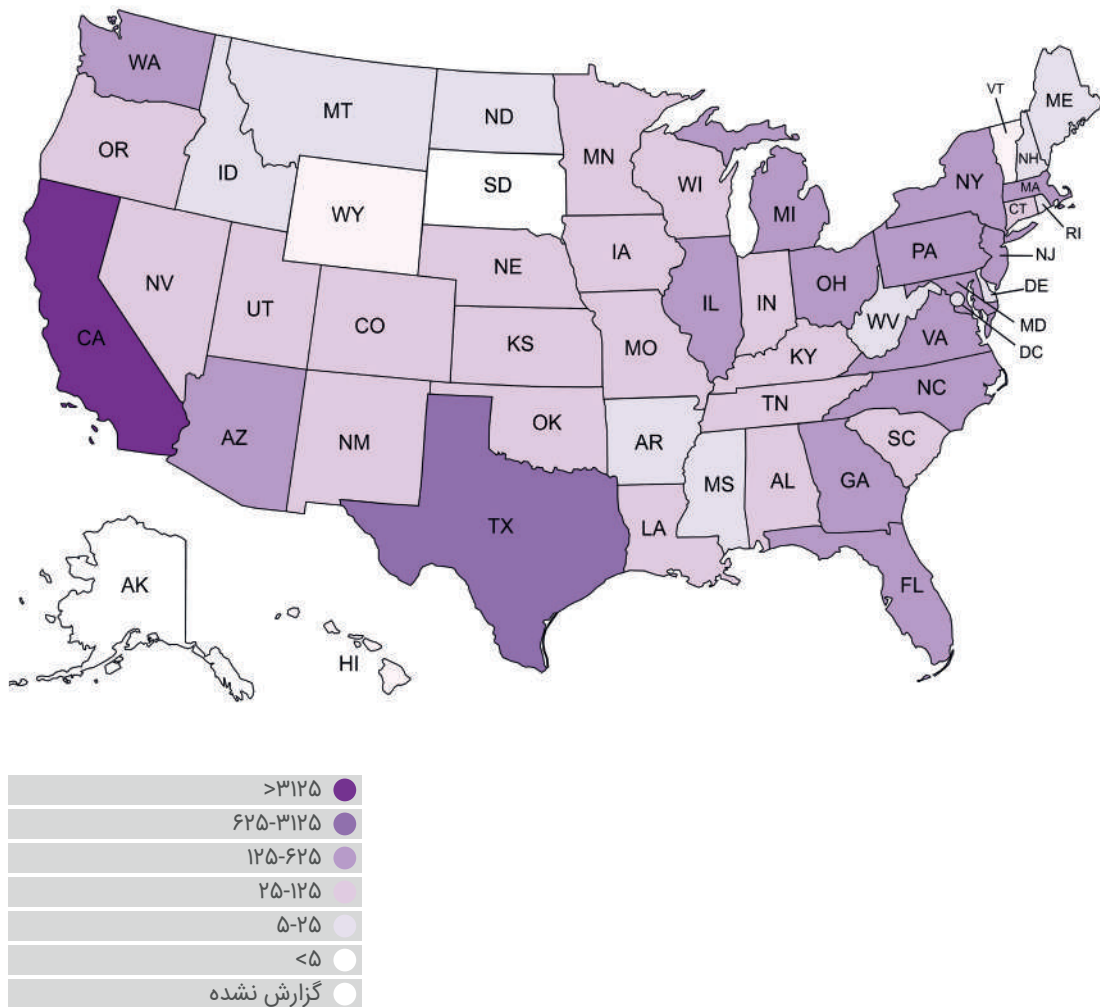
(Homeland Security, 2022)

توزیع جغرافیایی دریافت اقامت دائم

ترتیب در دو ایالت کالیفرنیا و تگزاس بیشترین اقامت دائم را در سال ۲۰۲۰ دریافت کرده‌اند.

نقشه زیر نشان‌دهنده توزیع جغرافیایی ایرانیان دریافت اقامت دائم در ایالت‌های مختلف آمریکا در سال ۲۰۲۰ است. بر اساس این نقشه ایرانیان به

شکل ۱۳- نقشه توزیع جغرافیایی دریافت اقامت دائم ایرانیان در ایالت‌های مختلف آمریکا در سال ۲۰۲۰



(Homeland Security, 2022)

رتبه ایرانیان در میان مهاجران

جدول ۳۵ نشان‌دهنده‌ی رتبه‌ی ایرانیان در میان مهاجران در بخش‌های مختلف از جمله جمعیت، دریافت تابعیت، دریافت اقامت قانونی و دریافت ویزای موقت غیرتوریستی است. بر اساس این جدول رتبه ایرانیان در میان مهاجران در بخش جمعیت ۲۷، دریافت تابعیت ۱۸، دریافت اقامت قانونی ۲۲ و دریافت ویزای موقت غیرتوریستی ۸۶ است.

جدول ۳۵- رتبه ایرانیان در میان مهاجران در آمریکا در سال ۲۰۲۰

رتبه ایرانیان در میان مهاجران در آمریکا	
۲۷	جمعیت
۱۸	دریافت تابعیت
۳۱	تنوع
۱۵	بر اساس خانواده
۲۷	وابستگان شهروندان آمریکا
۹	بر اساس استخدام
۳۰	پناهنجویی و پناهندگی
۳۹	سایر
۲۲	کل
۱۲۷	نیروی کار موقت و خانواده هایشان
۷۰	دانشجویان و تبادل
۱۵۹	دبیلومات ها و سایر نمایندگان کشورها
۸۳	سایر ویزاها
۵۰	نامعین
۸۶	کل
۳۹	سیاحتی و تجاری
۸۵	تحصیلی
۵۲	سایر اهداف
۵۷	کل

(Homeland Security, 2022) (UNDESA,2020)

تغییرات ویزای کاری

- به دلیل شرایط اضطراری کووید-۱۹ و در ماه‌های ابتدایی سال ۲۰۲۰، چندین ایالت در ایالات متحده مجوز اقامت موقت را برای پزشکان دارای مدرک پزشکی خارجی فعال کردند.
- در آگوست ۲۰۲۰، وزارت امنیت داخلی قانونی موقت به منظور ایجاد اطمینان در زمینه تولید محصولات کشاورزی منتشر کرد که به کارفرمایان دارای مجوز استخدام و نیروی کار دارای اقامت موقت اجازه می‌داد تا کارگران موقت شاغل در بخش کشاورزی که هنوز در انتظار تایید نهایی اقامتشان هستند را استخدام کنند. این قانون همچنین به کارگران موقت اجازه می‌داد تا کارفرمای خود را تغییر دهند.
- خدمات شهروندی و مهاجرت ایالات متحده دستورالعمل جدیدی در نوامبر ۲۰۲۱ ارائه کرد که به همسران افراد دارای ویزای "انتقال درون شرکتی" و در شرایط خاص "سرمایه گذار خارجی" اجازه می‌دهد بدون داشتن اسناد مجوز استخدام، مشغول به کار شوند.
- در ابتدای سال ۲۰۲۲، خدمات شهروندی و مهاجرت ایالات متحده راهنمای دقیقی منتشر کرده است که شرح می‌دهد چگونه کارآفرینان می‌توانند واجد شرایط دریافت ویزای "افراد با توانایی یا دستاوردهای فوق‌العاده" شوند.
- همچنین بر اساس دستورالعمل جدید خدمات شهروندی و مهاجرت ایالات متحده، افراد دارای مدرک سطح عالی در زمینه علم، تکنولوژی، مهندسی و ریاضیات، به‌ویژه افراد دارای تخصص ویژه در فناوری‌های حیاتی و نوظهور مشخص شده توسط شورای امنیت ملی یا شورای ملی علم و فناوری، مورد ملاحظه ویژه‌ای قرار خواهند گرفت. همچنین ارائه یک طرح پیشنهادی (پروپوزال) توسط این افراد به عنوان یک "عامل ویژه مثبت" در نظر گرفته شده و فرد را در موقعیت خوبی در راستای اقدام جهت امنیت ملی قرار می‌دهد.

تغییرات ویزای تحصیلی

- پس از بحران کووید-۱۹، دانشجویانی که در برنامه آموزشی و تحصیلی‌شان به طور کامل آنلاین بود، باید این کشور را ترک می‌کردند. همچنین دارندگان ویزای تحصیلی^۴ در هر ترم فقط می‌توانستند یک دوره آنلاین بگذرانند. در آوریل ۲۰۲۱، وزارت امور خارجه ایالات متحده اجازه استفاده از مجوز استثنای منافع ملی (گروه‌های مجاز به سفر به ایالات متحده) را به دانشجویان و دانشگاهیان سراسر جهان از اول اوت ۲۰۲۱ ارائه کرد.
- در ژانویه ۲۰۲۲ وزارت امنیت داخلی ۲۲ رشته تحصیلی جدید برنامه آموزشی عملی اختیاری^۵ علم، تکنولوژی، مهندسی و ریاضیات را به دانشجویان بین‌المللی که در رشته‌های علم، تکنولوژی، مهندسی و ریاضیات تحصیل می‌کنند، معرفی کرد. این رشته‌های جدید که در اعلامیه‌ی ثبتی فدرال فهرست شده‌اند، شامل انرژی زیستی، جنگل‌داری، طراحی فناوری انسان محور، محاسبات ابری، علوم آب و هوا، علوم سیستم‌های زمین، اقتصاد، علوم رایانه، ژئوبیولوژی، علوم داده و تجزیه و تحلیل کسب‌وکار هستند. وزارت امنیت داخلی همچنین در حال ایجاد فرآیندی برای عموم است تا درخواست اضافه یا حذف شدن مدرکی از لیست مدارک تعیین شده را داشته باشند.
 - وزارت امور خارجه به افراد دارای ویزای تبادل^۶ که در رشته‌های علم، تکنولوژی، مهندسی و ریاضیات پیش از دکترا ثبت‌نام کرده‌اند حداکثر تا ۳۶ ماه اجازه می‌دهد تا واجد شرایط شرکت در برنامه آموزش عملی در سال‌های ۲۰۲۲ و ۲۰۲۳ شوند.

ایرانیان در کانادا

جمعیت

جمعیت ایرانیان در کانادا بر اساس محل تولد در سال ۲۰۲۱ میلادی در آخرین سرشماری این کشور ۲۱۳ هزار و ۱۶۰ نفر و نسبت زن به مرد تقریباً برابر بوده است. جمعیت ایرانیان مهاجر در کانادا در میان دیگر مهاجران رتبه ۷ را دارد. جمعیت ایرانیان در کانادا دو درصد کل جمعیت مهاجران این کشور را تشکیل می‌دهد.

سیستم مهاجرتی کانادا

اجازه اقامت موقت: به عنوان یکی از راه‌های مهاجرت به کانادا در ۴ دسته اجازه تحصیل، برنامه جابه‌جایی بین‌المللی، اجازه کار بشر دوستانه و حمایتی و برنامه نیروی کار موقت خارجی صادر می‌شود.

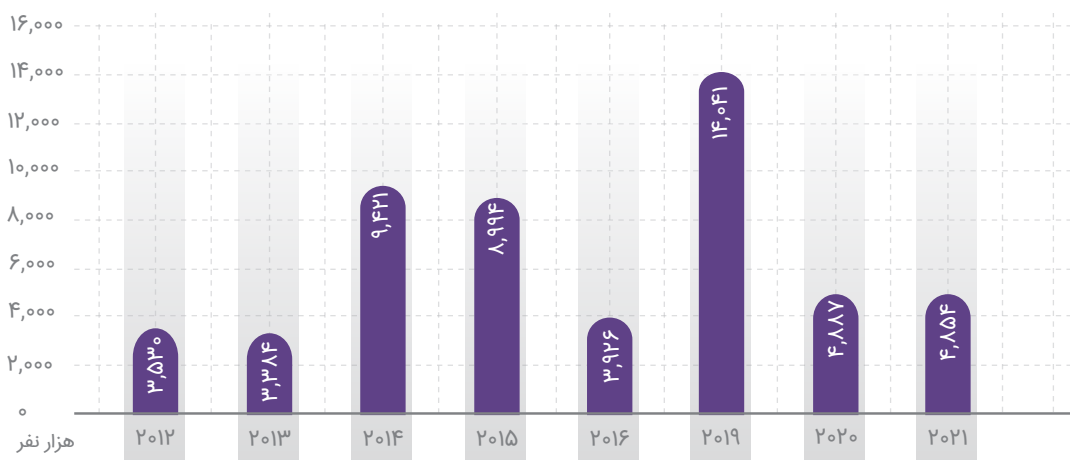
اجازه اقامت دائم: پس از اقامت موقت فرد می‌تواند برای دریافت ویزای اقامت دائم اقدام کند. دریافت این ویزا از ۶ مسیر ممکن است. سه مسیر صرفاً برای افراد فرانسه زبان است و سه مسیر دیگر برای همه‌ی افراد به طور کلی است. دریافت اقامت دائم دو شرط دارد: ۱- فرد در حال کار کردن در کانادا باشد. ۲- فرد از يك موسسه عالی آموزشی فارغ التحصیل شده باشد.

دریافت شهروندی: در خواست شهروندی نیز در صورتی صادر می‌شود که فرد اقامت دائم داشته باشد، حداقل سه سال در کانادا زندگی کرده باشد، مالیات خود را پرداخته باشد، تست شهروندی را گذرانده باشد و دارای مهارت در زبان انگلیسی و یا فرانسه باشد.

دریافت شهروندی

نمودار ۲۹ تعداد ایرانیان دریافت‌کننده شهروندی کشور کانادا را نشان می‌دهد. بیشترین میزان شهروندی اعطایی به ایرانیان مربوط به سال ۲۰۱۹ و برابر با ۱۴ هزار و ۴۱ نفر شهروندی بوده است و به‌طور متوسط از سال ۲۰۱۲ تا ۲۰۲۱ سالانه شش هزار و ۶۰۰ نفر ایرانی شهروند کانادا شده‌اند.

نمودار ۲۹- تعداد شهروندی جدید اعطاشده به ایرانیان در کانادا (۲۰۱۲ تا ۲۰۲۱)



(IRCC, 2022)

* داده سال ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸ در دسترس نبوده است.

1. Temporary resident permit
2. Permanent resident permit

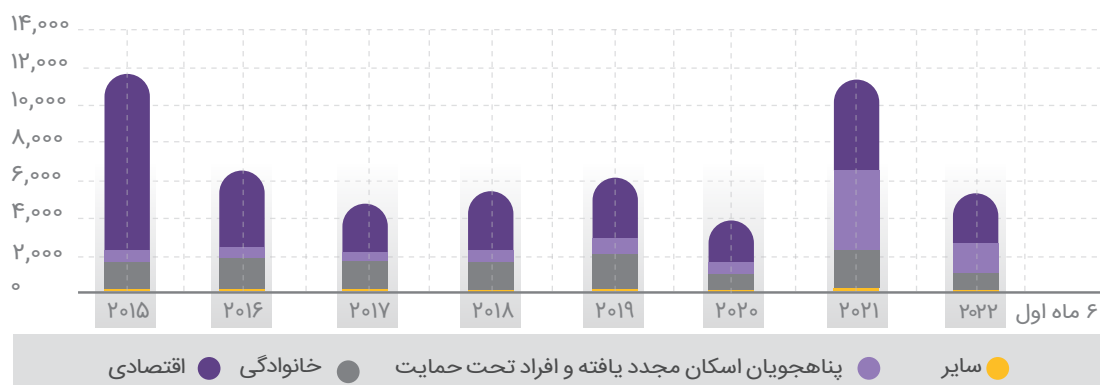
3. Citizenship

اقامت دائم

اقتصادی بوده است. تعداد ویزای اقتصادی صادرشده به تفکیک نوع ویزا نیز در جدول مشخص شده است. بر اساس این جدول، ویزای اقتصادی در چهار گروه کسبوکار، برنامه نیروی کار، برنامه انتخابی استانی و مسیر اقامت موقت به اقامت دائم صادر می‌شود. در سال ۲۰۲۱ بیش‌ترین ویزای اقامت دائم صادرشده برای ایرانیان مربوط به برنامه نیروی کار بوده است. همچنین در این سال بیش‌ترین ویزای صادرشده در بخش کسبوکار مربوط به سرمایه‌گذار بوده است.

در سال ۲۰۲۱ برای ایرانیان در کانادا ۱۱ هزار و ۳۰۵ اجازه اقامت دائم صادر شده است که نسبت به سال قبل افزایش چشمگیری داشته است (تقریباً سه برابر شده است). علت آن را می‌توان مرتبط با کاهش شیوع ویروس کرونا و فعال شدن سیستم مهاجرتی این کشور دانست. نمودار ۳۰ و جدول ۳۶ نشان‌دهنده تعداد ویزای اقامت دائم صادرشده برای ایرانیان در طی سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۲ به تفکیک نوع ویزا است. با توجه به این نمودار بیش‌ترین ویزای اقامت دائم صادرشده در طی این سال‌ها مربوط به ویزای

نمودار ۳۰- انواع ویزای اقامت دائم صادرشده برای ایرانیان در کانادا (۲۰۱۵ تا ۲۰۲۲)



(IRCC, 2022)

جدول ۳۶- اقامت دائم با دلایل اقتصادی صادرشده برای ایرانیان به تفکیک نوع ویزا در کانادا (۲۰۱۵ تا ۲۰۲۲)

۲۰۲۲ اول ماه ۶	۲۰۲۱	۲۰۲۰	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵			
۱۰	۲۰	۱۰	۱۵	۱۰	۲۵	۱۵	۵۰	کارآفرین	کسبوکار	اقتصادی
۲۰۵	۵۰۵	۱۸۵	۴۵۰	۵۲۵	۸۸۵	۷۳۵	۱,۳۹۵	سرمایه‌گذار		
---	۱۰	۲۰	۷۰	۷۰	۱۱۵	۱۲۵	۶۵	خوداشتغال		
۳۰	۸۵	۳۰	۶۰	۱۵	---	۱۰	۰	استارت‌آپ		
۲۴۰	۶۲۰	۲۴۵	۵۹۰	۶۲۵	۱,۰۳۰	۸۹۰	۱,۵۱۰	کل		
۱,۲۳۵	۲,۶۶۰	۱,۱۷۰	۱,۷۳۰	۱,۷۲۵	۱,۱۱۵	۲,۷۹۰	۷,۲۸۰	برنامه نیروی کار		
۶۳۵	۱,۱۶۵	۹۲۰	۹۹۰	۹۵۵	۵۶۰	۵۶۰	۷۰۵	برنامه انتخابی استانی		
۶۷۰	۵۴۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	مسیر اقامت موقت به اقامت دائم		
۲,۷۸۰	۴,۹۸۵	۲,۳۳۵	۳,۳۱۰	۳,۳۰۵	۲,۷۰۰	۴,۲۴۰	۹,۴۹۵	کل اقامت دائم اقتصادی صادر شده برای ایرانیان		

(IRCC, 2022)

اقامت موقت

ویزای اقامت موقت در کانادا در چهار دسته اجازه تحصیل، برنامه جابه‌جایی بین‌المللی، اجازه کار بشردوستانه و حمایتی و برنامه نیروی کار موقت خارجی صادر می‌شود. در سال ۲۰۲۱ میلادی ۲۳ هزار و ۸۰ ویزای اقامت موقت برای ایرانیان صادر شده است که ۵۲ درصد آن برای تحصیل، ۳۴/۵ درصد برنامه جابه‌جایی بین‌المللی، ۱۲/۵ درصد اجازه کار بشردوستانه و حمایتی و ۱/۱۶ درصد برنامه نیروی کار موقت خارجی بوده است. جدول ۳۷ نشان‌دهنده‌ی تعداد ویزای صادرشده به تفکیک ۴ دسته در طی سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۱ است.

جدول ۳۷- انواع اجازه اقامت موقت دریافتی ایرانیان در کانادا (۲۰۱۵ تا مارس ۲۰۲۱)

۲۰۲۱	۲۰۲۰	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	
۱۱,۹۴۰	۶,۹۹۰	۹,۶۹۰	۷,۰۳۵	۴,۶۷۵	۲,۹۶۰	۲,۳۴۰	اجازه تحصیل
۲,۹۰۰	۱,۷۶۵	۴,۷۰۰	۱,۴۴۰	۳۹۰	۱۹۵	۱۵۰	اجازه کار بشردوستانه و حمایتی
۷,۹۷۰	۴۵۷۵	۴,۵۵۵	۲,۷۰۰	۱,۸۲۰	۱,۷۴۵	۱,۱۰۰	برنامه جابه‌جایی بین‌المللی
۲۷۰	۲۰۰	۲۱۰	۱۲۵	۶۰	۵۵	۳۰	برنامه نیروی کار موقت خارجی
۲۳,۰۸۰	۱۳,۵۳۰	۱۹,۱۵۵	۱۱,۳۰۰	۶,۹۴۵	۴,۹۵۵	۳,۶۲۰	کل

(IRCC, 2022)

رتبه ایرانیان در میان مهاجران

رتبه‌ی ایرانیان در میان مهاجران در کانادا در جدول ۳۸ مشخص شده است. ایرانیان از نظر جمعیت هشتمین گروه در میان مهاجران در کانادا بوده‌اند، همچنین در دریافت ویزای دائم رتبه هشتم و در دریافت ویزای

جدول ۳۸- رتبه ایرانیان در میان مهاجران در کانادا در سال ۲۰۲۰

رتبه ایرانیان در میان مهاجران در کانادا	
۸	جمعیت
۸	دریافت ویزای دائم
۵	اجازه تحصیل
۵	اجازه کار بشردوستانه و حمایتی
۷	برنامه جابه‌جایی بین‌المللی
۳۰	برنامه نیروی کار موقت خارجی
۷	کل

(IRCC, 2022) (UNDESA, 2021)

تغییرات ویزای کاری

- در سال ۲۰۱۹، کانادا چندین طرح جدید آزمایشی (برای حمایت از کارفرمایان منطقه‌ای که نیازمند نیروی مهاجر هستند)، از جمله طرح آزمایشی مهاجرت اقیانوس اطلس^۱ ویژه نیروی کار ماهر خارجی و برنامه آزمایشی مهاجرت روستایی و شمالی^۲، را راه‌اندازی کرد. همچنین برنامه آزمایشی کشاورزی-غذایی^۳، که در ۱۵ می ۲۰۲۰ راه‌اندازی شد، برای رفع کمبود همیشگی نیروی کار، به‌ویژه در فرآوری گوشت، تولید محصولات زراعی و پرورش دام طراحی شده است. در آوریل ۲۰۲۱، کانادا نود هزار موقعیت برای کارکنان مراقبت‌های بهداشتی و فارغ‌التحصیلان بین‌المللی، به‌علاوه اجازه ورود نیروی مازاد بدون محدودیت پذیرش را برای داوطلبان فرانسوی زبان یا دو زبانه ایجاد کرد.
 - کانادا افزایش بیشتر مهاجرت دائم را برای سال‌های ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۳ برنامه‌ریزی کرده است و قصد دارد و ۴۰۱ هزار پذیرش در سال ۲۰۲۱ میلادی ۴۱۱ هزار در سال ۲۰۲۲ و ۴۲۱ هزار در سال ۲۰۲۳ ارائه کند. کانادا به منظور دستیابی به این هدف و همچنین حفظ نیروی کار فعلی در مشاغل ضروری، مسیرهای موقت جدیدی برای اقامت دائم باز کرده است. به طوری که از ماه مه تا نوامبر ۲۰۲۱، این مسیرهای جدید برای اقامت دائم حداکثر پنجاه هزار متقاضی در بخش مراقبت‌های بهداشتی و مشاغل ضروری و ۴۰ هزار دانشجوی بین‌المللی (که اخیراً از یک مؤسسه دارای سطحی بالاتر از متوسط در کانادا فارغ‌التحصیل شده‌اند) ایجاد شده است.
 - به دلیل شیوع ویروس کرونا اقداماتی در جهت تسهیل اقامت افراد دارای ویزای اقامت موقت انجام داده است که عبارت است از:
 - توسعه سیاست‌هایی که به کارگران موقت خارجی اجازه می‌دهد به طور دائم در کانادا بمانند و کار کنند و همچنین کاهش موانع دریافت اقامت برای آن دسته از افرادی که از خارج از کانادا درخواست داده‌اند.
 - تمدید جدول زمانی برای تعیین و تغییر وضعیت اقامت موقت.
 - ارائه تسهیلات به دانشجویان بین‌المللی شرکت‌کننده در دوره‌های مجازی و حضوری (دانشجویان بین‌المللی‌ای که در قالب مجازی هم تحصیل کرده‌اند می‌توانند علاوه بر کلاس‌های حضوری، تمام مطالعات آنلاین خود تا پایان سال ۲۰۲۱ را نیز به عنوان مجوز کار پس از فارغ‌التحصیلی خود در نظر بگیرند).
 - امکان درخواست مجوز کار برای فارغ‌التحصیلانی که کل برنامه تحصیلی خود را به صورت آنلاین و در خارج از مرزهای کانادا گذرانده‌اند.
 - برای اطمینان از حضور نیروی کار مورد نیاز و پرکردن شکاف‌های اساسی بازار کار و حمایت از یک اقتصاد قوی در آینده، کانادا تداوم استقبال از مهاجران را در دستور کار خود قرار داده است. نکات برجسته این برنامه عبارتند از:
 - پذیرش کلی مهاجران با جمعیتی بالغ بر ۱/۱۴ درصد از جمعیت کانادا تا سال ۲۰۲۴
 - تمرکز بلندمدت بر رشد اقتصادی، با تمرکز بر پذیرش نزدیک به ۶۰ درصد مهاجران در بخش‌های اقتصادی.
 - اعطای اقامت دائم به آن دسته از متقاضیان پناهندگی که در بخش‌های مراقبت‌های بهداشتی در زمان شیوع ویروس کرونا مشغول به کار بوده‌اند.
 - حمایت از بحران‌های جهانی با ایجاد پناهگاهی امن (از طریق مهاجرت بشردوستانه) برای کسانی که با آزار و اذیت مواجه هستند.
 - اعطای اقامت دائم برای حفظ افراد با استعدادی که پیش از این در کانادا اقامت موقت داشته‌اند.
- در راستای اقتصادی‌تر شدن برنامه مهاجرت کانادا، فرآیند مهاجرت شامل افراد خوداشتغال و ویزای استارت‌آپ نیز می‌باشد. همچنین جریان بین‌المللی مهاجرت کارآفرینان فارغ‌التحصیل (از اکتبر ۲۰۲۰) و جریان ویزای استارت‌آپ فارغ‌التحصیلان خارجی (از ژانویه ۲۰۲۱) آغاز شده است.

تغییرات ویزای تحصیلی

- در آغاز بحران کرونا و به واسطه بسته شدن مرزها، کانادا به دانشجویان بین‌المللی اجازه داد تا قبل از تایید ویزای تحصیلی، تحصیلات خود را به صورت آنلاین از خارج از کشور آغاز کنند. دروسی که تا ۳۱ دسامبر ۲۰۲۱ گذرانده شود، به عنوان مجوز کار آینده برای تحصیلات تکمیلی محسوب می‌شود.
- کانادا کمک هزینه تحصیلی مبتنی بر نیاز خود را (تا شش هزار دلار کانادا) برای دانشجویان تمام وقت، از جمله دانشجویان بین‌المللی، برای سال‌های ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱ دو برابر کرد.

1. Atlantic Immigration Pilot

3. Agri-Food Pilot

2. Rural and Northern Immigration Pilot

ایرانیان در بریتانیا

جمعیت

ایرانیان در میان مهاجران در بریتانیا از لحاظ جمعیت ایرانیان در جایگاه سی‌ام بوده‌اند و کمتر از یک درصد از جمعیت مهاجران در بریتانیا را تشکیل می‌دادند.

جمعیت ایرانیان (بر اساس محل تولد ایران) در بریتانیا در سال ۲۰۲۰ بنا بر آمار بخش اقتصادی سازمان ملل ۸۳ هزار و ۵۳۱ نفر بوده است که نسبت به سال ۲۰۱۹ هفت درصد کاهش یافته است. ۵۸ درصد از این جمعیت مرد و ۴۲ درصد زن بوده‌اند. در سال ۲۰۲۰ رتبه

سیستم مهاجرتی بریتانیا

ویزای ورود: ورود به بریتانیا از طریق دریافت ویزای ورود به یکی از دلایل تحصیلی، کاری، خانوادگی، مسافرتی و ترانزیتی امکان پذیر است.

دریافت اقامت: دریافت اقامت دائم در بریتانیا به فرد اجازه زندگی، کار و تحصیل را به طور نامحدود می‌دهد. فرد می‌تواند برای شهروندی درخواست دهد. برای دریافت اقامت فرد باید بر اساس نوع ویزای ورود خود مدت مشخصی بین ۳ تا ۱۰ سال در این کشور زندگی کرده باشد یا وابستگی به شهروندان بریتانیا داشته باشد.

دریافت شهروندی: فرد پس از گذشت ۱۲ ماه از دریافت اقامت دائم می‌تواند درخواست شهروندی دهد، یا باید به عنوان همسر فرد شهروند بریتانیا باید حداقل سه سال در بریتانیا زندگی کرده باشد و دارای اقامت دائم باشد.

ویزای ورود کاری: ویزای ورود کاری در چهار دسته نیروی کار با کیفیت بالا، نیروی کار ماهر، نیروی کار موقت و سایر ویزاهای کاری صادر می‌شود. هر کدام از این ویزاها شرایط دریافت مخصوص خود را دارند اما ۴ شرط زیر میان آن‌ها مشترک است:

- ۱ کارفرما مورد تایید باشد.
- ۲ فرد مدرک حمایت از طرف کارفرما دریافت کرده باشد.
- ۳ شغل مورد نظر در لیست مشاغل مورد نیاز باشد.
- ۴ فرد حداقل حقوق مورد نظر آن شغل را دریافت کند.

ویزای ورود تحصیلی: ویزای ورود تحصیلی در سه دسته ویزای دانشجویی، دانش آموزی و یادگیری زبان انگلیسی صادر می‌شود. شرایط مورد نظر برای دریافت ویزای دانشجویی و دانش آموزی دریافت پذیرش از یک دانشگاه یا مدرسه، توانایی مالی تامین هزینه‌های تحصیل و اقامت و تسلط به زبان انگلیسی است.

ویزای خانوادگی: در بریتانیا برای همسر، فرزند و پدر و مادر صادر می‌شود.

درخواست و صدور شهروندی

بریتانیا از سوی ایرانیان ارائه شده که به‌طور متوسط سالانه دو هزار و ۸۰۰ نفر شهروندی دریافت کرده‌اند. بنابراین می‌توان گفت نرخ صدور شهروندی برای ایرانیان درخواست‌کننده در این کشور از سال ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۱ به‌طور متوسط ۸۷ درصد بوده است.

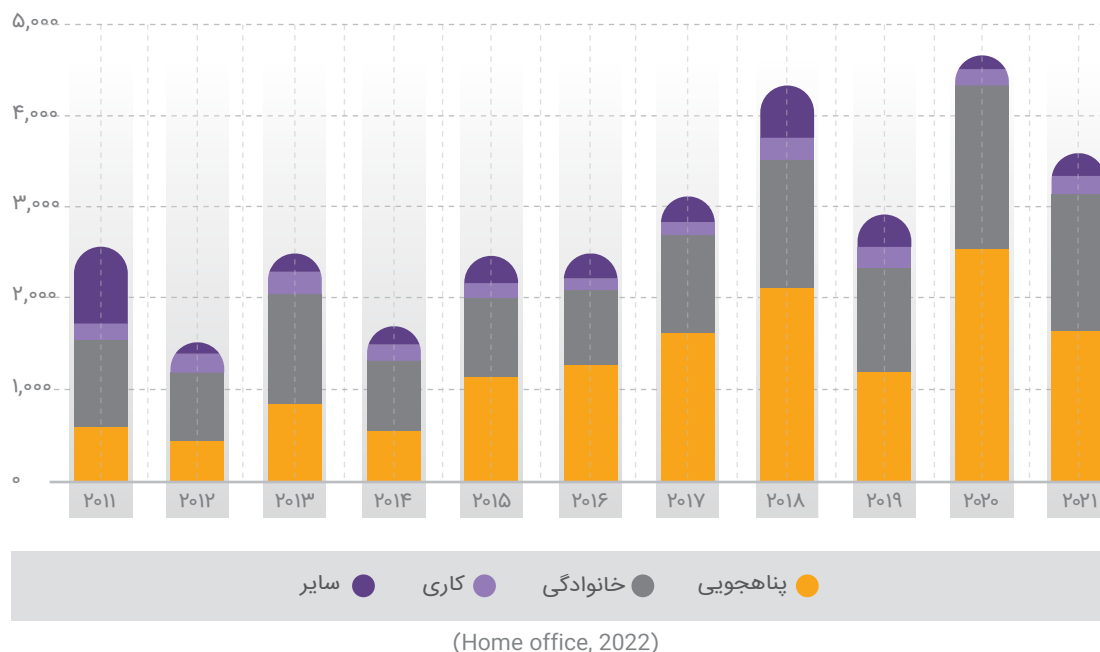
در سال ۲۰۲۱ میلادی چهار هزار و ۳۹۲ درخواست شهروندی توسط ایرانیان در بریتانیا ثبت شده است که از این تعداد برای سه هزار و ۸۳۳ نفر شهروندی صادر شده است. به‌طور متوسط از سال ۲۰۱۰ تا سال ۲۰۲۱ میلادی سالانه سه هزار و ۲۰۹ درخواست شهروندی

اقامت دائم^۱

(نمودار ۳۱). ایرانیان پنجمین دریافت‌کنندگان اقامت از طریق پناهندگی در این کشور هستند. بر اساس جدول ۳۹ در سال ۲۰۲۰ بیش‌ترین تعداد ویزای اقامت اعطاشده به ایرانیان مربوط به ویزای پناهندگی (۲,۵۲۷) و سپس خانوادگی (۱,۸۰۲) بوده است.

همچنین در سال ۲۰۲۰ میلادی سه هزار و ۵۷۷ اجازه اقامت برای ایرانیان در بریتانیا صادر شده است که نسبت به سال قبل نزدیک به ۳۰ درصد کاهش یافته است. اقامت دائم اعطاشده به ایرانیان در بریتانیا بیشتر از دو مسیر پناهندگی و خانوادگی بوده است

نمودار ۳۱- انواع اقامت‌های اعطاشده به ایرانیان در بریتانیا (۲۰۱۱ تا ۲۰۲۰)



(Home office, 2022)

جدول ۳۹- انواع اقامت‌های اعطاشده به ایرانیان در بریتانیا (۲۰۱۱-۲۰۲۰)

۲۰۲۰	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۱	
۲,۵۲۷	۱,۱۸۳	۲,۱۰۹	۱,۶۱۷	۱,۲۷۵	۱,۱۳۶	۵۴۶	۸۵۳	۴۴۲	۶۰۹	پناهندگی
۱,۸۰۲	۱,۱۴۵	۱,۳۹۹	۱,۰۶۶	۸۰۲	۸۸۶	۷۶۸	۱,۱۹۲	۷۴۹	۹۴۲	خانوادگی
۱۵۹	۲۲۳	۲۴۳	۱۴۸	۱۳۰	۱۴۵	۱۶۷	۲۳۸	۲۰۲	۱۵۷	کاری
۱۴۵	۳۵۸	۵۷۰	۲۸۵	۲۸۱	۲۸۶	۲۰۵	۱۹۰	۱۱۴	۸۶۱	سایر
۴,۶۳۳	۲,۹۰۹	۴,۳۲۱	۳,۱۱۶	۲,۴۸۸	۲,۴۵۳	۱,۶۸۶	۲,۴۷۳	۱,۵۰۷	۲,۵۶۹	کل

(Home office, 2022)

ویزای ورود^۱

ویزای ورود در بریتانیا در چهار بخش تحصیلی، خانوادگی، کاری، مسافرتی و ترانزیتی و سایر صادر می‌شود. ویزای‌های ورود غیر مسافرتی و ترانزیتی صادرشده برای ایرانیان در سال ۲۰۲۱ میلادی چهار هزار و ۷۴۴ بوده است که نسبت به سال قبل ۵۴ درصد

افزایش یافته است. بیش‌ترین ویزای ورود صادرشده برای ایرانیان در سال ۲۰۲۱ تحصیلی و سپس خانوادگی بوده است. جدول ۴۰ نشان‌دهنده تعداد ویزاهای ورود صادرشده برای ایرانیان در طی سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۱ به تفکیک نوع است.

جدول ۴۰- انواع ویزای ورود صادرشده برای ایرانیان در بریتانیا (۲۰۱۰ تا ۲۰۲۱)

۲۰۲۱	۲۰۲۰	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۱	۲۰۱۰	
۱,۹۹۳	۹۷۴	۱,۰۶۰	۱,۱۴۴	۱,۴۰۳	۱,۱۵۷	۹۲۵	۹۷۰	۹۱۵	۱,۲۳۶	۲,۹۸۳	۳,۲۴۷	تحصیلی
۱,۶۰۷	۱,۵۲۳	۲,۰۲۵	۱,۲۳۰	۱,۲۱۴	۹۰۵	۶۹۹	۶۳۱	۷۲۹	۶۶۵	۶۴۵	۵۳۲	خانوادگی
۹۱۸	۴۳۴	۹۰۸	۷۱۵	۵۱۷	۴۸۴	۵۶۰	۶۰۴	۵۶۳	۴۸۸	۵۹۹	۶۷۸	کاری
۲۲۶	۱۵۰	۲۸۷	۲۹۸	۲۹۳	۳۱۰	۲۴۲	۱۹۲	۱۶۶	۱۷۵	۲۶۶	۲۶۴	ویزاهای دیگر به جز مسافرتی و ترانزیتی
۴,۷۴۴	۳,۰۸۱	۴,۲۸۰	۳,۳۸۷	۳,۴۲۷	۲,۸۵۶	۲,۴۲۶	۲,۳۹۷	۲,۳۷۳	۲,۵۶۴	۴,۴۹۳	۴,۷۲۱	کل

(Home office, 2022)

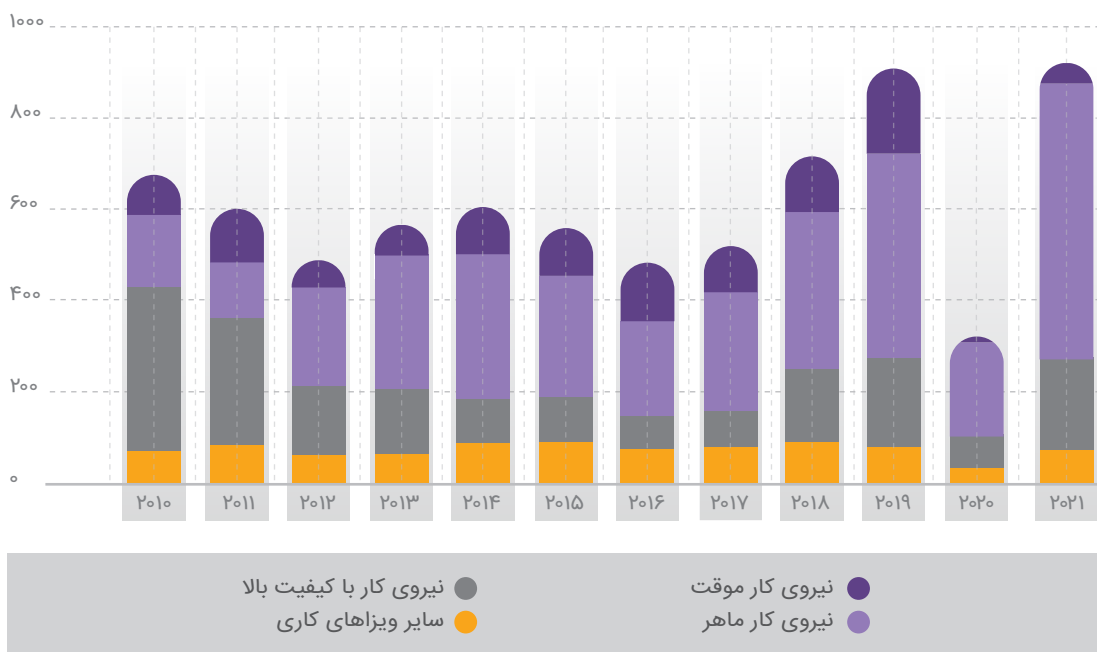
ویزای ورود کاری

ویزای ورود کاری در بریتانیا در چهار دسته نیروی کار باکیفیت بالا، نیروی کار ماهر، نیروی کار موقت و سایر ویزاهای کاری صادر می‌شود. تعداد ویزای کاری صادرشده برای ایرانیان در نمودار ۳۲ مشخص شده است. با توجه به این نمودار بیش‌ترین تعداد ویزای کاری صادرشده برای ایرانیان در طی ده سال اخیر در سال ۲۰۲۱ بوده است. در این سال ۹۱۸ ویزای کاری برای ایرانیان صادرشده که نسبت به سال ۲۰۲۰ نزدیک به سه برابر شده است. علت آن را می‌توان مرتبط با کاهش شیوع ویروس کرونا و تغییر در سیستم مهاجرت کاری بریتانیا دانست. با توجه به بخش تغییرات ویزاها و برنامه‌های مهاجرتی در بریتانیا در فوریه ۲۰۲۰ دولت بریتانیا سیستم مهاجرتی مبتنی بر امتیاز را معرفی کرد. در این سیستم به افرادی که امتیاز کافی را کسب کنند ویزا داده می‌شود. امتیاز به یک پیشنهاد شغلی در سطح مهارتی مناسب، دانش انگلیسی و حداقل حقوق مورد نظر اعطا می‌شود. همچنین از سال ۲۰۲۰

ویزاهایی نظیر ویزای استعداد جهانی (نیروی کار با کیفیت بالا) برای افرادی که می‌توانند استعدادهای استثنایی خود را در زمینه‌های علمی، مهندسی، علوم انسانی، پزشکی، فناوری دیجیتال یا هنر و فرهنگ نشان دهند و ویزاهای نوآور و استارت‌آپ (نیروی کار با کیفیت بالا) برای کسانی که به دنبال ایجاد کسب‌وکار در بریتانیا هستند صادر شده است. علاوه بر این با تغییر قوانین مهاجرت در مارس ۲۰۲۱ ورود نیروی کار خارجی کلیدی در نقش‌های بهداشتی و مراقبتی آسان‌تر شد که موجب افزایش صدور ویزای کاری برای ایرانیان در بخش بهداشت و درمان (نیروی کار ماهر) گردید. به همین دلیل در طی ده سال اخیر بیش‌ترین تعداد ویزای کاری صادرشده برای ایرانیان در بریتانیا مربوط به نیروی کار ماهر و سپس نیروی کار با کیفیت بالا بوده است. به‌طوری‌که در سال ۲۰۲۱ ایرانیان ۶۰۴ ویزای نیروی کار ماهر و ۱۹۱ ویزای نیروی کار با کیفیت بالا را دریافت کردند (جدول ۴۱).

1. Entry clearance issued

نمودار ۳۲- روند صدور ویزای ورود کاری به بریتانیا به تفکیک گروه‌های اصلی (۲۰۲۱-۲۰۱۰)



(Home office, 2022)

جدول ۴۱- روند صدور ویزای ورود کاری به بریتانیا به تفکیک گروه‌های اصلی (۲۰۲۱ تا ۲۰۱۰)

۲۰۲۱	۲۰۲۰	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۱	۲۰۱۰	
۱۹۱	۷۰	۱۹۹	۱۵۸	۸۰	۷۲	۱۰۰	۱۰۰	۱۴۸	۱۵۹	۲۸۱	۳۶۳	نیروی کار با کیفیت بالا
۶۰۴	۲۰۴	۴۵۲	۳۴۴	۲۶۰	۲۰۵	۲۵۹	۳۱۶	۲۹۱	۲۱۷	۱۲۱	۱۵۶	نیروی کار ماهر
۴۷	۹	۱۸۴	۱۲۱	۹۶	۱۳۰	۱۰۷	۱۰۱	۶۱	۵۴	۱۱۸	۸۸	نیروی کار موقت
۷۶	۳۸	۷۳	۹۱	۸۱	۷۷	۹۴	۸۷	۶۳	۵۸	۷۹	۷۱	سایر ویزاهای کاری
۹۱۸	۳۲۱	۹۰۸	۷۱۴	۵۱۷	۴۸۴	۵۶۰	۶۰۴	۵۶۳	۴۸۸	۵۹۹	۶۷۸	کل

(Home office, 2022)

طی ده سال اخیر ویزای کارآفرینان کاهش یافته است. ویزای نیروی کار ماهر در بریتانیا برای ایرانیان در هشت گروه صادر شده است. در سال ۲۰۲۱ بیشترین ویزای صادرشده برای ایرانیان در بخش نیروی کار ماهر و قبل از سال ۲۰۲۱ بیشترین تعداد ویزای صادرشده مربوط به بخش عمومی بوده است.

تعداد ویزای نیروی کار موقت صادرشده برای ایرانیان در بریتانیا در سال های ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱ کاهش شدیدی یافته است که شیوع ویروس کرونا می‌تواند

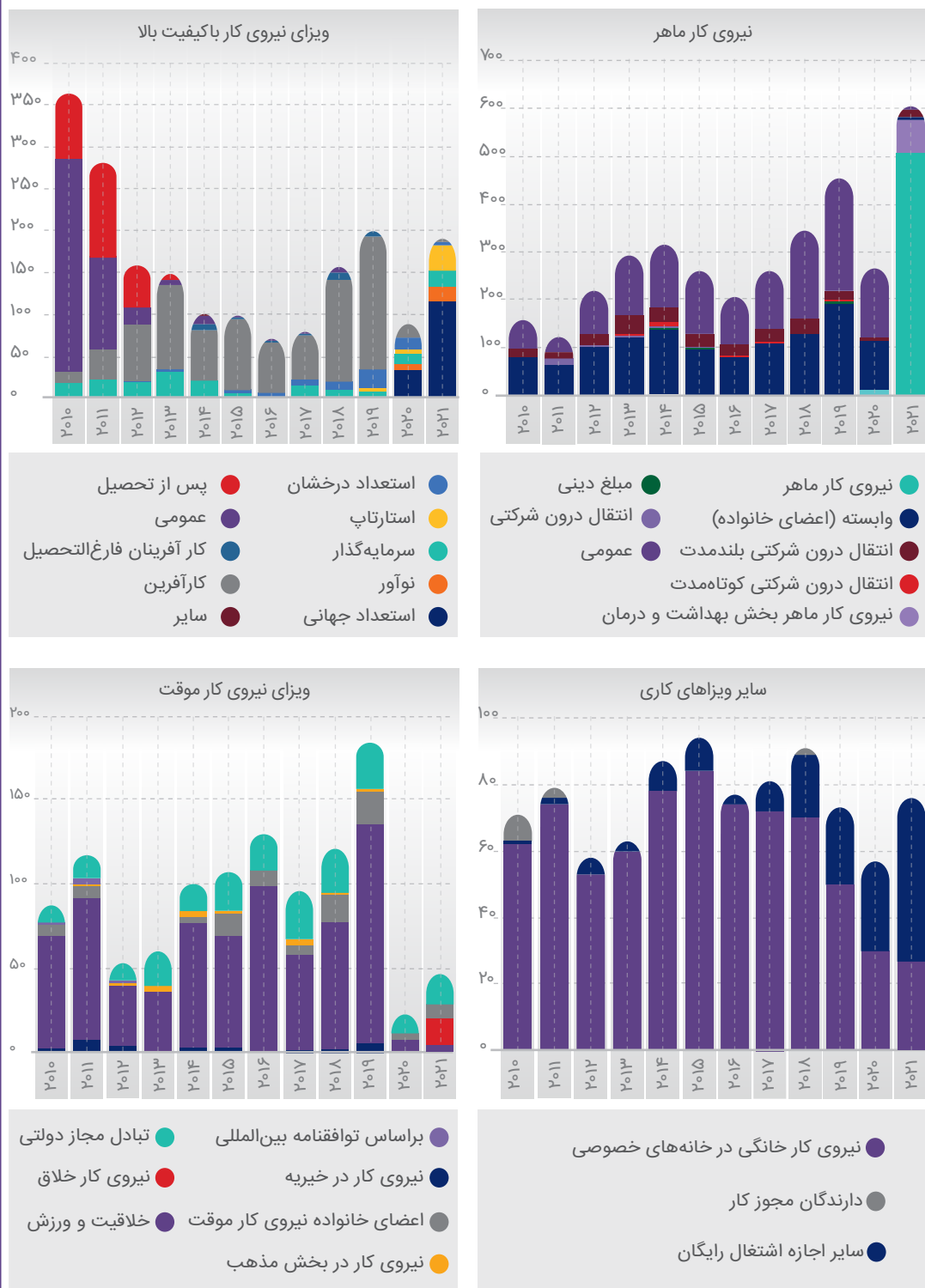
تعداد ویزای کاری صادرشده برای ایرانیان به تفکیک انواع ویزا در طی سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۱ در نمودار ۳۳ مشخص شده است. ویزای نیروی کار با کیفیت بالا ده نوع مختلف داشته است که ویزاهایی نظیر استعداد جهانی، نوآور و استارت‌آپ از سال ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰ اضافه شده‌اند. روند تعداد ویزای صادرشده تحت برنامه نیروی کار با کیفیت بالا ابتدا کاهش و سپس افزایش یافته است. در سال ۲۰۲۱ بیشترین ویزای صادرشده برای ایرانیان ویزای استعداد جهانی بوده است و در

ایرانیان صادر شده است. از سال ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۰ بیشترین تعداد ویزای صادر شده مربوط به نیروی کار خانگی در خانه‌های شخصی بوده است. اما در سال ۲۰۲۱ بیش‌ترین تعداد ویزا برای اجازه اشتغال رایگان صادر شده است.

علت آن باشد. ویزای نیروی کار موقت در هفت بخش صادر شده است. قبل از ۲۰۲۰ بیشترین تعداد ویزای صادر شده در بخش خلاقیت و ورزش بوده است. سایر ویزاهای کاری در سه بخش برای ایرانیان در بریتانیا صادر شده است. در سال ۲۰۲۱ مجموعاً ۷۶ ویزا برای



نمودار ۳۳- انواع ویزاهای کاری دریافت شده توسط ایرانیان در بریتانیا



(Home office, 2022)

رتبه ایرانیان در میان مهاجران

جدول ۴۲ نشان‌دهنده‌ی رتبه‌ی ایرانیان در میان مهاجران در سال ۲۰۲۱ در چهار بخش جمعیت، دریافت شهروندی، ویزای ورود غیر توریستی و دریافت اقامت است. با توجه به این جدول رتبه ایرانیان به لحاظ جمعیت در جایگاه ۳۰، به لحاظ دریافت شهروندی جایگاه هشتم، به لحاظ دریافت اقامت دائم جایگاه ۱۵ و به لحاظ ویزای ورود غیرمسافرتی-ترانزیتی جایگاه ۳۲ را دارا است.

جدول ۴۲- رتبه ایرانیان در میان مهاجران در بریتانیا در سال ۲۰۲۱

رتبه ایران در میان مهاجران در بریتانیا		
۳۰	جمعیت	
۸	دریافت شهروندی	
۲۲	کاری	دریافت اقامت دائم
۲۰	خانوادگی	
۵	پناجویی	
۹	سایر	
۱۵	کل	
۳۷	کاری	ویزای ورود
۶	خانوادگی	
۲۸	تحصیلی	
۱۱	همراهی	
۴۶	سایر به جز مسافرتی و ترانزیتی	
۳۲	کل	

(Home office, 2022)

تغییرات ویزای کاری:

• در فوریه ۲۰۲۰ دولت بریتانیا یک سیستم مهاجرتی مبتنی بر امتیاز را معرفی کرد. در این سیستم متقاضیان باید یک پیشنهاد کاری از یک کارفرمای تایید شده داشته باشند. امتیاز این سیستم به یک پیشنهاد شغلی در سطح مهارتی مناسب، دانش انگلیسی و حداقل حقوق مورد نظر اعطا می‌شود و به افرادی که امتیاز کافی را کسب کنند ویزا داده می‌شود. متقاضیان معمولاً باید توانایی حمایت از خود را داشته باشند و حداقل ۲۵ هزار و ۶۰۰ پوند در سال (که از مبلغ سی هزار پوند قبلی کاهش یافته است) دریافت کنند. این ویزا تا پنج سال اعتبار دارد و قابل تمدید است. از سال ۲۰۲۰ برخی ویزاهای کاری جایگزین ویزای‌های قبلی شدند به عنوان مثال:

— تا قبل از سال ۲۰۲۰ ویزایی تحت عنوان انتقال درون شرکتی^۱ صادر می‌شد که از سال ۲۰۲۰ به نیروی کار متخصص و ماهر^۲ تغییر یافت. این ویزا برای مدیران ارشد یا کارمندان متخصصی در نظر گرفته شده است که با یک کسب‌وکار بریتانیایی در خارج از کشور همکاری دارند. در این دسته فرد باید دارای مهارت لازم در سطح مورد نظر باشد و سالانه حداقل ۴۲ هزار و ۲۰۰ پوند حقوق دریافت کند.

— همچنین متقاضیان باید حداقل ۱۲ ماه برای نهاد خارج از کشور کار کرده باشند، یا اینکه بیش از ۷۳ هزار و ۹۰۰ پوند درآمد داشته باشند. ویزای "تامین کننده خدمات"^۳ جایگزین ویزای "بر اساس توافق نامی بین‌المللی"^۴ شده است. این ویزا برای نیروی کار خارج از کشوری در نظر گرفته شده است که وظایف موقت خود را در بریتانیا انجام می‌دهند (افرادی که تامین کننده خدمات قراردادی هستند و توسط یک ارائه دهنده خدمات خارج از کشور استخدام شده اند یا یک کارمند مستقل حرفه‌ای مستقر در خارج از کشور بوده و باید برای ارائه خدمات تحت پوشش یکی از تعهدات تجاری بین‌المللی بریتانیا، باید مأموریتی در این کشور انجام دهند). متقاضی باید دارای شغلی در کد شغلی فهرست شده در ضمیمه مشاغل مورد حمایت باشد و یا دارای مدرک دانشگاهی یا مدرک فنی در سطح معادل آن باشد. افراد تحت این مسیر می‌توانند حداکثر به مدت پنج سال و طی یک دوره شش ساله به بریتانیا بیایند، در حالی که در مسیر توافق بین‌المللی (مدل قبلی) این ویزا تنها به مدت ۱۲ ماه بود.

— ویزای کارآموز فارغ التحصیل^۵ نیز جایگزین کارآموزان فارغ التحصیل درون شرکتی^۶ شده است. ویزای کارآموز فارغ التحصیل برای آن دسته از کارکنانی صادر می‌شود که در یک دوره آموزشی فارغ التحصیل شده‌اند که به آن‌ها قابلیت ارتقا به مدیریت ارشد یا یک موقعیت تخصصی را می‌دهد که می‌بایستی در بریتانیا کار کنند. این گروه باید سالانه حداقل ۲۳۱۰۰ پوند حقوق دریافت کنند.

• همچنین از سال ۲۰۲۰ ویزاهایی نظیر ویزای استعدادهای جهانی^۷ برای افرادی که می‌توانند استعدادهای استثنایی خود را در زمینه‌های علمی، مهندسی، علوم انسانی، پزشکی، فناوری دیجیتال یا هنر و فرهنگ را نشان دهند و ویزاهای مبتکر و استارت‌آپ برای کسانی که به دنبال ایجاد کسب‌وکار در بریتانیا هستند صادر شده است. با تغییر قوانین مهاجرت در مارس ۲۰۲۱ ورود نیروی کار خارجی کلیدی در نقش‌های بهداشتی و مراقبتی نیز آسان‌تر شده است. مشاغل دارای کمبود در این بخش شامل داروسازان، تکنسین‌های آزمایشگاهی، کارکنان مراقبت‌های ارشد، دستیاران پرستاری، بهداشت عمومی و مدیران اقامتگاه بوده است.

از سال ۲۰۲۲ ویزاهایی نظیر نیروی کاری توسعه بریتانیا و نیروی کار اعزامی^۸ به ویزای‌های کاری صادر شده اضافه شدند: نیروی توسعه بریتانیا برای مدیران ارشد یا کارمندان متخصصی در نظر گرفته شده است که به بریتانیا منتقل می‌شوند تا کارهای مربوط به گسترش یک کسب و کار را در بریتانیا انجام دهند. متقاضیان نیاز به حمایت مالی از طرف یک کسب‌وکار که در بریتانیا دارای مجوز است اما هنوز تجارت خود را آغاز نکرده است، دارند. همچنین باید زیرمجموعه یک تجارت خارج از کشور در حال گسترش در بریتانیا باشد. متقاضی باید یک کارمند فعلی در یک کسب‌وکار خارج از کشور با حداقل ۱۲ ماه سابقه خدمت باشد، مگر این که دارای درآمد بالایی باشد و یا تحت توافقنامه مشارکت اقتصادی جامع بریتانیا و ژاپن قرار بگیرد. این مجوز در ابتدا برای ۱۲ ماه و در مجموع تا دو سال اعطا می‌شود. نیروی کاری اعزامی به افرادی که توسط کارفرمای خود در خارج از کشور و تحت یک قرارداد با ارزش بالا به بریتانیا اعزام می‌شوند اجازه می‌دهد به صورت موقت کار کنند. متقاضی باید توسط شرکتی در بریتانیا که از قبل مجوز حامی دارد، حمایت شود. همچنین باید ۱۲ ماه سابقه کاری در کسب‌وکار خارج از کشور را داشته باشد. قرارداد بین شرکت بریتانیایی و تجارت خارج از کشور باید در وزارت کشور ثبت شود. این دسته افراد را قادر می‌سازد تا حداکثر پنج سال با اعضای خانواده خود به بریتانیا بیایند.

1. Intra-Company Transfers
2. Skilled worker
3. Service Supplier
4. International Agreement

5. Graduate Trainee
6. Intra-Company Graduate Trainee
7. Global Talent
8. Secondment Worker

تغییرات ویزای تحصیلی:

- از جولای ۲۰۲۱ دانشجویان بین‌المللی که دوره واجد شرایطی را در یک موسسه آموزش عالی بریتانیا گذرانده‌اند، می‌توانند پس از تحصیل به مدت دو سال (سه سال برای دانشجویان دکترا) به کار و یا جستجوی برای کار مشغول باشند.
- بریتانیا اخیراً ویزای «فردی با پتانسیل بالا» را با هدف جذب «درخشان‌ترین و بهترین افراد» از سراسر جهان ارائه داده است. فرد واجد شرایط اجازه حضور دو ساله در کشور، حتی بدون درخواست کار را دارد. طبق گفته دولت بریتانیا، فردی با پتانسیل بالا شخصی است که در پنج سال گذشته از یکی از پنجاه دانشگاه برتر خارج از بریتانیا فارغ‌التحصیل شده باشد. بیست و چهار دانشگاه لیست شده در این طرح از آمریکای شمالی هستند و شامل موسساتی مانند ییل، هاروارد و MIT می‌شوند. همچنین هیچ یک از دانشگاه‌های واجد شرایط در آفریقا، هند یا آمریکای لاتین نیستند. متقاضیان این طرح باید در پنج سال گذشته یک دوره تحصیلی معادل با مدرک لیسانس بریتانیا یا بالاتر را در خارج از بریتانیا با موفقیت گذرانده باشند. هیچ شرط پیشنهاد شغلی‌ای وجود ندارد و این افراد مجاز هستند در بریتانیا کار کنند و اعضای خانواده تحت تکفل خود را نیز با خود بیاورند. این مسیر به متقاضیان این امکان را می‌دهد که بدون نیاز به حمایت مالی از یک شرکت به بریتانیا بیایند. این مسیر منجر به استقرار در بریتانیا نخواهد شد و به کسانی که دارای مدرک لیسانس یا فوق لیسانس هستند به مدت دو سال و برای کسانی که مدرکی معادل دکترا دارند به مدت سه سال مجوز اقامت داده می‌شود.

تغییرات سیستم پناهجو پذیری:

- در مارس ۲۰۲۱، وزیر کشور بریتانیا از اصلاحات برنامه‌ریزی شده‌ای در سیستم پناهندگی این کشور که برای ساده‌تر کردن روند پناهندگی و جلوگیری از قاچاق کمک می‌کند رونمایی کرد. این طرح پیشنهاد می‌کند که هر پناهجویی که به طور غیرقانونی وارد بریتانیا شود، حتی در صورت داشتن ادعای پذیرفته شده، دارای حقوق محدودی برای پیوستن مجدد به خانواده و دسترسی به مزایا خواهد بود.
- از این پس و به واسطه اصلاحات جدید ناشی از خروج بریتانیا از قوانین دوبلین خردسالان بدون همراه فقط می‌توانند به والدین خود بپیوندند. پیش از این و طبق مقررات دوبلین، آن‌ها می‌توانستند به خانواده نزدیک، از جمله خواهر و برادر بالغ، خاله‌ها و عمه‌ها، و پدربزرگ و مادربزرگ، نیز بپیوندند.
- همچنین قوانین جدید مهاجرت از سال ۲۰۲۲ امکان اخراج راحت مهاجران غیرقانونی از بریتانیا را فراهم می‌کند.

۵۷ درصد از این جمعیت مرد و ۴۳ درصد زن بوده اند. ایرانیان در آلمان يك درصد از کل جمعیت مهاجران این کشور را تشکیل می‌دهند.

بر اساس آمار OECD (۲۰۲۲) جمعیت ایرانیان در آلمان در سال ۲۰۲۱ میلادی بنا بر تخمین اداره آمار فدرال آلمان از سرشماری ۲۰۲۱ این کشور ۲۰۳ هزار نفر اعلام شده است که نسبت به سال قبل ۸/۵ درصد افزایش یافته است.

خلاصه سیستم مهاجرتی آلمان

سه نوع مجوز اقامت در آلمان وجود دارد

۱ مجوز اقامت موقت: مجوز اقامت موقت یا محدود مختص افرادی است که خواهان اقامت یک ساله در آلمان می‌باشند اما در صورت دارا بودن مدارک لازم و عدم تغییر وضعیت شخص، امکان تمدید آن وجود دارد. طبق قوانین اقامتی آلمان، افراد به سه دلیل متداول می‌توانند درخواست مجوز اقامت موقت داشته باشند: به دلایل کاری، تحصیلی و خانوادگی

۲ کارت آبی اتحادیه اروپا: کارت آبی مشابه مجوز اقامت موقت است با این تفاوت که این کارت مختص گروه خاصی بوده و اعتبار طولانی‌تری دارد. این کارت برای اتباع خارجی کشورهای غیر اتحادیه اروپا می‌باشد که در یک حرفه مهارت بالایی داشته و قصد کار در آلمان را دارند. کارت آبی به مدت چهار سال معتبر است و دارندگان می‌توانند در صورت حفظ شغل خود بلافاصله اقامت دائم دریافت کنند. همچنین واجد شرایط دریافت اقامت دائم پس از ۳۳ ماه هستند، اما اگر زبان آلمانی را به اندازه کافی مسلط باشند، می‌توانند پس از ۲۱ ماه آن را دریافت کنند.

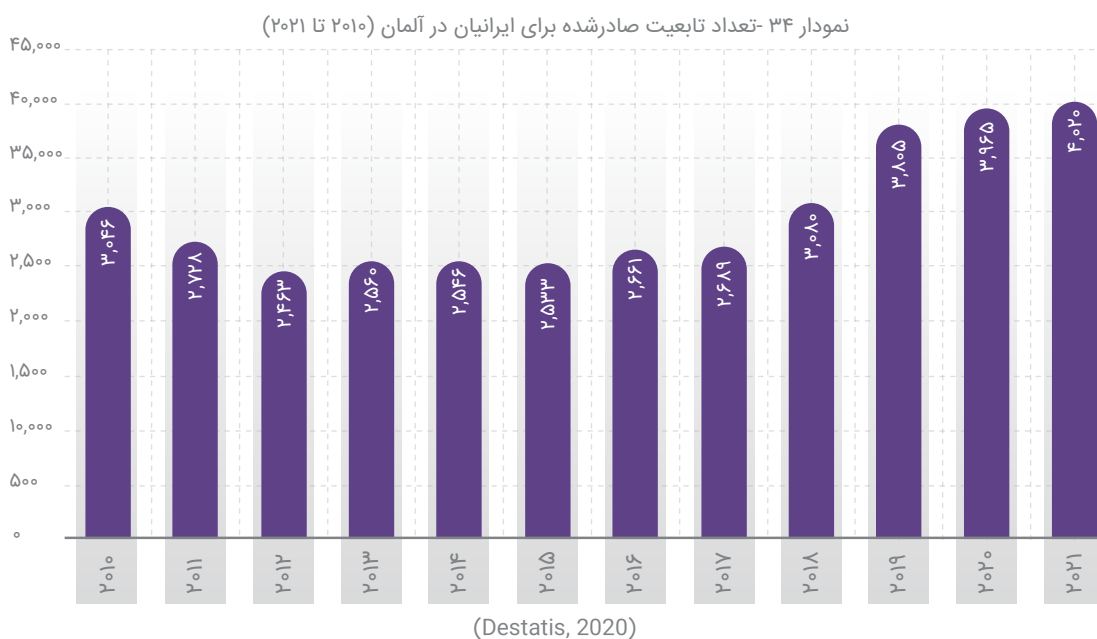
۳ مجوز اقامت دائم: با دارا بودن این مجوز اشخاص می‌توانند در آلمان کار کرده و در زمان دلخواه ورود و خروج به کشور داشته باشند. این مجوز اصولاً به اشخاصی اعطا می‌شود که مجوز اقامت موقت برای چندین سال داشته یا کسانی که کارت آبی دارند. آن‌ها باید ثابت کنند که حداقل پنج سال در آلمان کار کرده، ارگان اشتغال فدرال آلمان، شغل موردنظر را تایید کرده، مالیات‌ها و سهمیه‌های موردنظر را به دولت پرداخت نموده و زبان آلمانی را در سطح پیشرفته نیز طی نموده‌اند. خانواده شخصی که مجوز اقامت دائم دارد نیز می‌توانند به او ملحق شوند. آن‌ها در ابتدا باید مجوز اقامت موقت دریافت نموده و بعد از چند سال می‌توانند مجوز اقامت موقت را کسب کنند. مدت زمان لازم اقامت در آلمان برای اخذ مجوز اقامت دائم بستگی به وضعیت اقامتی شخص دارد.

۴ دریافت تابعیت آلمان: در آلمان فرزند یا نوزاد متولد شده اگر دارای پدر یا مادری آلمانی باشد از زمان تولد خود تابعیت کشور آلمان را دریافت می‌کند و تفاوتی نمی‌کند که در چه کشوری متولد شده است. بر اساس قانونی که در سال ۲۰۰۰ در کشور آلمان به تصویب رسیده است، کودکانی که بعد از ژانویه ۲۰۰۰ در کشور آلمان متولد می‌شوند و دارای پدر یا مادری باشند که حداقل به مدت سه سال اقامت دائم آلمان را داشته باشند و خود کودک هشت سال در کشور آلمان زندگی کند می‌تواند تقاضای دریافت تابعیت آلمان را بنماید.

تابعیت و اقامت دائم

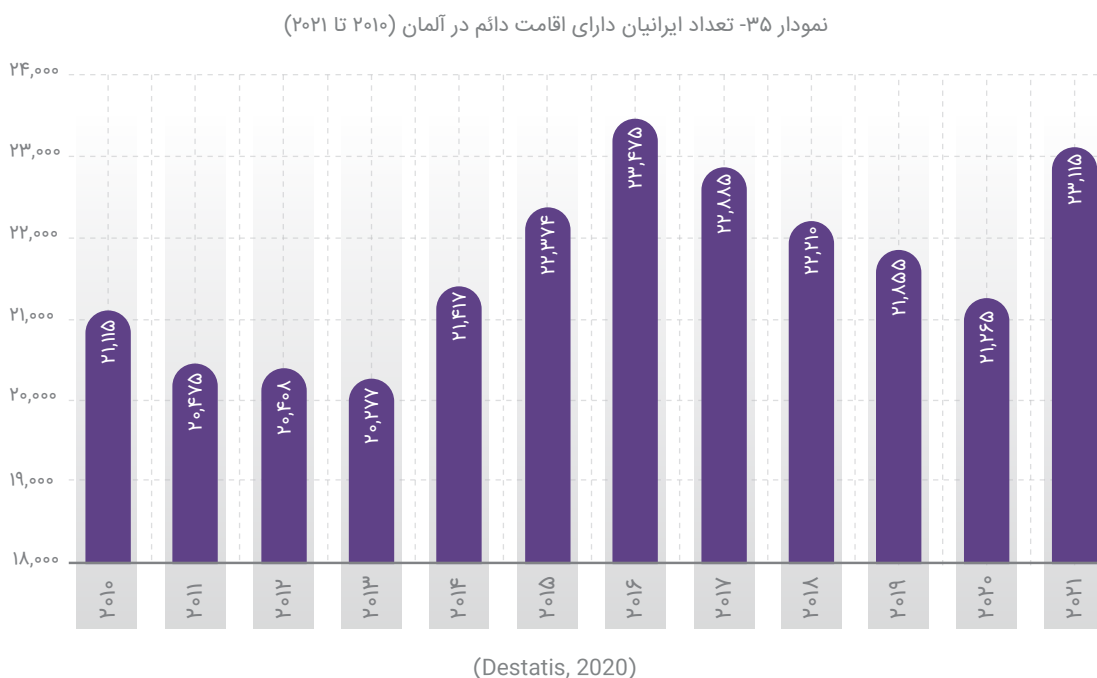
یافته است. روند دریافت تابعیت در طی سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۱ ابتدا نزولی، سپس تقریباً ثابت و نهایتاً صعودی بوده است.

بر اساس نمودار ۳۴ در سال ۲۰۲۱ میلادی چهار هزار و ۲۰ نفر از ایرانیان در آلمان تابعیت این کشور را دریافت کرده‌اند که نسبت به سال قبل اندکی افزایش



تعداد ۲۳ هزار و ۱۱۵ نفر از ایرانیان با اجازه اقامت دائم در این کشور ساکن بوده‌اند که نسبت به سال قبل ۸/۷ درصد افزایش یافته است.

تعداد ایرانیان دارای اقامت دائم^۱ آلمان در نمودار ۳۵ مشخص شده است. با توجه به این نمودار، در سال‌های ۲۰۱۶ و ۲۰۲۱ بیشترین تعداد ایرانیان با اقامت دائم در این کشور ساکن بوده است. در سال ۲۰۲۱

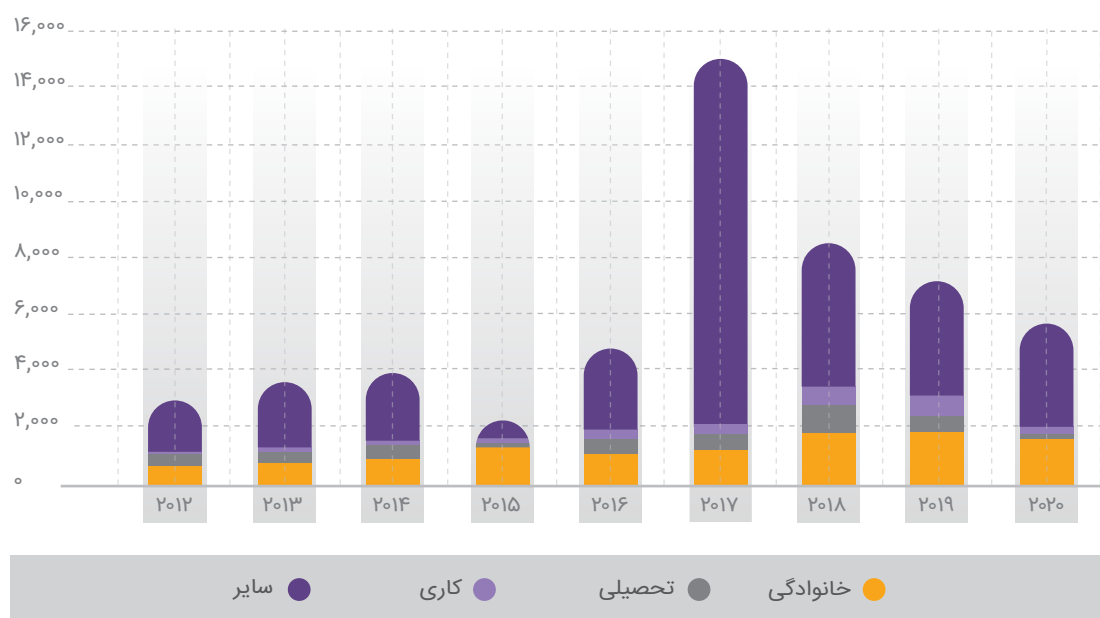


۱. این آمار مربوط به تعداد افراد ساکن در آلمان با اقامت دائم (Unlimited settlement permit) در سال مورد نظر است. تعداد اقامت دائم سالانه صادر شده توسط مرکز آمار آلمان در دسترس قرار نگرفته است.

ولی از آنجاکه در پایگاه داده آمار اروپا آمار اولین اقامت صادر شده به تفکیک طول مدت اقامت ارائه شده است از این آمار جهت نمایش تعداد اقامت بلندمدت سالانه دریافتی ایرانیان در آلمان استفاده شده است. نمودار ۳۶ و جدول ۴۳ صدور اجازه اقامت یکساله و بیشتر برای ایرانیان به تفکیک خانوادگی، تحصیلی، کاری و سایر را نشان می‌دهد. با توجه به

این نمودار در طی سال‌های ۲۰۱۲ تا ۲۰۲۰ بیشترین اجازه اقامت مربوط به گروه سایر بوده است که در سال ۲۰۱۷ نیز افزایش چشمگیری می‌یابد. این افزایش عمدتاً به دلیل افزایش اقامت‌های پناجویی و پناهندگی پس از بحران سوریه است، کمترین اجازه اقامت صادر شده نیز مربوط به اجازه تحصیلی است.

نمودار ۳۶- تعداد اجازه اقامت یکساله و بیشتر صادر شده برای ایرانیان در آلمان به تفکیک دلایل (۲۰۱۰ تا ۲۰۲۱)



(Eurostat, 2022)

جدول ۴۳- تعداد اولین اجازه اقامت یکساله و بیشتر صادر شده برای ایرانیان در آلمان به تفکیک دلایل (۲۰۱۰ تا ۲۰۲۱)

۲۰۲۰	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	
۱,۵۹۰	۱,۷۹۳	۱,۸۲۹	۱,۱۶۱	۱,۰۶۴	۱,۲۵۰	۹۰۶	۷۳۳	۶۳۰	خانوادگی
۱۶۲	۶۰۸	۹۵۹	۵۶۷	۵۳۰	۲۱۷	۴۳۰	۳۷۲	۴۰۳	تحصیلی
۲۱۹	۷۳۷	۶۶۳	۳۸۰	۳۲۰	۱۱۶	۱۶۳	۱۹۶	۱۱۹	کاری
۳,۶۷۵	۳,۹۹۵	۵,۰۱۸	۱۲,۹۰۵	۲,۸۷۸	۶۵۵	۲,۴۳۲	۲,۲۶۲	۱,۷۷۶	سایر
۵,۶۴۶	۷,۱۳۳	۸,۴۶۹	۱۵,۰۱۳	۴,۷۹۲	۲,۲۳۸	۳,۹۳۱	۳,۵۶۳	۲,۹۲۸	کل

(Eurostat, 2022)

اقامت موقت

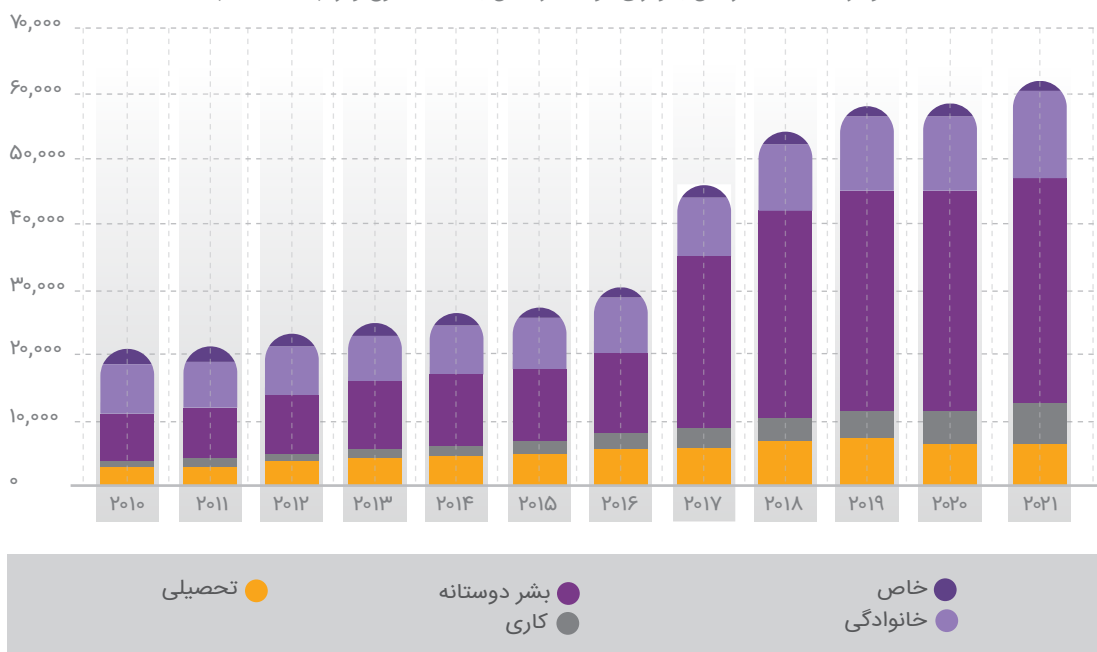
ویزای اقامت موقت در آلمان در ۴ گروه تحصیلی، کاری، بشردوستانه، خانوادگی و دلایل خاص صادر می‌شود.

بر اساس نمودار ۳۷ و جدول ۴۴ روند تعداد ایرانیان دارای اجازه اقامت موقت در آلمان در طی سال‌های

۲۰۱۰ تا ۲۰۲۱ در تمامی گروه‌ها (به‌جز دلایل خاص) صعودی بوده است. در طی این سال‌ها بیش‌ترین تعداد افراد دارای اقامت موقت در این کشور مربوط به گروه بشردوستانه بوده است که علت آن را می‌توان مرتبط با استفاده آلمان از برنامه‌های حمایتی و بشردوستانه برای تامین بخشی از نیروی انسانی موردنیاز خود دانست. به‌طوری‌که سه حزبی که دولت جدید آلمان را تشکیل می‌دهند، در تلاش هستند افراد بیش‌تری را که پناهندگی، حمایت فرعی یا هر سطح مشابه

دیگری از حمایت را دریافت کرده‌اند، بتوانند اقوام خود را به آلمان بیاورند. همچنین دولت جدید امیدوار است بتواند فرصت‌های بیش‌تری برای افرادی که از آزار و اذیت فرار می‌کنند ایجاد کند تا با استفاده از ابزارهای قانونی به آلمان بیایند (براساس بخش تغییرات ویزاها و برنامه‌های مهاجرتی). لذا ویزای موقت صادرشده برای ایرانیان به دلایل بشردوستانه نسبت به دیگر گروه‌ها بیش‌تر است.

نمودار ۳۷- تعداد ایرانیان با ویزای موقت در آلمان به تفکیک نوع ویزا (۲۰۱۰ تا ۲۰۲۱)



(Destatis, 2020)

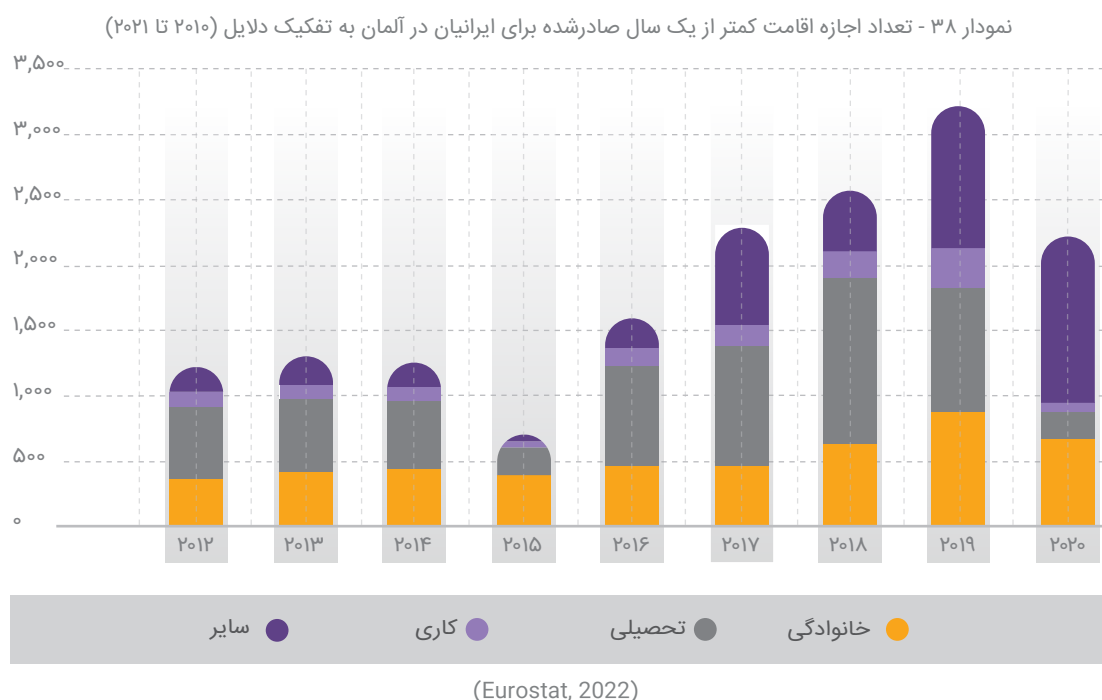
جدول ۴۴- تعداد ایرانیان با ویزای موقت در آلمان به تفکیک نوع ویزا (۲۰۱۰ تا ۲۰۲۱)

۲۰۲۱	۲۰۲۰	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۱	۲۰۱۰	
۶,۵۸۰	۶,۵۵۰	۷,۲۱۰	۷,۰۵۵	۵,۹۷۵	۵,۷۳۰	۵,۰۷۹	۴,۶۲۱	۴,۲۵۰	۳,۸۹۲	۳,۱۵۱	۲,۹۷۵	دلایل تحصیلی
۶,۲۷۵	۵,۳۲۵	۴,۴۸۵	۳,۶۶۰	۲,۹۵۵	۲,۴۴۰	۲,۰۲۲	۱,۷۱۹	۱,۵۵۹	۱,۲۰۳	۱,۰۲۷	۹۳۵	دلایل کاری
۳۴,۳۲۰	۳۳,۲۹۰	۳۳,۵۷۵	۳۱,۵۲۰	۲۶,۳۰۰	۱۲,۲۳۵	۱۰,۶۶۹	۱۰,۸۵۲	۱۰,۱۷۶	۹,۰۲۱	۷,۷۸۹	۷,۲۱۷	دلایل بشردوستانه
۱۳,۱۸۰	۱۱,۵۶۵	۱۱,۳۷۵	۱۰,۱۸۵	۸,۹۹۵	۸,۴۱۵	۷,۷۹۱	۷,۴۶۴	۷,۲۱۱	۷,۱۷۴	۷,۲۵۶	۷,۶۶۴	دلایل خانوادگی
۱,۷۵۵	۱,۶۹۰	۱,۷۰۰	۱,۷۱۰	۱,۷۰۵	۱,۷۱۵	۱,۷۳۹	۱,۷۹۴	۱,۸۶۹	۱,۹۶۶	۲,۱۸۰	۲,۳۹۲	دلایل خاص
۶۲,۱۱۰	۵۸,۴۲۰	۵۸,۳۴۵	۵۴,۱۳۰	۴۵,۹۳۰	۳۰,۵۳۵	۲۷,۳۰۰	۲۶,۴۵۰	۲۵,۰۶۵	۲۳,۲۵۶	۲۱,۴۰۳	۲۱,۱۸۳	کل

(Destatis, 2020)

همانطور که در بخش اقامت دائم یا بلندمدت هم اشاره شد، پایگاه آمار کشور آلمان آمار صدور سالانه ویزاها را ارائه نداده بلکه تعداد افراد ساکن در این کشور به تفکیک نوع ویزا را ارائه کرده است. از این رو برای دریافت وضعیت صدور سالانه ویزای موقت برای ایرانیان از پایگاه آمار اتحادیه اروپا استفاده شده است. بنابراین آمار در طی سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۹ روند صدور

اجازه اقامت کمتر از یک سال صدور شده است اما در سال ۲۰۲۰ به‌ویژه در بخش تحصیلی تعداد اجازه اقامت صادر شده کاهش می‌یابد. بیش‌ترین صدور اجازه اقامت در طی سال‌های ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۹ مربوط به تحصیل بوده است اما در سال ۲۰۲۰ بیش‌ترین اجازه اقامت صادر شده مربوط به گروه سایر بوده است.



جدول ۴۵- تعداد اولین اجازه اقامت کمتر از یک سال صادر شده برای ایرانیان در آلمان به تفکیک دلایل (۲۰۱۰ تا ۲۰۲۱)

۲۰۲۰	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	
۶۸۰	۸۹۳	۶۵۱	۴۷۶	۴۶۵	۴۰۲	۴۳۳	۴۱۶	۳۷۲	خانوادگی
۲۰۱	۹۵۵	۱,۲۶۹	۹۱۲	۷۷۸	۲۱۳	۵۲۶	۵۵۴	۵۵۶	تحصیلی
۷۴	۲۸۷	۲۰۲	۱۵۸	۱۳۴	۴۴	۱۰۳	۱۱۳	۱۰۶	کاری
۱,۲۷۱	۱,۱۰۱	۴۵۸	۷۵۳	۲۲۵	۵۲	۱۹۳	۲۲۲	۱۸۱	سایر
۲,۲۲۶	۳,۲۳۶	۲,۵۸۰	۲,۲۹۹	۱,۶۰۲	۷۱۱	۱,۲۵۵	۱,۳۰۵	۱,۲۱۵	کل

(Eurostat, 2022)

رتبه ایرانیان در میان مهاجران

جدول ۴۶ نشان‌دهنده‌ی رتبه ایران در میان مهاجران در آلمان در سال ۲۰۲۱ در بخش‌های مختلف نظیر جمعیت، دریافت شهروندی، ویزای دائم و ویزای موقت است. بر اساس این جدول رتبه ایران در جمعیت ۲۵، دریافت شهروندی هشتم، دریافت ویزای دائم ۱۷ و دریافت ویزای موقت ۱۱ بوده است.

جدول ۴۶- رتبه ایرانیان در میان مهاجران در آلمان در سال ۲۰۲۱

رتبه ایرانیان در میان مهاجران در آلمان		
۲۵	جمعیت	
۸	دریافت شهروندی	
۱۷	افراد دارای اقامت دائم	
۷	تحصیلی	افراد دارای ویزای موقت
۱۳	کاری	
۵	بشردوستانه	
۱۸	خانوادگی	
۱۷	خاص	
۱۱	کل	

(Destatis, 2020)

تغییرات ویزای کاری:

آلمان قانون مهاجرت افراد ماهر را در مارس ۲۰۲۰ به اجرا درآورد. این قانون با هدف استفاده از نیروی کار واجد شرایط و کسانی که آموزش‌های حرفه‌ای به رسمیت شناخته شده را گذرانده‌اند، طراحی شده است. افراد آموزش دیده حرفه‌ای می‌توانند به منظور یافتن کار برای یک دوره شش ماهه وارد آلمان شوند. این افراد اجازه کار تا ده ساعت در هفته و یا کارآموزی با یک کارفرمای بالقوه را دارند.

آلمان سیاستی موقت اجرا کرد که به پناهجویان بدون مجوز کار اجازه می‌داد از ۱ آوریل ۲۰۲۰ تا ۱ اکتبر ۲۰۲۰ در مزارع این کشور کار کنند. در این دوره زمانی، کشاورزان آلمانی نیازمند نیروی کار، مجاز به سازماندهی و پرداخت هزینه پروازهای چارتر برای ۴۰ هزار نیروی کار مهاجر، مشروط بر تامین نیازهای بهداشتی آن‌ها، بودند. نیروی کار ماهر که پیشنهاد شغلی مشخص می‌داشت و کارفرمایی که نیروی کار ماهر خارجی را استخدام می‌کرد، می‌توانست از تسریع در مراحل اداری بهره‌مند شود.

برنامه‌های مختلفی در رسانه‌های اجتماعی به ده زبان مختلف با هدف فراهم کردن اطلاعات لازم برای مهاجران، به ویژه زنان مهاجری که در جستجوی شغل بوده‌اند، ارائه شود. علاوه بر این، مراکزی برای حمایت از کارفرما و مشاوره به شرکت‌ها در مناطق مربوطه در مورد رویه‌های استخدام نیروی کار خارجی تحت قانون مهاجرت ماهر راه‌اندازی شد.

آلمان قصد دارد مسیر مهاجرتی دیگری در کنار گزینه‌های مهاجرتی موجود ایجاد کند، به طوری که یک کارت فرصت با یک سیستم امتیازی برای آسان‌تر کردن ورود افراد جویای کار به آلمان به وجود آورد. با این حال، هنوز مشخص نیست که ساختار این سیستم چگونه خواهد بود. اما پیش‌شرط آن دریافت پیشنهاد کاری از سوی یک کسب‌وکار آلمانی است.

تغییرات سیستم پناهجویذیری:

سه حزبی که دولت جدید آلمان را تشکیل می‌دهند، در حال برنامه‌ریزی هستند تا افراد بیشتری که پناهندگی، حمایت فرعی یا هر سطح مشابه دیگری از حمایت را دریافت کرده‌اند بتوانند اقوام خود را به آلمان بیاورند. این سه حزب همچنین می‌خواهند روندهای پناهندگی را تسریع کند و برای افرادی که دلایل قانونی برای ماندن در آلمان را ندارند، شرایط برگشت به میهن را اعمال کند. همچنین این ائتلاف قصد دارد بودجه بازگشت مردم بدون حق اقامت را بهبود بخشد و از این پس برنامه‌های بازگشت داوطلبانه به عنوان ابزاری برای اخراج مهاجران تلقی خواهد شد. با این که قرار است اخراج بخشی از سیاست کلی مهاجرت دولت آینده باقی بماند، اما این امکان فراهم است که در صورت بدتر شدن وضعیت امنیتی در کشور مقصد، تدابیری اتخاذ شود که اخراج‌ها به طور موقت متوقف شوند.

به عنوان بخشی از تغییر در سیاست مهاجرت، دولت جدید امیدوار است بتواند فرصت‌های بیشتری برای افرادی که از آزار و اذیت فرار می‌کنند ایجاد کند که با استفاده از ابزارهای قانونی به آلمان بیایند. دولت فدرال جدید می‌خواهد پیوستن به اعضای خانواده را برای افراد تحت تکفل آسان‌تر کند، و تجمیع مجدد خانواده برای همه‌ی پناهندگان میسر شود. همچنین این امکان برای پناهجویانی که درخواست اقامتشان رد شده، فراهم شده است که با یادگیری زبان آلمانی، معیشت خود را از طریق اشتغال تضمین کنند و با عدم ارتکاب به جرم، در برابر اخراج از کشور حمایت شده و فرصت‌های جدیدی برای کسب شهروندی آلمان به دست آورند.

ایرانیان در استرالیا

جمعیت

در سال ۲۰۲۱ تعداد ایرانیان (افراد متولد ایران) در استرالیا به ۷۷ هزار و ۹۰۰ نفر رسید که نسبت به سال ۲۰۱۰ که ۳۶ هزار و ۵۰۰ نفر بوده، بیش از دو برابر شده است. هم‌اکنون متولدین ایران بیست و پنجمین جمعیت مهاجرین در استرالیا را تشکیل می‌دهند که برابر ۱۰/۴ درصد از متولدین خارج این کشور و ۰/۳ درصد کل جمعیت استرالیا است. متوسط سنی جمعیت ایرانیان در استرالیا ۳۷ سال و برابر متوسط سنی کل جمعیت در این کشور است همچنین نسبت زن به مرد نیز در میان ایرانیان ۴۷ به ۵۳ است.

۷۴/۷ درصد از ایرانیان در استرالیا بین ۱۵ تا ۶۴ سال هستند که می‌توان آن‌ها را در سن فعالیت اقتصادی محسوب کرد. این درصد برای مهاجرین در استرالیا ۷۳/۳ درصد و برای متولدین استرالیا ۶۱ درصد است. البته با وجود این نرخ مشارکت ایرانیان بالای ۱۵ سال در نیروی کار ۶۳/۷ درصد است که از سهم سایر مهاجرین (۶۱/۸ درصد) بزرگ‌تر اما از سهم استرالیایی‌ها (۶۵/۶ درصد) کوچک‌تر است. در میان جمعیت بالای ۱۵ سال فعال اقتصادی، هم نرخ بیکاری و هم نرخ اشتغال تمام‌وقت ایرانیان بیشتر از سایر مهاجرین و استرالیایی‌هاست. سهم ایرانیان در مشاغل تخصصی^۱

و مشاغل تکنیکی و تجارتي^۲ به نسبت جمعیت‌شان بیشتر است: ۳۹ درصد ایرانیان در مشاغل تخصصی و ۱۴/۲ درصد در مشاغل تکنیکی و تجارتي مشغول‌اند که این درصد بین مهاجرین به ترتیب ۲۷/۲ و ۱۱/۵ درصد و بین متولدین استرالیا به ترتیب ۲۲/۵ و ۱۳/۶ درصد است. به طور خاص، سهم ایرانیان به نسبت جمعیت‌شان در مشاغل مربوط به آموزش عالی^۳ (۴/۹ درصد در مقابل ۱/۷ درصد مهاجرین و ۱/۱ درصد استرالیایی‌ها)، طراحی سیستم‌های کامپیوتری^۴ (۳/۹ درصد در مقابل ۳ درصد مهاجرین و ۱/۳ درصد استرالیایی‌ها)، مهندسی^۵ (۳/۶ درصد در مقابل ۱ درصد مهاجرین و ۰/۷ درصد استرالیایی‌ها)، و پزشکی عمومی^۶ (۲/۶ درصد در مقابل ۱/۱۲ درصد مهاجرین و ۰/۸ درصد استرالیایی‌ها) بزرگ‌تر است. اختلاف زیادی در درآمد میانه‌ی فردی جمعیت بالای ۱۵ سال ایرانیان، مهاجران، و متولدین استرالیا دیده نمی‌شود اما درآمد میانه‌ی سطح خانوار جمعیت مهاجرین و ایرانیان حدود ۳۰۰ دلار در هفته از جمعیت متولدین استرالیا بالاتر است^۷. جدول پیش رو وضعیت تحصیلات، اشتغال و درآمد ایرانیان مهاجر را در مقایسه با متولدین استرالیا و کل مهاجران این کشور نشان داده است.

1. Professionals
2. Technicians and trades workers
3. Higher education
4. Computer system design and related services

5. Engineering design and engineering consulting services
6. General practice medical services
7. Australian Bureau of Statistics. 2021

جدول ۴۶- وضعیت تحصیلی، اشتغال و درآمد ایرانیان در استرالیا در مقایسه با جمعیت بومی و مهاجر

متولدین استرالیا	مهاجرین استرالیا	ایرانیان ساکن استرالیا	
۲۲/۷	۳۷/۵	۵۰/۴	تحصیلات کارشناسی جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر (درصد)
۶۱	۷۳/۳	۸۴/۷	جمعیت ۱۵ تا ۶۴ ساله در سن فعالیت اقتصادی (درصد)
۶۵/۶	۶۱/۸	۶۳/۷	نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر (درصد)
۴/۸	۵/۶	۹/۹	نرخ بیکاری جمعیت فعال اقتصادی (درصد)
۵۵/۹	۵۶/۱	۵۷	نرخ اشتغال تماموقت جمعیت فعال اقتصادی (درصد)
۲۲/۵	۲۷/۲	۳۹	اشتغال در مشاغل تخصصی (درصد)
۱۳/۶	۱۱/۵	۱۴/۲	اشتغال در مشاغل تکنیکی و تجاری (درصد)
۱/۱	۱/۷	۴/۹	اشتغال در مشاغل مربوط به آموزش عالی (درصد)
۱/۳	۳	۳/۹	اشتغال در مشاغل مربوط به طراحی سیستم‌های کامپیوتری (درصد)
۰/۷	۱	۳/۶	اشتغال در مشاغل مربوط به مهندسی (درصد)
۰/۸	۱/۲	۲/۶	اشتغال در مشاغل مربوط به پزشکی عمومی (درصد)
۸۲۳	۷۸۴	۸۰۵	میان درآمد هفتگی فردی جمعیت ۱۵ سال به بالا (دلار)
۱,۶۳۵	۱,۹۳۶	۱,۹۲۷	درآمد میان هفتگی خانوار جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر (دلار)

(Australian Bureau of Statistics, 2021)

سیستم مهاجرتی استرالیا

۱ مهاجرت دائم: برنامه مهاجرت دائم استرالیا که متشکل از مهاجرت اقتصادی و خانوادگی است، مهم‌ترین مسیر اقامت دائم در این کشور است که شامل جریان مهارتی و جریان خانوادگی و ویزاهای شرایط ویژه می‌شود. تنها راه دیگر کسب اقامت دائم این کشور مسیر بشردوستانه است.

■ **ویزاهای جریان مهارتی:** جریان مهارتی برای نیروی کار ماهر، با کیفیت و کارآفرینانی که اقتصاد استرالیا به آن‌ها نیاز دارد طراحی شده است که هفت شاخه اصلی دارد: ۱- نوآوری در کسب‌وکار و سرمایه‌گذاری، ۲- استعداد برجسته ۳- پشتیبانی کارفرما ۴- استعدادهای جهانی (مستقل) ۵- منطقه‌ای ۶- مهارتی مستقل ۷- معرفی منطقه‌ای / ایالتی

■ **ویزاهای جریان خانوادگی و کودکان:** جریان خانوادگی امکان مهاجرت دائمی اعضای خانواده نزدیک شهروندان استرالیایی، افراد دارای اقامت دائم و شهروندان نیوزلند واجد شرایط را فراهم می‌کند. این برنامه بر شریک زندگی و والدین متمرکز است ولی فرصتی برای اعضای دیگر خانواده، مانند بستگان وابسته سالخورده، مراقبین، بستگان باقی مانده و بستگان یتیم فراهم می‌کند تا به خانواده خود در استرالیا بپیوندند. ویزای کودک امکان مهاجرت دائم کودکان شهروندان استرالیایی، افراد دارای اقامت دائم و شهروندان نیوزلند واجد شرایط را فراهم می‌کند. ویزای کودک شامل دو دسته ویزای کودک و فرزندخواندگی است.

■ **ویزای شرایط ویژه:** ویزاهای واجد شرایط ویژه به ساکنان سابق و افراد خاصی که در نیروی دفاعی استرالیا خدمت می‌کردند اجازه می‌دهد تا به عنوان مقیم دائم در استرالیا زندگی کنند.

۲ مهاجرت موقت: افراد می‌توانند برای اقامت موقت برای اهداف مختلفی به استرالیا بیایند. به عنوان مثال، بازدید از استرالیا برای گردشگری یا شرکت در یک کنفرانس، یا برای اهداف خاص‌تر، مانند درمان پزشکی، تحصیل، اشتغال در مشاغل با مهارت بالا، تعطیلات کاری یا سایر فعالیت‌های تخصصی. به جز بازدید کنندگان، پنج دسته اصلی از اقامت موقت وجود

دارد که هر کدام می‌تواند اقامت بیش از سه ماه در استرالیا را شامل شود.

■ **برنامه Working Holiday Maker:** به جوانان اجازه می‌دهد تعطیلات طولانی داشته باشند و در کار و مطالعه کوتاه‌مدت شرکت کنند.

■ **ویزای تحصیلی:** برنامه ویزای دانشجویی به دانشجویان بین‌المللی اجازه می‌دهد تا برای تحصیل تمام وقت در یک دوره ثبت شده به استرالیا بیایند.

■ **ویزای اقامت موقت استخدام نیروی کار ماهر:** به یک کسب‌وکار اجازه می‌دهد تا از یک کارگر ماهر در خارج از کشور حمایت مالی کند، اگر نمی‌تواند یک شهروند استرالیایی ماهر یا مقیم دائمی برای پر کردن یک موقعیت ماهر پیدا کند.

■ **سایر ویزاهای موقت:** سایر ویزاهای موقت شامل ویزاهایی است که به افراد اجازه می‌دهد کارهای بسیار تخصصی کوتاه‌مدت و غیر مستمر انجام دهند، توسعه اجتماعی و فرهنگی را غنی کنند، روابط بین‌المللی را تقویت کنند یا فرصت‌های آموزشی مفیدی را برای استرالیا فراهم کنند.

۳ **دریافت شهروندی:** افراد بالای ۱۸ سال که چهار سال اقامت معتبر در این کشور داشته‌اند با داشتن شرایط دیگر می‌تواند برای شهروندی این کشور درخواست دهند.

مهاجرت دائم

شرایط ویژه می‌شود. تنها راه دیگر کسب اقامت دائم این کشور مسیر بشردوستانه و پناجویی است. جدول ۴۸ مهم‌ترین جریان‌های مهاجرتی به استرالیا از ایران را نشان می‌دهد.

برنامه مهاجرت دائم استرالیا که متشکل از جریان مهاجرت مهارتی، خانوادگی و شایستگی‌های ویژه است مهم‌ترین مسیر اقامت دائم در این کشور است که شامل جریان مهارتی، جریان خانوادگی و ویزاهای

جدول ۴۸- ویزاهای مهاجرتی صادرشده برای ایرانیان در استرالیا به تفکیک جریان‌های اصلی (۲۰۱۰ تا ۲۰۲۱)

۲۰۲۱	۲۰۲۰	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۵	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۱	۲۰۱۰	
۳۵۷	۳۵۱	۴۶۰	۳۶۵	۳۶۸	۴۵۱	۴۳۷	۴۴۲	۴۴۵	۴۲۲	۲۲۲	جریان خانوادگی
۲,۵۹۰	۲,۰۹۳	۱,۷۲۷	۱,۹۴۱	۲,۰۹۴	۲,۰۰۷	۳,۳۵۰	۱,۸۰۷	۱,۷۸۸	۲,۷۷۴	۱,۸۱۳	جریان مهارتی
۰	۰	۰	<۵	<۵	۰	۰	<۵	۵	۹	<۵	شایستگی‌های ویژه
۲,۹۴۷	۲,۴۴۴	۲,۱۸۷	۲,۳۰۶	۲,۴۶۲	۲,۴۵۸	۳,۷۸۷	۲,۲۴۹	۲,۲۳۸	۳,۲۰۵	۲,۲۸۸	کل

(Home Affairs AU, 2020)

برنامه نوآوری در کسب‌وکار و سرمایه‌گذاری رشد قابل توجهی نسبت به جریان مهاجرتی نیروی کار ماهر داشته است. همچنین از سال ۲۰۲۰ با هدف بهبود وضعیت اقتصادی استرالیا ویزای استعداد جهانی برای افراد واجد شرایط صادر شد تا برای شرکت‌ها امکان انتقال آسان مدیران اجرایی و کارکنان حیاتی آن‌ها فراهم شود. این تغییرات آمار ویزاهای مهارتی صادرشده برای ایرانیان را نیز تحت تاثیر قرار داده است.

بر اساس جدول ۴۹ در ده سال اخیر تعداد ویزاهای مهاجرت دائم صادرشده برای ایرانیان بین یک هزار و ۸۰۰ تا سه هزار و ۸۰۰ ویزا متغیر بوده است. صدور ویزای نوآوری در کسب‌وکار برای ایرانیان در سال ۲۰۲۱ نسبت به سال‌های گذشته افزایش چشمگیر داشته و بیش از چهار برابر شده است. علت آن را می‌توان مرتبط با تغییر در برنامه‌های مهاجرتی استرالیا دانست. با توجه به تغییرات ویزاها و برنامه‌های مهاجرتی در استرالیا در سال‌های اخیر ظرفیت ویزا در

جدول ۴۹- انواع ویزاهای مهارتی صادرشده برای ایرانیان در استرالیا (۲۰۲۱ تا ۲۰۲۱)

سال	جریان مهارتی				
	نوآوری در کسب و کار و سرمایه گذاری	با معرفی ایالتی/ ناحیه ای	مهارتی منطقه ای	منطقه ای	مهارتی مستقل
۲۰۱۲	۱۷۴	۸۶۳	۱۳۰	-	۱,۳۹۳
۲۰۱۳	۱۹۴	۵۰۹	۱۶۲	-	۷۳۴
۲۰۱۴	۲۷۴	۴۰۴	۱۰۲	-	۸۳۷
۲۰۱۵	۳۱۲	۱,۳۵۳	۶۴	-	۱,۴۱۹
۲۰۱۶	۳۳۹	۴۶۶	۵۱	-	۹۷۰
۲۰۱۷	۳۰۹	۴۸۸	۵۲	-	۱,۰۱۹
۲۰۱۸	۳۲۱	۶۳۴	۶۰	-	۷۴۳
۲۰۱۹	۲۴۹	۵۶۷	۱۹	-	۶۷۸
۲۰۲۰	۲۲۳	۵۸۹	-	۵۱۶	۲۰۴
۲۰۲۱	۹۷۲	۲۰۲	-	۸۵۰	۸۲

(Home Affairs AU,2020)

*ویزای مهارتی منطقه ای از سال ۲۰۱۹ متوقف شده و ویزای منطقه جایگزین آن شده است و ویزای استعداد جهانی از سال ۲۰۲۰ صادر شده است.

مهاجرت موقت

انواع را نشان داده است. ویزاهای موقت صادرشده برای ایرانیان در این سالها بین يك هزار و ۵۰۰ تا سه هزار و ۲۰۰ متغیر بوده است و به نظر می رسد از سال ۲۰۲۰ به دلیل شیوع کرونا کاهشی شده است.

مهاجرت موقت غیر مسافرتی به استرالیا از چهار طریق تحصیلی، برنامه کار در تعطیلات، استخدام نیروی کار ماهر و کار پس از تحصیل امکان پذیر است. جدول ۵۰ تعداد ایرانیان دریافت کننده هر یک از این

جدول ۵۰- ویزاهای اقامت موقت صادرشده برای ایرانیان در استرالیا (۲۰۲۱ تا ۲۰۲۱)

۲۰۲۱	۲۰۲۰	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۱	
۱,۲۱۲	۹۵۲	۱,۱۲۶	۱,۲۵۱	۱,۴۳۹	۱,۲۹۴	۱,۶۱۲	۱,۵۲۱	۱,۷۵۶	۱,۸۴۳	۱,۶۳۹	تحصیلی
۱۷۷	۳۱۷	۳۲۱	۲۹۴	۲۹۱	۲۳۸	۲۸۲	۲۲۴	۲۹۱	۱۸۱	۶۳	کار پس از تحصیل
-	-	-	-	-	-	-	-	-	<۵	۸	برنامه کار در تعطیلات
۱۸۳	۲۳۱	۳۰۰	۲۶۲	۳۲۰	۳۴۰	۴۰۵	۴۴۱	۴۸۳	۵۱۸	۳۱۳	اقامت موقت مهارتی
۱,۵۷۲	۱,۵۰۰	۱,۷۴۷	۱,۸۰۷	۲,۰۵۰	۱,۸۷۲	۲,۲۹۹	۲,۱۸۶	۲,۵۳۰	۲,۵۴۲	۲,۰۲۳	کل

(Home Affairs AU,2022)

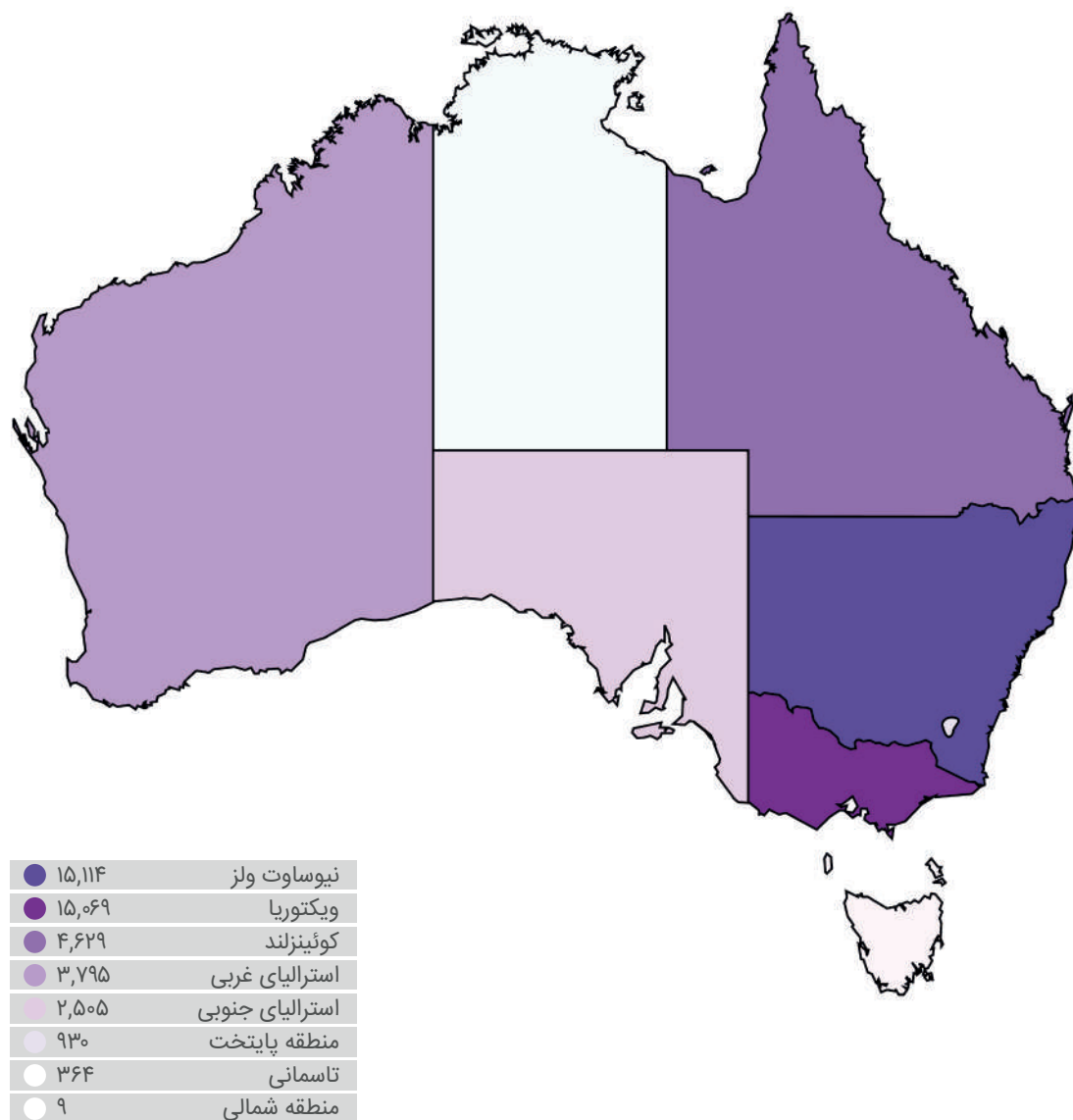
همچنان ویزاهای کار پس از تحصیل و کار در تعطیلات کاهشی بوده است.

ویزای تحصیلی صادرشده برای ایرانیان در سال ۲۰۲۱ به سطح قبلی خود در سال ۲۰۱۹ بازگشته است ولی

جریان مهاجرت ایرانیان به استرالیا

نقشه زیر نشان‌دهندهی جریان ورودی ایرانیان به استان‌های مختلف استرالیا ذیل برنامه‌های مهاجرت دائم و موقت در پنج سال اخیر است. در پنج ساله‌ی ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۲ بیش از ۳۷ هزار و ۸۰۰ ایرانی با اهداف غیرتوریستی و بازدید وارد استرالیا شده‌اند، بیشترین ورود به نیوساوت ولز و سپس ویکتوریا بوده است.

شکل ۱۴- نقشه جریان ورودی ایرانیان به استرالیا در پنج سال اخیر (۲۰۱۸ تا ۲۰۲۲)



رتبه ایرانیان در میان مهاجران

جدول ۵۱ وضعیت رتبه ایرانیان در انواع مهاجرت‌های دائم و موقت را در استرالیا نشان می‌دهد. باوجوداینکه ایرانیان دارای رتبه ۲۵ در گروه جمعیتی این کشور هستند ولی در مهاجرت مهارتی به کشور در سال ۲۰۲۱ رتبه نهم را داشته‌اند.

جدول ۵۱- رتبه ایران در میان مهاجران در استرالیا در سال ۲۰۲۱

رتبه ایران در میان مهاجران در استرالیا (۲۰۲۱)		
۲۵	جمعیت	
-	دریافت شهروندی	
۹	جریان مهارتی	دریافت اقامت دائم
۳۸	جریان خانوادگی	
-	شایستگی ویژه	
۱۴	کل	
۳۴	اقامت موقت مهارتی	ویزای موقت
۲۸	کار پس از تحصیل	
۲۹	تحصیلی	
-	برنامه کار در تعطیلات	
۳۵	کل	

(Home Affairs AU,2022)

تغییرات ویزای کاری:

پس از ممنوعیت‌های مهاجرتی ایجاد شده به واسطه کووید-۱۹ و بسته شدن مرزها، استرالیا به منظور رفع نیاز در بخش‌های کاری حیاتی خود از ویزای کاری موقت استفاده کرد و با ایجاد ابتکاراتی، از جمله گنجاندن خانواده در درخواست ویزا، اقدام به از بین بردن شکاف نیروی کار در بخش کشاورزی کرد.

در سپتامبر ۲۰۲۰، استرالیا کارگروه ویژه کسب‌وکار و جذب استعدادهای جهانی^۱ را به منظور حمایت از بهبود اقتصادی این کشور پس از کووید-۱۹ تأسیس کرد. این تغییر امکان انتقال آسان مدیران اجرایی و کارکنان حیاتی شرکت‌های واجد شرایط به استرالیا را فراهم می‌کرد. ویزای استعدادهای جهانی اولین ویزای مورد استفاده توسط این کارگروه ویژه است و افرادی که معیارهای ویزا را برآورده می‌کنند، دسترسی مستقیم به اقامت دائم و اولویت پردازش ویزا دارند.

در برنامه مهاجرتی سال ۲۰۲۱ استرالیا، ظرفیت ویزا در دو دسته‌بندی استعدادهای جهانی و نوآوری و سرمایه‌گذاری در کسب‌وکار، رشد قابل توجهی در میان ظرفیت‌های گروه نیروی کار ماهر داشته‌اند.

از آوریل ۲۰۲۰، ویزای حادثه کووید-۱۹ برای کمک به تنظیم وضعیت ویزای افرادی که در بخش‌های حیاتی این کشور، مانند بهداشت، مراقبت از سالمندان و معلولین، مراقبت از کودکان، کشاورزی و تولید مواد غذایی کار می‌کنند، ایجاد شد.

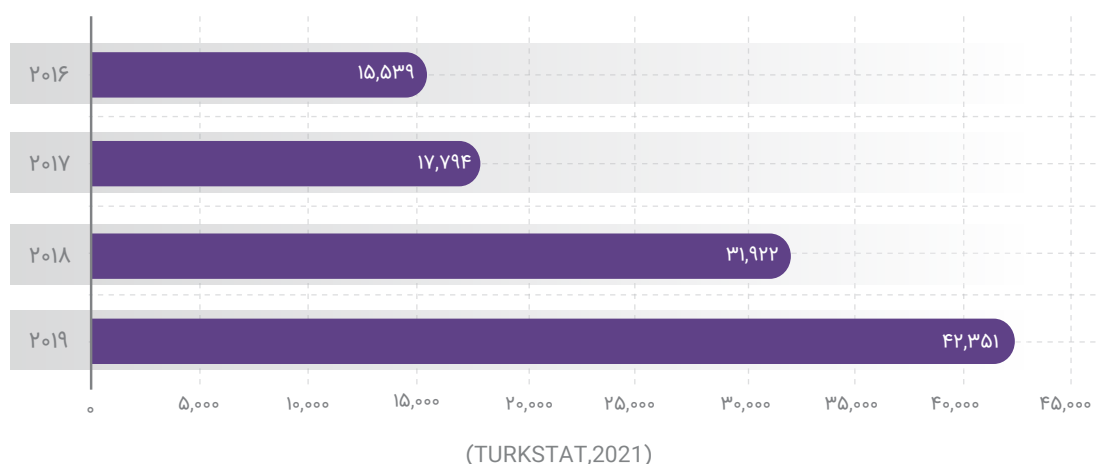
ایرانیان در ترکیه

جمعیت

از جمعیت کل مهاجران در ترکیه را تشکیل می‌دادند. نمودار ۳۹ نشان‌دهنده‌ی تعداد ایرانیان (افراد با تابعیت ایرانی) وارد شده به ترکیه در طی سال‌های ۲۰۱۶ تا ۲۰۱۹ است. به طور کلی در طی این چهار سال روند تعداد ایرانیان وارد شده به ترکیه افزایشی بوده است. در سال ۲۰۱۹ میلادی ۴۲ هزار و ۳۵۱ ایرانی به ترکیه وارد شده‌اند که نسبت به سال قبل نزدیک به ۳۳ درصد افزایش یافته است.

در سال ۲۰۲۱ جمعیت ایرانیان در ترکیه بنا بر اعلام مرکز آمار ترکیه ۱۵۵ هزار نفر بوده است که ۵۰/۳ درصد از آن‌ها مرد و ۴۹/۷ درصد زن بوده‌اند. جمعیت ایرانیان در ترکیه در سال ۲۰۲۰ نسبت به سال ۲۰۱۹ به دلیل کرونا ۲۱ درصد کاهش یافت اما در سال ۲۰۲۱ میلادی این کاهش جبران شد و با افزایش چشمگیر ۴۱ درصدی همراه شد و از ۸۹ هزار نفر در سال ۲۰۲۰ به ۱۵۵ هزار در سال ۲۰۲۱ رسید. ایرانیان در سال ۲۰۲۱ میلادی ۵ درصد

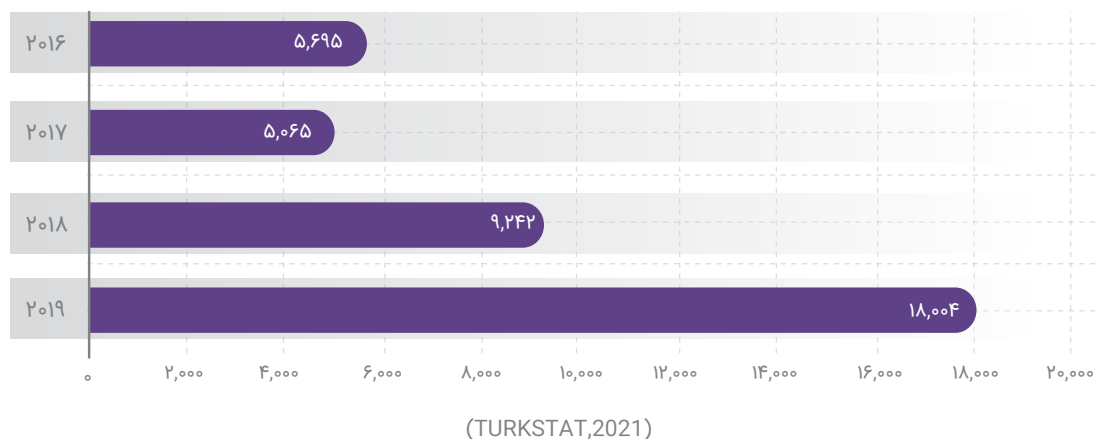
نمودار ۳۹- تعداد ایرانیان (دارای تابعیت ایران) وارد شده به ترکیه (۲۰۱۶ تا ۲۰۱۹)



ایرانی از ترکیه خارج شده‌اند که نسبت به سال قبل نزدیک به دو برابر شده است.

روند خروج شهروندان ایرانی از ترکیه در طی سال‌های ۲۰۱۶ تا ۲۰۱۹ در نمودار ۴۰ مشخص شده است. بر اساس این نمودار در سال ۲۰۱۹ میلادی ۱۸ هزار و ۴۰۰

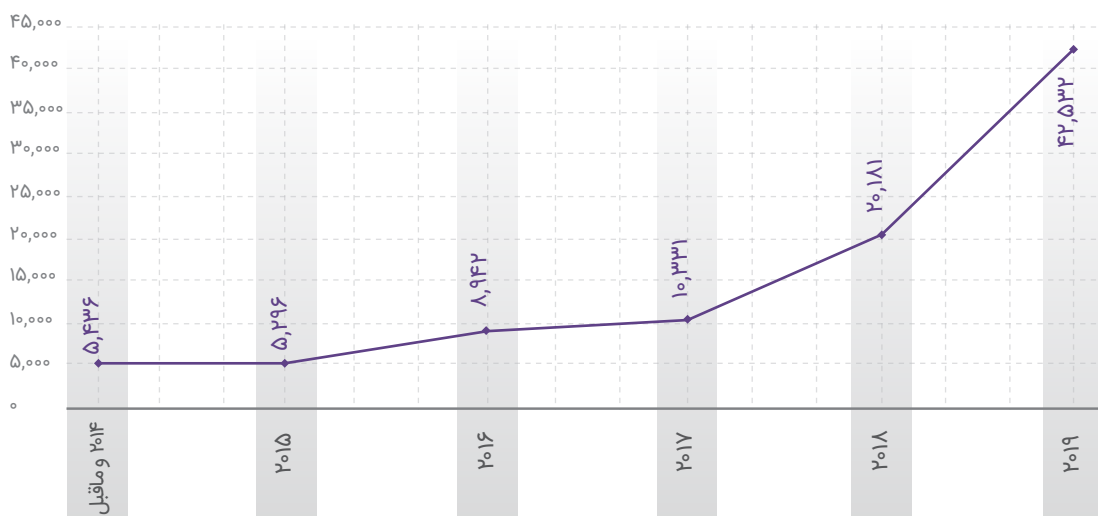
نمودار ۴۰- تعداد ایرانیان خارج شده از ترکیه (۲۰۱۶ تا ۲۰۱۹)



برابر شده است. به طور کلی در سال‌های ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۹ روند جمعیت ایرانیان که تابعیت ترکیه را اخذ کرده‌اند صعودی بوده است.

نمودار ۴۱ جمعیت مهاجران با تابعیت ایرانی در ترکیه بر اساس سال اخذ اقامت را نشان می‌دهد. در سال ۲۰۱۹ میلادی ۴۲ هزار و ۵۳۲ ایرانی اقامت ترکیه را دریافت کرده‌اند که نسبت به سال قبل بیش از دو

نمودار ۴۱- جمعیت مهاجران با تابعیت ایرانی در ترکیه بر اساس سال اخذ اقامت (۲۰۱۴ تا ۲۰۱۹)



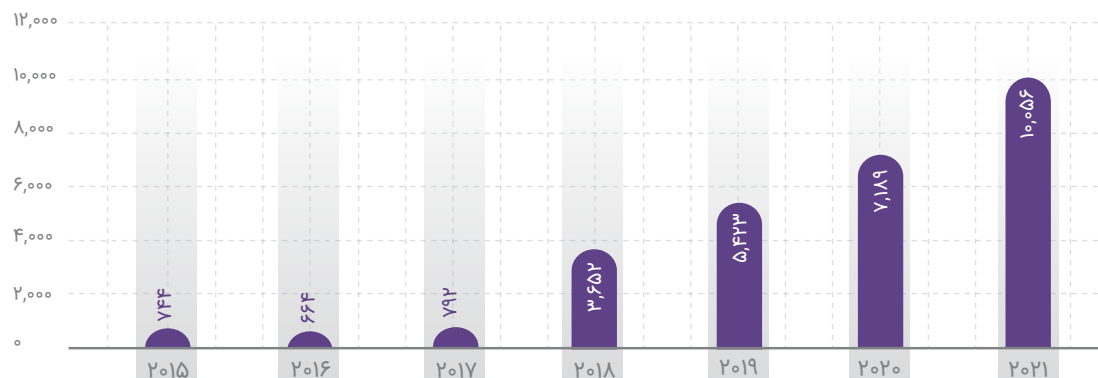
(TURKSTAT, 2021)

خرید خانه

در ترکیه توسط ایرانیان نسبتاً ثابت بوده است اما در سال ۲۰۱۸ افزایش چشمگیری می‌یابد و در سال ۲۰۲۱ به ۱۰ هزار و ۵۶ می‌رسد.

نمودار ۴۲ نشان‌دهنده تعداد خانه‌های خریداری شده توسط ایرانیان در ترکیه در طی سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۱ است. از سال ۲۰۱۷ تا ۲۰۱۹ روند خرید خانه

نمودار ۴۲- تعداد خانه‌های خریداری شده در ترکیه توسط اتباع ایرانی (۲۰۱۵ تا ۲۰۲۱)



(TURKSTAT, 2021)

در جدول ۵۲ رتبه ایرانیان در میان اتباع خارجی و سهم ایرانیان از کل اتباع خارجی برای خرید خانه در ترکیه مشخص شده است. بر اساس این جدول، در سالهای ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۷ رتبه ایرانیان در خرید خانه در ترکیه ۸ بوده است اما در سالهای ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ به

عدد ۲ کاهش می‌یابد و سپس در سال ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱ یک می‌شود. روند سهم ایرانیان در میان اتباع خارجی برای خرید خانه نیز صعودی بوده است. به طوری که سهم ایرانیان در طی سالهای ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۱ از ۳/۲ به ۱۶/۹ افزایش یافته است.

جدول ۵۲- تعداد و سهم ایرانیان از کل خانه‌های خریداری شده توسط اتباع خارجی در ترکیه (۲۰۱۵ تا ۲۰۲۱)

سال	تعداد خانه‌های خریداری شده توسط اتباع ایرانی در ترکیه	رتبه اتباع ایرانی در خرید خانه در ترکیه	سهم ایرانیان از کل خانه‌های خریداری شده توسط اتباع خارجی در ترکیه (درصد)
۲۰۲۱	۱۰,۰۵۶	۱	۱۶,۹
۲۰۲۰	۷,۱۸۹	۱	۱۷,۴
۲۰۱۹	۵,۴۲۳	۲	۱۱,۸
۲۰۱۸	۳,۶۵۲	۲	۹,۱
۲۰۱۷	۷۹۲	۸	۳,۵
۲۰۱۶	۶۶۴	۸	۳,۶
۲۰۱۵	۷۴۴	۸	۳,۲

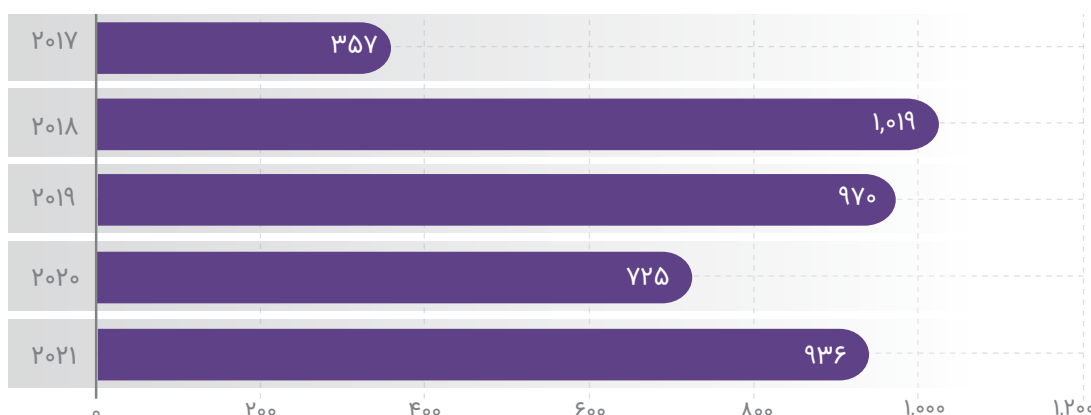
(TURKSTAT, 2021)

ثبت شرکت

نمودار ۴۳ تعداد شرکت‌های ثبت‌شده با شراکت اتباع ایرانی را در طی سال‌های ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۱ نشان می‌دهد. بر اساس این نمودار در سال ۲۰۲۱ میلادی ۹۳۶ شرکت با شراکت اتباع ایرانی در ترکیه ثبت شده است که

نسبت به سال قبل ۲۹ درصد افزایش یافته است. به طور کلی روند ثبت شرکت در ترکیه توسط ایرانیان ابتدا افزایشی، سپس کاهشی و مجدداً افزایشی بوده است.

نمودار ۴۳- تعداد شرکت‌های ثبت‌شده با شراکت اتباع ایرانی در ترکیه (۲۰۱۷ تا ۲۰۲۱)



در جدول ۵۳ حوزه فعالیت شرکت‌های ثبت‌شده توسط شرکای ایرانی در سال ۲۰۲۱ مشخص شده است. شرکت‌های ثبت‌شده در ۱۹ حوزه فعال هستند که بیش‌ترین ثبت شرکت به ترتیب در حوزه‌های تجارت عمده‌فروشی و خرده‌فروشی، فعالیت‌های املاک و مستغلات و فعالیت‌های حرفه‌ای، علمی و فنی بوده است.

جدول ۵۳- تعداد شرکت‌های ثبت‌شده با شراکت اتباع ایرانی در ترکیه در سال ۲۰۲۱ به تفکیک حوزه فعالیت

تعداد شرکت	حوزه فعالیت
۳۵۹	تجارت عمده فروشی و خرده فروشی
۱۱۵	فعالیت‌های املاک و مستغلات
۸۶	فعالیت‌های حرفه‌ای، علمی و فنی
۶۴	تولیدی
۶۴	فعالیت‌های اقامتی و خدمات غذایی
۶۲	فعالیت‌های خدمات اداری و پشتیبانی
۶۱	اطلاعات و ارتباطات
۳۰	ساخت و ساز
۲۹	سایر فعالیت‌های خدماتی
۲۸	حمل و نقل و ذخیره‌سازی
۱۲	آموزش و پرورش
۶	فرهنگ، هنر، سرگرمی، انتشار و ورزش
۵	فعالیت‌های مالی و بیمه‌ای
۴	سلامت انسان و فعالیت‌های اجتماعی
۳	تولید و توزیع برق، گاز، بخار و تهویه مطبوع
۲	کشاورزی، جنگلداری و ماهیگیری
۲	معادن
۲	تامین آب، فاضلاب، مدیریت پسماند و فعالیت‌های بهبود
۲	دفاع عامه؛ تامین اجتماعی ضروری
۹۳۶	مجموع شرکت‌های ثبت شده با شراکت اتباع ایرانی

(اتحادیه اتاق‌های بازرگانی و بورس کلای ترکیه، ۲۰۲۲)

سرمایه موردنیاز برای خرید هر واحد خانه (معادل ۲۰۰ هزار دلار)، مجموع سرمایه هزینه شده برای خرید خانه در ترکیه توسط اتباع ایرانی رقمی معادل ۳ میلیارد و ۴۴۹ میلیون دلار تخمین زده می‌شود. مبلغ در نظر گرفته شده در برآورد هزینه سرمایه‌گذاری در بخش خرید مسکن ایرانیان در ترکیه، تنها برای برآورد

جهت تخمین میزان سرمایه‌گذاری ایرانیان در ترکیه از طریق خرید مسکن و ثبت شرکت از برآورد میانگین قیمت مسکن در این کشور استفاده شده است. جدول ۵۴ نشان‌دهنده وضعیت سرمایه‌گذاری ایرانیان در بخش خرید خانه و ثبت شرکت در ترکیه است. با توجه به این جدول و با در نظر گرفتن متوسط

میزان سرمایه‌گذاری است و رقم قطعی نیست. چنانچه سرمایه هزینه شده برای ثبت شرکت در ترکیه توسط اتباع ایرانی با شراکت سایر اتباع خارجی را نیز به این آمار اضافه کنیم (۲۲ میلیون و ۱۹۰ هزار و ۶۳ دلار)، مجموع سرمایه هزینه شده توسط اتباع ایرانی در بخش خرید خانه و ثبت شرکت در طی سال‌های ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱ رقمی معادل ۳ میلیارد و ۴۷۱ میلیون و ۱۹۰ هزار دلار تخمین زده می‌شود.

جدول ۵۴- وضعیت سرمایه‌گذاری در بخش خرید خانه و ثبت شرکت در ترکیه (۲۰۲۰ و ۲۰۲۱)

بخش	سرمایه‌گذاری در بخش خرید خانه و ثبت شرکت در ترکیه طی دو سال اخیر (۲۰۲۰ و ۲۰۲۱)	تعداد/ میزان (دلار)
خرید خانه	مجموع خانه‌های خریداری شده توسط کل اتباع خارجی	۱۰۰,۵۸۰
	مجموع سرمایه هزینه شده برای خرید خانه توسط کل اتباع خارجی در ترکیه (تخمین: هر واحد معادل ۲۰۰ هزار دلار)	۲۰,۱۱۶,۰۰۰,۰۰۰
	خانه‌های خریداری شده توسط اتباع ایرانی	۱۷,۲۴۵
	مجموع سرمایه هزینه شده برای خرید خانه توسط اتباع ایرانی در ترکیه (تخمین: هر واحد معادل ۲۰۰ هزار دلار)	۳,۴۴۹,۰۰۰,۰۰۰
ثبت شرکت	تعداد شرکت‌های ثبت شده در ترکیه با مشارکت اتباع خارجی	۲۵,۴۸۶
	مجموع سرمایه هزینه شده برای ثبت شرکت در ترکیه با مشارکت کل اتباع خارجی (دلار)	۶۳۸,۸۷۷,۱۱۷
	تعداد شرکت‌های ثبت شده در ترکیه با مشارکت اتباع ایرانی	۱,۶۶۱
	مجموع سرمایه هزینه شده توسط اتباع ایرانی برای ثبت شرکت در ترکیه با مشارکت اتباع خارجی (دلار)	۲۲,۱۹۰,۰۶۳
	مجموع سرمایه هزینه شده در ترکیه توسط اتباع ایرانی در بخش خرید خانه و ثبت شرکت (دلار) در دو سال اخیر (۲۰۲۰ و ۲۰۲۱)	۳,۴۷۱,۱۹۰,۰۶۳

جمع‌بندی

اطلاعات جمعیتی و آمار ویزاهای صادرشده برای ایرانیان در کشورهای مقصد (آمریکا، کانادا، اتحادیه اروپا، بریتانیا، استرالیا و ترکیه) با استفاده از داده‌های پایگاه‌های اطلاعاتی این کشورها استخراج شده است. در ۱۱ سال گذشته به طور متوسط سالانه حدود ۸۶ ویزا یا اجازه اقامت غیر توریستی (شامل ویزاهای دائم و موقت) برای ایرانیان در اروپا، آمریکای شمالی و استرالیا و ترکیه صادر شده است.

تعداد شهروندی یا تابعیت اخذشده توسط ایرانیان در سال ۲۰۲۰ در ۳۱ کشور ناحیه اقتصادی اروپا (۳۱ کشور)، به همراه بریتانیا، کانادا و آمریکا ۲۵ هزار و ۳۸۶ نفر بوده است. این درحالیست که در ۱۰ سال اخیر به طور متوسط سالانه ۲۷ هزار نفر ایرانی تابعیت این کشورها را اخذ کرده‌اند.

در سال ۲۰۲۰ رتبه مهاجر فرستی و مهاجرپذیری ایرانیان در میان کشورهای دنیا به ترتیب ۵۴ و ۲۳ بوده است.

آمار جمعیتی نشان می‌دهد در طی سال‌های اخیر جمعیت ایرانیان در همه‌ی کشورهای مقصد روندی صعودی داشته است.

در سال ۲۰۲۰ تعداد شهروندی و ویزای موقت و دائم صادرشده برای ایرانیان در اکثر کشورهای مقصد کاهش می‌یابد که علت آن را می‌توان مرتبط با شیوع ویروس کرونا دانست چراکه مجدداً از سال ۲۰۲۱ افزایش یافته است.

در سال ۲۰۲۰ تعداد تابعیت و اقامت قانونی صادرشده برای ایرانیان در آمریکا به ترتیب ۲۲ درصد کاهش و ۳۳ درصد افزایش یافته است. در این سال تعداد اقامت موقت صادرشده نیز ۵۹ درصد کاهش یافته است.

در کانادا تعداد تابعیت صادرشده، اقامت دائم و اقامت موقت برای ایرانیان در سال ۲۰۲۰ به ترتیب ۶۵ درصد، ۳۷ درصد و ۲۹ درصد کاهش می‌یابد اما در سال ۲۰۲۱ تعداد اقامت دائم صادر شده برای ایرانیان

افزایش چشمگیری یافته است.

در بریتانیا در سال ۲۰۲۰ تعداد شهروندی صادر شده ۲۱ درصد، تعداد اقامت دائم صادرشده ۳۰ درصد و تعداد اقامت موقت صادرشده ۲۸ درصد کاهش یافته است.

در آلمان نیز تعداد اقامت دائم و موقت صادر شده ۲/۷ و ۲۴ درصد کاهش یافته است. در حالیکه تعداد شهروندی صادر شده ۴/۲ درصد افزایش یافته است. تعداد ویزای اقامت دائم و موقت صادر شده برای ایرانیان در سال ۲۰۲۰ در استرالیا به ترتیب ۱۲ درصد افزایش و ۲۷ درصد کاهش یافته است.

ایرانیان در سال ۲۰۲۰ میلادی حائز رتبه ۱۸ در میان کشورهای دریافت‌کننده تابعیت در آمریکا و در سال ۲۰۲۱، در جایگاه هشتم در میان مهاجران دریافت‌کننده تابعیت در آلمان و بریتانیا قرار داشته‌اند.

از سال ۲۰۱۸ ترکیه به یکی از مقاصد اصلی ایرانیان برای سرمایه‌گذاری تبدیل شده است. به‌طوری‌که تعداد خانه‌های خریداری‌شده و شرکت‌های ثبت‌شده توسط ایرانیان افزایش چشمگیری یافته است. ایرانیان میان اتباع خارجی خریدار مسکن در ترکیه در سال‌های ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱ رتبه اول را داشته‌اند. سرمایه‌گذاری ایرانیان در این دو بخش در حدود ۳/۵ میلیارد دلار تخمین زده می‌شود.

بررسی تغییرات برنامه‌های مهاجرتی کشورها در دو سال اخیر پویایی و سرعت کشورهای مهاجرپذیر در عکس‌العمل به تغییرات اقتصادی اجتماعی و نیازمندی‌های نیروی انسانی آن‌ها را نشان می‌دهد، به‌طوری‌که عمده این کشورها عمدتاً هم بعد از شیوع کرونا و هم پس از فروکش همه‌گیری تنظیمات برنامه‌های مهاجرتی خود را تغییر داده‌اند. این سرعت عمل در پاسخگویی در برنامه‌ها برای کشوری چون ایران که در آستانه ایجاد سیستم هوشمند مهاجرتی است می‌تواند بسیار درس‌آموز باشد.

